ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

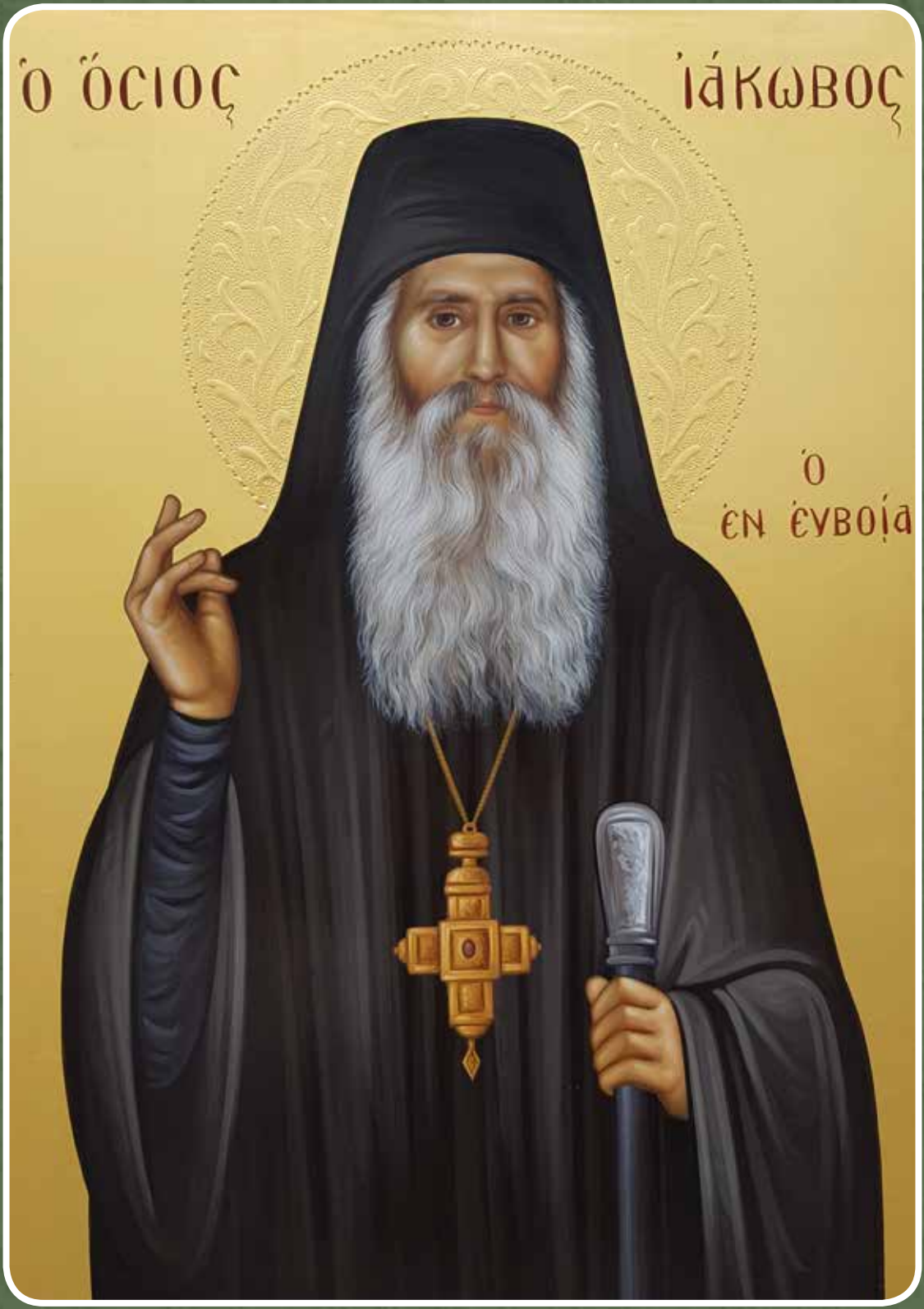

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΕΤΟΣ 17ο ΤΕΥΧΟΣ 95ο ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2017

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Ἰδιοκτήτης:
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΕΜΕΣΟΥ
Ὑπεύθυνος Ὕλης:
Σταῦρος Ὀλύμπιος
Διευθυντής Γραφείου Ποιμαντικῆς Διακονίας

Διευθύνεται
ἀπό Συντακτική Ἐπιτροπή
Διεύθυνση:
Ὁδός Ἁγίου Ἀνδρέου 306,
Τ.Θ. 56091, Τ.Τ. 3304
Λεμεσός - Κύπρος
Τηλ.: 00357-25864311

Ἱστοσελίδα:
www.imlemesou.org
Συνδρομές:
Ἐσωτερικοῦ €7
Ἐξωτερικοῦ €10
Τιμή Τεύχους: €1
Ἐξώφυλλο:
Φορητή εἰκόνα
Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ
Ὀπισθόφυλλο:
Παρεκκλήσιο Ἁγίου Γεωργίου(15ος αἰ.)
Κάτω Πολεμιδιῶν

Οἱ ἀρθρογράφοι ἔχουν τήν ἀπόλυτη εὐθύνη τῶν ἀπόψεών τους

Θεοτόκε Παρθένε, ἡ τεκοῦσα τόν Σωτῆρα, ἀνέτρεψας τήν πρώτην κατάραν τῆς Εὔας· ὅτι Μήτηρ γέγονας τῆς εὐδοκίας τοῦ Πατρός, βαστάζουσα ἐν κόλποις Θεόν Λόγον σαρκωθέντα...

Θεοτόκε Παρθένε, ἐσύ πού γέννησες τό Σωτήρα, ἐξαφάνισες τήν πρώτη κατάρα τῆς Εὔας· καί τοῦτο διότι ἐσύ ἔγινες μητέρα τῆς εὐδοκίας (τῆς ἀγαθῆς διάθεσης καί εὔνοιας) τοῦ Θεοῦ Πατέρα, βαστάζοντας στήν ἀγκαλιά σου τό Θεό Λόγο (τόν Ἰησοῦ Χριστό) πού σαρκώθηκε ἀπό σένα γιά τή δική μας σωτηρία.

Στιχηρό Ἰδιόμελο τῶν Αἴνων τῶν Χριστουγέννων

Ἡ φιλανθρωπία ὡς μέσο θεογνωσίας

τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου
Λεμεσοῦ κ. Ἀθανασίου

Σήμερα ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μιλοῦν γιά τή φιλανθρωπία καί τήν ἀγάπη πρός τόν ἄλλο ἄνθρωπο, ἄσχετα ἄν πολλές φορές στήν πράξη συμβαίνει ἀκριβῶς τό ἀντίθετο. Παρά ταῦτα εἶναι εὐχάριστο τό γεγονός ὅτι εἶναι μία στάση ζωῆς ἀπέναντι στόν συνάνθρωπό μας, πού ἀπασχολεῖ ὅλους τούς ἀνθρώπους. Ὅπου κι ἄν βρίσκονται, ὅποιοι κι ἄν εἶναι ἔχουν τή συναίσθηση ὅτι ὀφείλουν νά βλέπουν τόν ἄλλο ἄνθρωπο μέ ἀγάπη.

Στήν Ἐκκλησία μας αὐτή ἡ στάση ζωῆς ἀπέναντι στόν ἄνθρωπο ἐδόθη ἀπό τόν ἴδιο τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, ὁ ὁποῖος ἐνσάρκωσε μέ τήν παρουσία του στόν κόσμο τό γεγονός τῆς ἀγάπης. Ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος καί Εὐαγγελιστής μᾶς μαρτυρεῖ καί μᾶς ὁμολογεῖ ὅτι «ὁ Θεός ἀγάπη ἐστι». Ἀφοῦ, λοιπόν, ὁ Θεός εἶναι ἀγάπη, τότε ὁ ἄνθρωπος ὁ πλασμένος κατ' εἰκόνα Θεοῦ εἶναι κι αὐτός ἀγάπη καί ὅταν λειτουργεῖ σάν ἀγάπη, τότε μπορεῖ νά λειτουργήσει ἁρμονικά καί ἰσορροπημένα καί μέ ὑγιή τρόπο. Βέβαια, στή θεωρία αὐτό τό γνωρίζουμε, ἡ πράξη ὅμως εἶναι ἕνας πολύ μεγάλος ἀγώνας, γιατί ὁ ἄνθρωπος μετά τήν πτώση του διέσπασε μέσα του ὅλη αὐτή τήν ὡραιότητα, πού τοῦ ἔδωσε ὁ Θεός μέ τή δημιουργία του, ἀμαύρωσε τήν κατ' εἰκόνα Θεοῦ πλασθεῖσα ὡραιότητά του καί πλέον λειτουργεῖ μέ ἐμπαθή τρόπο, μέ τρόπο ὁ ὁποῖος δέν ἦταν ἔτσι ὅπως τόν ἔπλασε ἀρχικά ὁ Θεός. Κι ἐκείνη ἡ ἀνιδιοτελής ἀγάπη ἔγινε ἰδιοτελής, ἡ ὁποία κινεῖται πλέον πρός τόν ἄλλο ἄνθρωπο, πρός τήν κτίση καί τόν ἑαυτό του μέ ἰδιοτελῆ κριτήρια. Ἡ σωστή κίνηση τήν ὁποία ὁ Χριστός μᾶς ἔδωσε στήν Ἐκκλησία εἶναι ἀκριβῶς αὐτό: ὅτι ἡ φιλανθρωπία, ἡ πρακτική μορφή δηλαδή τῆς ἀγάπης εἶναι ἕνα μέσο γιά τή θεογνωσία, γιά τή γνώση καί τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ φιλανθρωπία στήν Ἐκκλησία δέν εἶναι αὐτοσκοπός. Εἶναι ἕνα μέσο τό ὁποῖο χρησιμοποιοῦμε προκειμένου νά προχωρήσουμε στόν κατεξοχήν σκοπό τῆς ζωῆς μας. Ἐξάλλου ὅλα ὅσα κάνουμε στήν Ἐκκλησία, ἡ νηστεία, ἡ ἀγρυπνία, ἡ ὑπομονή, ἡ ἄσκηση καί ἡ φιλανθρωπία εἶναι μέσα τά ὁποῖα χρησιμοποιοῦμε γιά νά φτάσουμε στόν σκοπό μας. Αὐτό εἶναι τό σημεῖο πού διαφέρει ἡ Ἐκκλησία ἀπό τόν κόσμο ὡς πρός τήν ἀντίληψη τῶν πραγμάτων καί τῶν κοινωνικῶν δεδομένων. Στά κοινωνικά δρώμενα ἡ φιλανθρωπία εἶναι ὁ σκοπός. Γίνεται ἕνα ἵδρυμα ἤ σωματεῖο μέ σκοπό τή φιλανθρωπία καί τά ἀγαθά ἔργα. Ὅλα αὐτά βέβαια εἶναι πράγματα ἐπαινετά καί ἀξίζουν νά τυγχάνουν τῆς δικῆς μας προσοχῆς. Ὅμως στήν Ἐκκλησία ὅλα αὐτά λαμβάνουν μία ἄλλη διάσταση. Ἐδῶ χρειάζεται πραγματικά νά εἴμαστε προσεχτικοί. Ἄν ρωτήσουμε κάποιον ἄνθρωπο σήμερα, ποιά εἶναι ἡ πιό μεγάλη ἐντολή τοῦ Θεοῦ, πιθανόν θά μᾶς πεῖ ὅτι ἡ πιό μεγάλη ἐντολή εἶναι νά ἀγαπήσεις τόν πλησίον σου. Εἶναι πράγματι μεγάλη ἐντολή, εἶναι τό γνώρισμα τῶν χριστιανῶν, ὅμως δέν εἶναι ἡ πρώτη καί ἡ πιό μεγάλη ἐντολή τοῦ Θεοῦ. Δέν εἶναι αὐτός ὁ σκοπός τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Χριστός δέν ἦρθε στόν κόσμο, γιά νά ἀλλάξει τά κοινωνικά δεδομένα. Ἦρθε κυρίως νά δώσει στόν ἄνθρωπο τή δυνατότητα τῆς θεογνωσίας. Ἑπομένως, ἄν διαβάσουμε τό εὐαγγέλιο, θά δοῦμε ὅτι ἐντολή μεγίστη εἶναι ἡ ἐντολή τό νά «ἀγαπήσεις Κύριον τόν Θεόν σου». Πρώτη λοιπόν ἐντολή εἶναι νά ἀγαπήσεις τόν Θεό σου καί δευτέρα ἐντολή, πού εἶναι συνέπεια τῆς πρώτης, εἶναι νά ἀγαπήσεις τόν πλησίον σου. Γιατί τό εἶπε ἔτσι; Γιά νά μειώσει ἄραγε τήν ἀξία τῆς ἐντολῆς «ἀγαπήσεις τόν πλησίον σου» καί τήν ἀξία τῆς ἀγάπης πρός τούς ἄλλους ἀνθρώπους; Ὄχι βέβαια. Τό εἶπε γιά νά δυναμώσει τήν πρώτη ἐντολή, γιά νά μᾶς δείξει ποιός εἶναι ὁ σωστός δρόμος γιά τήν ἀγάπη πρός τόν πλησίον μας. Γιά νά μᾶς πεῖ ὅτι ἄν θέλουμε πραγματικά νά ἀγαποῦμε τόν

ἄλλον ἄνθρωπο τί πρέπει νά κάνουμε. Δείχνοντάς μας τόν σωστό δρόμο μᾶς βοηθᾶ νά βάλουμε τά πράγματα στή σωστή τους θέση. Γιατί ἡ πραγματική ἀγάπη, ἡ ἀνιδιοτελής, ἡ ὁποία μεταφράζεται στή συνέχεια ὡς φιλανθρωπία, δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει σέ ἄνθρωπο ὁ ὁποῖος διακατέχεται ἀπό τή μεγαλύτερη ἀρρώστια τῆς ψυχῆς, τόν ἐγωισμό. Ὁ ἐγωιστής ἄνθρωπος δέν μπορεῖ νά ἀγαπήσει κανένα. Κι ἄν τόν ἀγαπᾶ, τόν ἀγαπᾶ μέ ἰδιοτελῆ κίνητρα. Μπορεῖ κανείς νά μήν ἔχει συμφέρον ἤ νά περιμένει κάτι ὑλικό. Ὡστόσο περιμένει ἕνα εὐχαριστῶ , μία ἀνταπόδοση τοῦ ἄλλου, περιμένει τή δική του ἱκανοποίηση. Δίνω κάτι γιά νά ἱκανοποιηθῶ ἐγώ. Ἀγαπῶ τόν ἄλλο ἄνθρωπο καί τοῦ δείχνω τήν ἀγάπη μου, γιά νά ἱκανοποιήσω τό ἐγώ μου. Γι' αὐτό πολύ συχνά βλέπουμε τό γεγονός τῆς ἀπογοήτευσης, ὅταν οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι δέν ἀνταποκρίνονται στή δική μας ἀγάπη ἤ ἀνταποκρίνονται μέ πολύ ἀρνητικό τρόπο. Τότε λέμε ὅτι ἐμεῖς δείξαμε τόση ἀγάπη καί κάναμε τόσες ἀγαθοεργίες, κι ὅμως ὁ ἄλλος δέν τό ἀναγνωρίζει καί δέν ἀξιοποιεῖ τή δική μας ἀγάπη. Αὐτό μᾶς πληγώνει. Εἶναι βέβαια ἀνθρώπινο καί φυσικό δέν εἶναι ὅμως πνευματικό. Αὐτό ἔχει ψήγματα ἰδιοτέλειας, εἴτε ψυχικῆς εἴτε ὑλικῆς, γιατί ἔχουμε ἀνάγκη νά μᾶς ποῦν ὅτι μᾶς ἀγαποῦν καί ὅτι μᾶς ἐκτιμοῦν καί θέλουμε νά μᾶς δώσουν σημασία. Ἕνας ἅγιος δέν θά ἔλεγε ποτέ αὐτό τόν λόγο, γιατί δέν θά εἶχε τήν ἀνάγκη νά τόν ἀγαπήσουν, ἀλλά ὁ ἴδιος θά ἔλεγε ὅτι ἔχει τήν ἀνάγκη νά ἀγαπήσει τόν κόσμο ὅλο. Δέν ἐπιζητᾶ ἱκανοποίηση αὐτῆς τῆς προσωπικῆς ἀνάγκης, νά τόν ἀγαποῦν, δέν θέλει κἄν νά τόν ἀναγνωρίζουν, ἀλλά τοῦ εἶναι ἀρκετό νά ἀγαπᾶ τόν ἄλλο ἄνθρωπο. Αὐτή ἡ ὑγιής ἀγάπη μᾶς κάνει ἐλεύθερους ἀπέναντι στούς ἀδελφούς μας. Ὅπως λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος «ἡ ἀγάπη οὐ ζητεῖ τά ἑαυτῆς». Ὅταν ἀγαπᾶς τόν ἄλλο, δέν θέλεις τίποτε ἀπό ἐκεῖνον. Οὔτε ἕνα εὐχαριστῶ. Δέν πρέπει νά ἔχουμε ἀνάγκη τό εὐχαριστῶ καί τήν ἀγάπη του, γιατί ἡ ἰδιοτέλεια εἶναι γέννημα τοῦ ἐγωισμοῦ. Γι' αὐτό ὁ ἐγωιστής ἄνθρωπος δέν μπορεῖ ποτέ νά ἀγαπήσει. Ἡ ἀγάπη εἶναι μητέρα καί γέννημα τῆς ταπείνωσης. Ὁ ταπεινός πού δέν ἐπιδιώκει ἀνταλλάγματα, πού δέν θέλει νά τόν ἀγαποῦν, αὐτός ἀγαπᾶ πραγματικά μέ ὑγιή τρόπο καί μέ ἐλευθερία. Γιά παράδειγμα ὁ Θεός μᾶς ἀγαπᾶ ὅλους. Ἀνατέλλει τόν ἥλιο ἐπί δικαίους καί ἀδίκους καί βρέχει ἐπί ἁμαρτωλούς καί δικαίους. Μέ αὐτό τόν τρόπο ὁ Θεός ἀγαπᾶ τούς πάντες. Ὁ Θεός καλύπτει μέ τήν ἀγάπη του ὅλη τήν κτίση καί ὅλη τη δημιουργία. Δέν ἀγαπᾶ ἄλλον πολύ κι ἄλλο λίγο. Εἶναι σημαντικό τό ὅτι ὁ Θεός δέν ἔχει διαφορά στήν ἀγάπη του ἀπέναντι σέ κανένα κτίσμα του. Ὁ Θεός ὅπως ἀγαπᾶ τόν μεγαλύτερο Ἅγιο, πού εἶναι ἡ κυρία Θεοτόκος, μ' ἕνα ἀπόλυτα τέλειο θεοπρεπή τρόπο, κατά τό ἴδιο μέτρο ἀγαπᾶ ἀκόμα καί τόν διάβολο. Δέν ἀγαπᾶ τήν Παναγία περισσότερο ἀπό τόν διάβολο οὔτε τούς δικαίους παραπάνω ἀπό τούς ἀδίκους. Ἡ διαφορά εἶναι ὅτι ὅλοι δέχονται τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ κατά τόν δικό τους τρόπο. Ἡ Θεοτόκος δέχεται ἀπόλυτα τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί μετέχει σ' αὐτήν, ὁ διάβολος ὅμως ἀρνεῖται

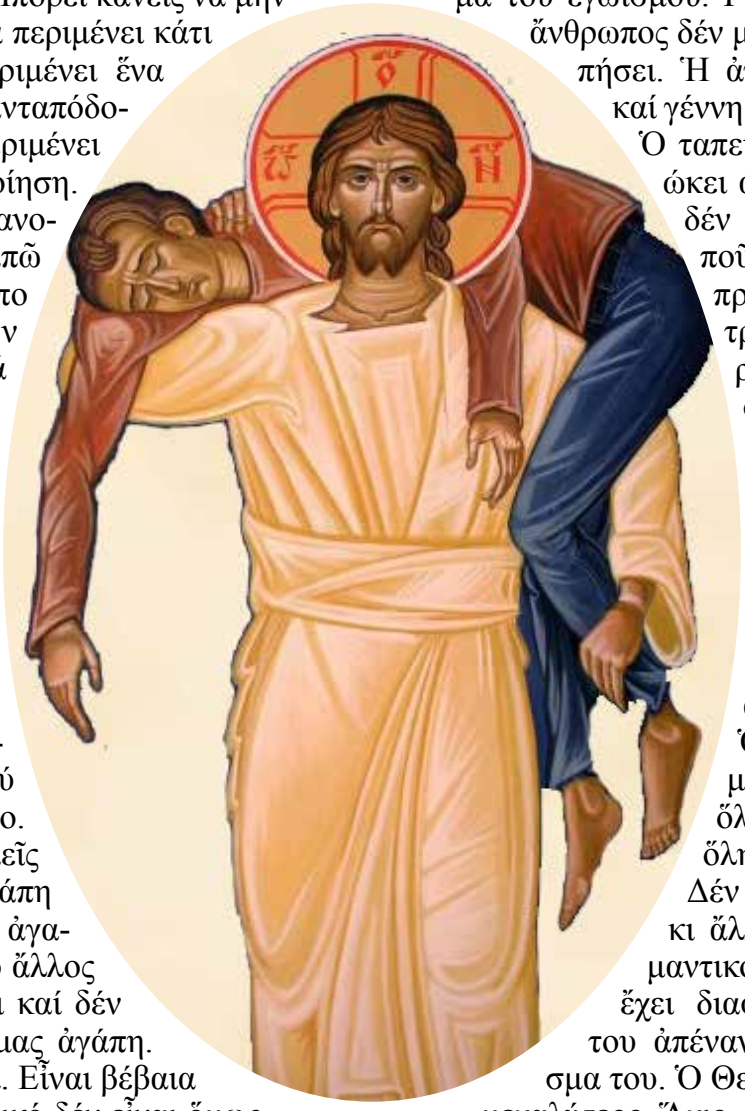

παντελῶς τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί μένει ἔξω ἀπό αὐτή. Ὁ Θεός δέν ἔχει μέτρο στήν ἀγάπη του. Ἄν ὁ Θεός ἀγαποῦσε κάποιο περισσότερο ἀπό τόν ἄλλο, τότε σημαίνει ὅτι ἔχει διαφορά στήν ἀγάπη καί προσάπτουμε σ' Αὐτόν ἀνθρώπινα πάθη καί στοιχεῖα καί ἀνθρώπινες ἀδυναμίες στή φύση Του. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἑρμηνεύει, γιατί τό Εὐαγγέλιο λέει «ὁ μαθητής ὅν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς», γιατί δηλαδή ἀγαποῦσε τόν Ἰωάννη τόν Θεολόγο περισσότερο ἀπό τούς ἄλλους μαθητές. Ἔκανε διάκριση; Εἶχε ἀνθρωπαρέσκεια; Δηλαδή συμπαθοῦσε περισσότερο τόν ἕνα ἀπό τούς ἄλλους; Ὄχι λέει «μηδαμῶς», καθόλου. Ὁ Ἰωάννης ὁ Θεολόγος ἀγαποῦσε περισσότερο τόν Θεό ἀπό τούς ἄλλους καί γι' αὐτό ἔπαιρνε παραπάνω ἀπό τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ὅπως νά ἔχουμε τή θάλασσα καί θέλουμε νά πάρουμε νερό, ἀπ' αὐτή τήν ἀπύθμενη καί ἀνεξάντλητη θάλασσα. Τότε πάει ἕνας μέ ἕνα τεράστιο δοχεῖο νά πάρει νερό, ἄλλος μέ ἕνα μικρότερο, ἄλλος μέ ἕνα ποτηράκι, ἄλλος ἔχει ἕνα καλάθι τρύπιο, ἄλλος τίποτα. Δέν φταίει ἡ θάλασσα γιά τό τί παίρνει μαζί του ὁ κάθε ἄνθρωπος. Φταίει τό σκεῦος του. Ἡ θάλασσα εἶναι ἀνεξάντλητος ὠκεανός. Ἔτσι εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἀπέναντι στούς ἀνθρώπους. Ἀγαπᾶ ὅλους τούς ἀνθρώπους μέ ἀνεξάντλητο τρόπο. Ἐμεῖς δεχόμαστε τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἀναλόγως τῶν δικῶν μας μέτρων. Ἐφόσον λοιπόν καλούμαστε νά γίνουμε ὅμοιοι μέ τόν Θεό, γιατί μᾶς ἔπλασε κατ' εἰκόνα καί καθ'ὁμοίωσή Του, ἔτσι ἡ ὁμοιότητά μας μαζί Του πρέπει νά εἶναι ὅπως εἶναι Αὐτός. «Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι ὡς καί ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τέλειος ἐστιν». Καλούμαστε ἀπό τόν Χριστό νά γίνουμε τέλειοι ὅπως ὁ πατέρας ὁ οὐράνιος εἶναι τέλειος. Θά τόν δοῦμε ὅπως εἶναι, καί τότε θά καταλάβουμε ὅτι εἴμαστε ὅμοιοι μ'Αὐτόν. Ἄρα ὅταν ἀγαποῦμε τούς ἀδελφούς μας καί ὅταν ἔχουμε αὐτό τόν ἀγώνα ἀγάπης πρός τόν ἄλλο ἄνθρωπο, πρέπει νά ἔχουμε ὑπόψη μας τόν τρόπο πού ὁ Θεός λειτουργεῖ ἔναντι τοῦ κόσμου καί τῆς κτίσεως ὁλόκληρης. Ὅτι δηλαδή ὁ Θεός δέν κάνει ποτέ διάκριση στά δημιουργήματά Του, πού δέχονται τήν ἀγάπη Του.

Κάθε ἄνθρωπος καλεῖται νά μοιάσει στόν Θεό πατέρα Του. Πρέπει νά καταλάβουμε ὅτι ἡ πρώτη μας κίνηση δέν πρέπει νά εἶναι πρός τόν ἄνθρωπο ἀλλά πρός τόν Θεό. Γιατί ἄν βγάλουμε τό «ἀγαπήσεις Κύριον τόν Θεό σου» ἀπό πρώτη ἐντολή καί στραφοῦμε στόν ἄνθρωπο ἤ καί στήν κτίση, τή δημιουργία, τότε κάνουμε τόν ἄλλο ἄνθρωπο εἴδωλο, εἰδωλοποιοῦμε τή φύση, τίς ἰδέες, τούς ἀνθρώπους καί ὅλα τά ἄλλα πού ἔχουμε γύρω μας, ἀλλά ξεχνοῦμε ὅτι ὁ πρῶτος σκοπός μας καί ἡ πρώτη μας κίνηση εἶναι νά ἑνωθοῦμε μέ τό ἀπόλυτο εἶναι, τόν Θεό πατέρα μας. Ὅταν ἑνωθοῦμε μέ τόν Θεό πατέρα μας, ἀμέσως ἔρχεται ὡς ἀποτέλεσμα ἡ ἀγάπη πρός τόν πλησίον μας. Εἶναι τό ἀποτέλεσμα τῆς ἀγάπης πρός τόν Θεό. Γι' αὐτό ἡ Ἐκκλησία προβάλλει μπροστά μας ὅλες τίς ἀρετές σάν τό κύριο ἔργο μας. Χρειάζεται τό εὐαγγέλιο γιά νά μᾶς πεῖ νά εἴμαστε τίμιοι καί εἰλικρινεῖς καί καλοί ἄνθρωποι; Ὄχι. Τό εὐαγγέλιο χρειάζεται γιά νά μᾶς πεῖ καί νά μᾶς ἀποκαλύψει τήν ἐμπειρία τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πατέρα μας καί νά βάλει τά πράγματα στή σωστή τους θέση καί νά μᾶς ὁδηγήσει ἐκεῖ πού πρέπει νά ὁδηγηθοῦμε, ὥστε νά εἴμαστε ὑγιεῖς ἄνθρωποι καί νά ἀγαποῦμε τόν ἄλλο καί νά νιώθει ἄνετος, ἐλεύθερος, ἔστω κι ἄν εἶναι ἀπόλυτα ἀρνητικός ἀπέναντι στή δική μας ἀγάπη. Ὁ Θεός βλέπετε πόσο μᾶς ἀγαπᾶ. Δέν μᾶς ἀναγκάζει σέ τίποτα. Φαίνεται πολλές φορές ὡς ἀπών, ἐνῶ αὐτός συνέχει τήν κτίση ὅλη καί τήν κρατᾶ στήν ὕπαρξη. Αὐτός μᾶς εὐεργετεῖ, χωρίς νά «κραυγάζει» στή ζωή μας. Τόν ἀκοῦν μόνο αὐτοί πού θέλουν καί τόν βλέπουν μόνο αὐτοί πού τόν ἀναζητοῦν καί τόν αἰσθάνονται μόνο αὐτοί πού τόν ἀγαποῦν.

Πολλοί ἄνθρωποι δέν ἔχουν καμμία αἴσθηση τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ καί γιά αὐτούς ὁ Θεός ὑπάρχει καί μεριμνᾶ. Ὅπως ἔλεγε ὁ ἅγιος Παΐσιος ὁ Θεός ἔχει ἀρχοντιά στήν ἀγάπη. Δέν σέ ἀγαπᾶ γιά νά σέ ὑποδουλώσει ἤ νά σοῦ ζητήσει κάτι ἤ νά σέ ἐξαφανίσει μέ τή δική του ὕπαρξη. Ἀντίθετα σέ ἀγαπᾶ, γιά νά ζήσεις ἐσύ. Δέν ἔχει ἀνάγκη τῆς δικῆς μας ἀνταπόκρισης. Κι ἄν ἐμεῖς ἀνταποκρινόμαστε στόν Θεό, τό κάνουμε, γιατί ἐμεῖς τό ἔχουμε ἀνάγκη ὄχι Αὐτός. Ὅταν νηστεύουμε, νηστεύουμε γιά τόν ἑαυτό μας καί τή δική μας ἁμαρτία, πού κατοικεῖ μέσα μας, ὅταν προ-

σευχόμαστε δέν τό κάνουμε γιά νά ἀκούει ὁ Θεός ψαλμωδίες καί προσευχές. Δική μας ἀνάγκη εἶναι νά ψάλλουμε καί νά ὑμνοῦμε τόν Θεό. Ὅταν κάνουμε ἐλεημοσύνες καί φιλανθρωπία, δέν τό κάνουμε γιατί ἔχει ἀνάγκη ὁ Θεός τίς φιλανθρωπίες μας, οὔτε γιά νά κάνουμε τούς φτωχούς πλούσιους, ἀλλά γιατί ἐμεῖς ἔχουμε ἀνάγκη νά ἀγαποῦμε τούς ἀδελφούς μας. Ὅταν κάνουμε ἕνα ἔργο, ἐκεῖνο πού εἶναι τό ζητούμενο δέν εἶναι ὁ ἄνθρωπος καί ὁ χῶρος ἀλλά μέσω αὐτοῦ, ὁ Θεός.

Ὅταν λέμε ἡ φιλανθρωπία ὡς μέσο θεογνωσίας, ἐκφράζουμε αὐτό τό πράγμα στίς σωστές εὐαγγελικές του διαστάσεις. Ἀσκώντας τή φιλανθρωπία ὁδηγούμαστε ἀναπόφευκτα στή γνώση τοῦ Θεοῦ καί ἡ γνώση τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι διανοητική, ἀλλά εἶναι ἡ ἐμπειρία τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

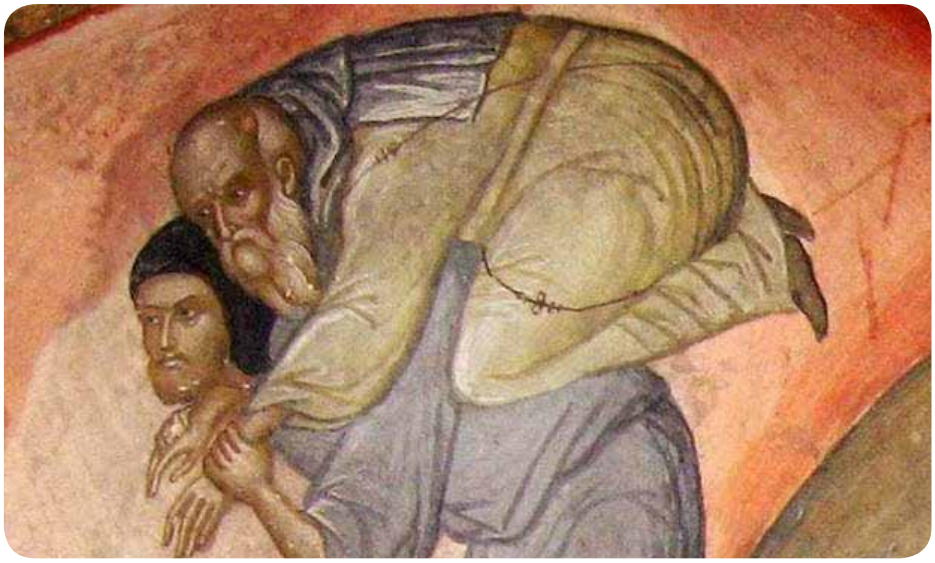

Ὁ Γέροντας Σωφρόνιος, μαθητής τοῦ ἁγίου Σιλουανοῦ, μᾶς εἶπε ὅτι ὅταν ἄκουσε τόν Σιλουανό νά διηγεῖται τήν ἐμπειρία πού εἶδε τόν Χριστό, κατάλαβε ἀπό ἕνα γεγονός καί μόνο ὅτι ἡ ἐμπειρία τοῦ Χριστοῦ ἦταν ἀληθινή σ'αὐτόν. Ἀπό ποιό πράγμα; Ὅτι μόλις εἶδε τόν Χριστό ἀμέσως γεννήθηκε στήν καρδιά του ἡ ἀγάπη γιά ὅλο τόν κόσμο. Αὐτό ἦταν ἡ σφραγίδα ὅτι ἡ ἐμπειρία τοῦ Χριστοῦ ἦταν ἀληθινή καί δέν ἦταν πλάνη. Λέει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεόλογος στήν Α΄ ἐπιστολή ὅτι «ἡμεῖς εἴδαμε ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τήν ζωή», γνωρίζομε ἐμπειρικά ὅτι μεταφερθήκαμε ἀπό τόν θάνατο στή ζωή, διότι ἀγαποῦμε τόν ἀδελφό μας. Ἀφοῦ ἀγαποῦμε τόν ἀδελφό μας ἄρα ἔχουμε τή σφραγίδα ὅτι πράγματι μεταφερθήκαμε ἀπό τόν θάνατο καί τό σκοτάδι τῆς ἀπουσίας τοῦ Θεοῦ εἰς τό φῶς τῆς Θείας παρουσίας. Εἶναι σφραγίδα καί ἀπόδειξη ὅτι ἀγαπᾶς τόν Θεό, ἄν ἀγαπᾶς τόν ἀδελφό σου. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος λέει, ἄν δέν ἀγαπᾶς τόν ἀδελφό σου τόν ὁποῖο βλέπεις, πῶς θά ἀγαπᾶς τόν Θεό σου τόν ὁποῖο δέν βλέπεις;

Παραταῦτα μπορεῖ νά διερωτηθεῖ κανείς, πῶς ἀγαπῶ τόν ἀδελφό μου καί πῶς μπορῶ νά ἀγαπῶ ἀκόμα καί τούς ἐχθρούς μου; Ὁ ἅγιος Σιλουανός κριτήριο τῆς τελειότητος τοῦ χριστιανοῦ θεωρεῖ ὅτι εἶναι ἡ ἀγάπη πρός τούς ἐχθρούς μας. Καί ὅταν λέει ἀγάπη δέν ἐννοεῖ ἁπλῶς νά συγχωροῦμε τούς ἐχθρούς μας, δέν εἶναι ἀρκετό αὐτό. Ὁ Χριστός δέν μᾶς εἶπε ἁπλῶς νά συγχωροῦμε ἤ νά τό ξεπερνοῦμε, εἶπε νά τούς ἀγαποῦμε, νά καίγεται ἡ καρδιά μας ἀπό τήν ἀγάπη γιά τόν ἐχθρό μας! Διαβάζοντας τό εὐαγγέλιο καί τόν ἅγιο Σιλουανό μοῦ γεννήθηκε ἡ ἀπορία. Πῶς θά ξέρω ὅτι ἀγαπῶ τούς ἐχθρούς μου; Ὁ ἅγιος Σιλουανός λέει ὅτι ἄν δέν ἀγαπᾶς τούς ἐχθρούς σου μήν νομίζεις ὅτι λέγεσαι χριστιανός. Λέω στόν γέροντα, γέροντα ἀφοῦ δέν ἔχουμε ἐχθρούς ποῦ θά ξέρουμε ὅτι ἀγαποῦμε τούς ἐχθρούς μας; Τότε μοῦ εἶπε ὁ Γέροντας, μή βιάζεσαι θά ἀποκτήσεις. Ὁ μεγαλύτερός μας ἐχθρός ὅμως εἶναι ὁ ἑαυτός μας καί κανένας ἄλλος. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ὅταν τοῦ ἔλεγαν ὅτι τόν κυνηγᾶ ἡ βασίλισσα νά τόν βλάψει καί νά τόν σκοτώσει, τότε αὐτός γελοῦσε καί ἀπαντοῦσε: «Μή φοβᾶστε, κανένας δέν μπορεῖ νά βλάψει τόν Ἰωάννη, παρά μόνο ὁ Ἰωάννης». Ἐχθρός μου δέν εἶναι ὁ ἄλλος ἄνθρωπος, ὁ ἄλλος εἶναι ἀδελφός μου. Εἶναι αὐτός γιά τόν ὁποῖο ὁ Χριστός ἀπέθανε, εἶναι αὐτός γιά τόν ὁποῖο καλοῦμαι νά γίνω θυσία καί νά τόν ἀγαπήσω πραγματικά. Ἐκεῖνος πού μπορεῖ νά μέ βλάψει εἶναι

ὁ ἑαυτός μου, ὁ παλαιός ἄνθρωπος, οἱ ἁμαρτίες μου, τά πάθη μου, ὅλα αὐτά πού συνθέτουν τόν ἄνευ Θεοῦ ἄνθρωπο μέσα μου. Αὐτός μέ βλάπτει, ὁ ἄλλος δέν μέ βλάπτει. Καί ἄν ἀκόμη κάνει ὅ,τι χειρότερο εἰς βάρος μου, μπορεῖ νά μεταποιηθεῖ μέσα μου σέ εὐεργεσία πραγματική. Γι' αὐτό στούς Ἁγίους οἱ μεγαλύτεροι ἐχθροί γίνονταν καί οἱ μεγαλύτεροι εὐεργέτες. Καί γνώριζαν ὅτι αὐτοί πού τούς κακοποιοῦσαν, κατ' ἀκρίβεια ἦταν αὐτοί πού τούς εὐεργετοῦσαν. Γι' αὐτό ἡ ἀγάπη πρός τούς ἐχθρούς δέν εἶναι ἁπλῶς ἡ ἄφεση τοῦ πταίσματός τους, ἀλλά ἡ θετική κίνηση πρός αὐτούς μέ πυρακτωμένη καρδία. Νά καίγεται ἡ καρδία σου γιά τόν ἄλλο ἄνθρωπο, ὑπέρ πάσης τῆς κτίσεως καί ὑπέρ τῶν δαιμόνων ἀκόμα. Δέν μπορεῖς νά αἰσθανθεῖς μίσος γιά κανένα παρά μόνο γιά τήν πράξη τῆς κακίας.

Στήν καθημερινή μας ζωή τί γίνεται τώρα; Ποιά εἶναι ἡ φιλανθρωπία σήμερα; Εἶναι πολυποίκιλη καί εὐτυχῶς ἔχουμε τίς δυνατότητες καί τούς τρόπους καί τά μέσα νά ἔχουμε φιλανθρωπία καί νά ἀγαποῦμε τόν ἀδελφό μας. Μποροῦμε μέσω ὀργανωμένων κινήσεων φιλανθρωπίας, τῆς ἐκκλησίας, τῶν ἐνοριῶν καί τῆς πολιτείας, νά διοχετεύουμε πρακτικά τήν ἀγάπη μας. Σήμερα ὅμως αὐτό πού ἔχει ἀνάγκη ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι μόνο τό φαγητό, πού σίγουρα εἶναι κι αὐτό. Σήμερα ἔχει ἀνάγκη τήν ἀγάπη μας ὡς ἔκφραση ζωῆς ἀπέναντί του, ἔχει ἀνάγκη τόν καλό λόγο, τό χαμόγελό μας, τή συμπαράστασή μας, τό νά τόν ἀποδεχθοῦμε ὡς ἄνθρωπο καί νά μήν τόν μειώσουμε, νά μήν τόν ἀπορρίψουμε ὅποιος κι ἄν εἶναι, ὅπως κι ἄν εἶναι. Αὐτό πραγματικά ἀνήκει σέ μᾶς ὡς τέκνα Θεοῦ. Ὅπως δηλαδή ὁ Θεός πατέρας συμπεριφέρεται ἀπέναντί μας. Ἄν σκεφτῶ ὅτι ἄν ὑπῆρχε ἕνας πού ἔπρεπε ὁ Θεός νά ἀπορρίψει εἶμαι ἐγώ μέ τά τόσα πάθη καί ἐλαττώματά μου κι ὅμως μέ ἀγαπᾶ, μέ ἀνέχεται μέ ἀποδέχεται καί μέ περιθάλπει μέ τήν ἀγάπη Του, τότε πῶς μπορῶ ἐγώ νά ἀπορρίψω τόν ἀδελφό μου; Πῶς μπορῶ ἐγώ νά κυνηγήσω τόν ἄλλο ἄνθρωπο μέσα στό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας; Ἐκεῖνο λοιπόν πού σήμερα πρέπει νά μᾶς χαρακτηρίζει εἶναι ἡ γλυκύτητα τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ πρός τόν ἀδελφό μας. Αὐτή ἡ γλυκύτητα πού ἀγκαλιάζει καί ἀποδέχεται τόν ἄλλο ἄνθρωπο, πού δίνει στά τραύματα τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου ἔλαιον καί οἶνο, εὐσπλαχνία, ἀγάπη, ἔξοδο ἀπό τόν πόνο τῶν τραυμάτων του καί στή συνέχεια τόν ὁδηγεῖ στό «πανδοχεῖον», τήν Ἐκκλησία. Ἐκεῖ ὁ ἰατρός Χριστός θά θεραπεύσει τά τραύματα καί θά δώσει τήν ψυχική καί σωματική ὑγεία στόν τραυματισμένο σύγχρονο ἄνθρωπο. Ἀκόμη περισσότερο ἡ προσευχή μας ὑπέρ ὅλου τοῦ κόσμου. Αὐτός πού προσεύχεται γιά τόν ἄλλο ἄνθρωπο γίνεται παγκόμιος εὐεργέτης. Καλύπτει μέ τήν ἀγάπη του τήν ἀνθρωπότητα ὅλη. Μποροῦμε ὅπου κι ἄν εἴμαστε, ὅποιοι κι ἄν εἴμαστε στή ζωή αὐτή, νά δώσουμε τήν ἀγάπη μας σέ ὅλο τόν κόσμο, γιατί τίποτα δέν μπορεῖ νά μᾶς ἐμποδίσει ἀπό τό νά προσευχόμαστε ὑπέρ ὅλου τοῦ κόσμου. Τίποτα δέν μπορεῖ νά μᾶς ἐμποδίσει ἀπό τοῦ νά γίνουμε πραγματικά τέκνα τοῦ Θεοῦ, παρά μόνο τά πάθη καί οἱ ἁμαρτίες μας. Συνεπῶς ἡ φιλανθρωπία εἶναι μέσο θεογνωσίας γιά τή γνώση καί τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Κι ἄν τό πετύχουμε αὐτό, τότε ἀγαποῦμε τόν ἑαυτό μας, μέ ὑγιή τρόπο ὄχι ἀρρρωστημένα, ἀγαποῦμε τόν ἄλλο ἄνθρωπο, ἀγαποῦμε τή δημιουργία τοῦ Θεοῦ ὅλη καί ἀγαποῦμε πάνω ἀπό ὅλα τόν Θεό πατέρα μας καί γινόμαστε ἰσορροπημένοι ἄνθρωποι. Δέν ἐξαφανίζουμε τόν ἄλλο, γιατί τόν ἀγαποῦμε, δέν βασανίζουμε τόν ἄλλο μέ τήν ἀρρωστημένη ἀγάπη μας καί περιμένουμε νά μᾶς ἀγαπᾶ, γιατί τόν ἀγαποῦμε, δέν θέλουμε τίποτε, ἐπειδή τοῦ δώσαμε τά πάντα. Μᾶς εἶναι ἀρκετό ἐμεῖς νά ἀγαποῦμε τόν ἄλλο, γιατί ἀποβλέπουμε στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ Πατέρα μας, πού χύνεται στίς καρδιές μας τόσο πλούσια καί τόσο δυνατά, πού μᾶς συγκρατεῖ μέσα στήν ὕπαρξη τῆς ζωῆς. Αὐτή εἶναι ἡ πιό μεγάλη ἀγάπη ἀπ' ὅλες τίς ἀγάπες καί ἡ πιό δυνατή ἐμπειρία ἀπ' ὅλες τίς ἐμπειρίες. Εἶναι ὅ,τι μᾶς χρειάζεται πραγματικά, γιά νά λειτουργήσουμε στόν κόσμο αὐτό σάν εἰκόνες τοῦ Θεοῦ.

(ἀπό ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία)

Μνήμη Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου
Τιμή μάρτυρος – Μίμηση μάρτυρος

τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος κ. Νικολάου

Ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία μᾶς παρουσιάζει καθημερινά ἕνα μεγάλο κατάλογο ἁγίων, ἀποστόλων, μαρτύρων, ὁσίων καί ἄλλων, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν καί ἀγωνίσθηκαν ὁ καθένας στή δική του ἐποχή, μέ τά δικά του δεδομένα, μέ τίς δικές του δυνάμεις, ὅλοι ὅμως μέ μεγάλη ἀγάπη πρός τόν Θεό καί πέτυχαν τόν σκοπό τῆς ζωῆς τους, τόν ἁγιασμό.

Εἶναι εὐλογημένη ἡ συνήθεια πολλῶν χριστιανῶν νά μελετοῦν τά συναξάρια τῶν Ἁγίων, τά ὁποῖα ἔχουν νά μᾶς ὠφελέσουν πολύ στήν πνευματική μας ζωή.

Συγκινοῦν τήν ψυχή μας ἀπό τή μεγάλη ἀγάπη τους πρός τόν Θεό καί τόν πνευματικό τους ζῆλο καί τή θέρμη τῆς καρδίας τους, ὥστε νά ὑπερβαίνουν τήν ἀνθρώπινη φύση καί νά κάνουν τά πάντα γιά τόν Χριστό, γιατί ἀγάπησαν πραγματικά Αὐτόν «εἰς τέλος», ὅπως ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης ὁ Θεολόγος. Ὅπως ὁ Θεός ἀγάπησε τόν ἄνθρωπο εἰς τέλος, στόν πιό τέλειο δηλαδή βαθμό, ἔτσι καί αὐτοί. Τό μαρτύριό τους δέν ἦταν λύση ἀνάγκης, οὔτε ἀπόφαση τῆς στιγμῆς οὔτε ἔκρυβε ἀνθρώπινη φιλοδοξία καί ἰδιοτέλεια ἀλλά ὁλοκλήρωση καί ἐπιστέγασμα τῆς ἀγάπης τους πρός τόν Θεό καί τῆς ὅλης πνευματικῆς τους ζωῆς καί τοῦ ἀγώνα τους. Γι' αὐτό καί στά συναξάρια διαβάζουμε «ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ»

Ἀπόδειξη τούτου εἶναι τό ὅτι ἀναφέρονται περιστατικά μαρτυρίων πού δέν ἔγιναν δεκτά ἀπό τόν Θεό, γιατί δέν ἦταν καρπός τῆς τέλειας ἀγάπης τους πρός τόν Θεό καί δέν εἶχαν τή σφραγίδα τῆς ταπείνωσης καί τῆς ἀγάπης.

Θαυμάζουμε λοιπόν σήμερα τό γενναῖο φρόνημα, τήν πνευματική τόλμη καί τά ἀναρίθμητα μαρτύρια τοῦ ἁγίου Δημητρίου, μέ ἀποκορύφωμα τόν λογχισμό του ὡς ὁ Δεσπότης Χριστός.

Ἀκοῦμε τούς ὕμνους καί τά τροπάρια ἀπό τούς καλλίφωνους ψάλτες, πού ἐξυμνοῦν τά πνευματικά κατορθώματα τοῦ Ἁγίου, προσφέρομεν κατά τήν τάξιν καί παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας μας μέ εὐλάβεια τά πρόσφορα καί τά κόλλυβα καί ὅλες τίς ἄλλες προσφορές μας, ὡς ἔκφραση τῆς ἀγάπης καί εὐλάβειάς μας πρός τόν Θεόν καί τόν ἑορταζόμενο Ἅγιο καί ἐκζητοῦμε τίς πρεσβεῖες καί τό ἔλεός του.

Εἶναι ὅμως αὐτό ἀρκετό; Ἀποτελεῖ αὐτό καί μόνο τιμή τοῦ Ἁγίου; Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος μᾶς λέει σαφῶς καί περιεκτικά ὅτι «τιμή μάρτυρος, μίμησις μάρτυρος». Ἄν θέλουμε πραγματικά νά τιμήσουμε τόν ἅγιό μας, πρέπει νά τόν μιμηθοῦμε. Νά μιμηθοῦμε ὅμως τί; Τά μαρτύριά του; Βέβαια, καί αὐτό ἄν παραστεῖ ἀνάγκη, πρέπει νά εἴμαστε ἕτοιμοι νά τό κάνουμε, γιατί ὅπως λέει καί ὁ ἀπόστολος Παῦλος «Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπό τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, θλῖψις ἤ στενοχωρία ἤ διωγμός ἤ λιμός ἤ μάχαιρα ἤ θάνατος;» Τίποτε καί κανένας δέν μπορεῖ καί δέν πρέπει νά μᾶς χωρίσει ἀπό τόν Χριστό. Καί συνεχίζει ὁ Ἀπόστολος, «Ἕνεκά σου θανατούμεθα ὅλην τήν ἡμέραν». Μπορεῖ νά μήν ὑπάρχουν σήμερα διωγμοί τουλάχιστον στόν τόπο μας, ἄν καί στίς γειτονικές χῶρες τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καθημερινά χριστιανοί μαρτυροῦν γιά τή χριστιανική τους πίστη καί χύνουν τό αἷμα τους γιά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ.

Ἐμεῖς μποροῦμε νά ἀποκτήσουμε μαρτυρικό φρόνημα νεκρώνοντας τό φρόνημα τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου, τά πάθη καί τίς ἀδυναμίες μας καί ὑπομένοντας πάντα τά λυπηρά τοῦ βίου τούτου μέ πίστη στόν Χριστό καί τρέχοντας «τόν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα δι' ὑπομονῆς, ἀφορῶντες εἰς τόν τῆς πίστεως ἀρχηγόν καί τελειωτήν Ἰησοῦν». Τό βλέμμα τῆς ψυχῆς καί τῆς καρδιᾶς μας νά εἶναι συνεχῶς στραμμένο πρός τόν Χριστό παρακινώντας ὡς ὁ ἄλλος Μεγαλομάρτυρας ἅγιος Γεώργιος, τόν ἑαυτό μας: «τρέχα Γεώργιε, πρός τόν ποθούμενον Χριστόν».

Ἀναφέρεται στό Γεροντικό ἕνας λόγος τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου: Πολλοί λέει, ρωτοῦν ποῦ ὑπάρχουν μαρτύρια γιά νά μαρτυρήσουμε καί ἀπαντᾶ λέγοντας: Λένε οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας ὅτι ὁ ἄνθρωπος σώζεται εἴτε δι' ἑκουσίων πόνων, εἴτε δι' ἀκουσίων ἐπιφορῶν. Εἴτε δηλαδή ὑποβάλλοντας

τόν ἑαυτό του σέ πνευματικές ἀσκήσεις καί γυμνάσματα τῆς νηστείας, τῆς προσευχῆς, τῆς ἀγρυπνίας κ.ἄ. εἴτε κάνοντας ὑπομονή στίς θλίψεις καί τίς δοκιμασίες τῆς ζωῆς. Ὁ Χριστός ἀδελφοί μου, δέν μᾶς ὑπεσχέθη ἄνεση καί ἀμεριμνία, ἀλλά ἦταν εἰλικρινής μαζί μας. «Ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἔξετε, ἀλλά θαρσεῖτε ἐγώ τόν κόσμο νενίκηκα». Ὁ Χριστιανός πρέπει νά εἶναι ἕτοιμος, ὅπως λέει καί στήν ἀκολουθία τῆς μοναχικῆς κουρᾶς «ὑβρισθῆναι τε καί χλευασθῆναι, ὀνειδισθῆναι τε καί διωχθῆναι καί πολλοῖς περιαχθῆναι λυπηροῖς».

Ἡ ὥρα τοῦ πόνου καί τῆς δοκιμασίας ὅπου θλιβόμαστε μέ ὅλη τή σημασία τῆς λέξης -συνθλιβόμαστε- λιώνουμε καί ἔχουμε τήν αἴσθηση ὅτι βρισκόμαστε στήν κόλαση καί τόν Ἅδη καί δέν ἔχουμε ἀνθρωπίνως καμιά ἐλπίδα καί βοήθεια καί νιώθουμε ὅτι οἱ πάντες μᾶς ἐγκατέλειψαν· ἐκείνη ἡ ὥρα εἶναι ὥρα μαρτυρίου, ὥρα πνευματικῆς ἐξετάσεως κατά πόσο πραγματικά ἀγαποῦμε τόν Θεό, ἐμπιστευόμαστε τή ζωή μας σ' Αὐτόν, πᾶσαν δηλαδή τήν ζωήν ἡμῶν παραθέτουμε εἰς τήν πρόνοια καί τήν ἀγάπη τοῦ φιλανθρώπου Χριστοῦ.

Ἐλάχιστοι καί ἐλάχιστες φορές τίς δύσκολες αὐτές ὧρες στεκόμαστε μέ ὑπομονή καί μετά δοξολογίας ἀπέναντι στόν Θεό. Ἀρχίζουμε δυστυχῶς τά γιατί. Γιατί Θεέ μου, σέ μένα, τί ἔκανα καί ἐπέτρεψε ὁ Θεός αὐτό, ποῦ εἶναι ὁ Θεός, καί σκανδαλιζόμαστε μέ τόν Θεό καί γογγύζουμεν ἐναντίον Του. Παρεξηγοῦμε δυστυχῶς τήν πνευματική ζωή καί τή σχέση μας μέ τόν Θεό καί πιστεύουμε ὅτι ἐπειδή ἐρχόμαστε ἐκκλησία καί κάνουμε τά χριστιανικά λεγόμενα καθήκοντά μας, δέν θά ἔχουμε πόνο καί θλίψεις στή ζωή μας. Μπορεῖ ὡς ἄνθρωποι νά πονοῦμε, νά θλιβόμαστε, ὅμως ἄς μήν ἀπελπιζόμαστε «ὥσπερ οἱ λοιποί τῶν ἀνθρώπων οἱ μή ἔχοντες ἐλπίδα».

Τό ἄλλο πού πρέπει νά προσέξουμε καί νά μιμηθοῦμε ἀπό τόν ἑορταζόμενο Ἅγιο καί ὅλους τούς Ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ὅτι δέν εἶχαν διλήμματα στή ζωή τους. Ὁτιδήποτε ἀντέβαινε στόν νόμο καί τόν λόγο καί τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ, τό ἀρνοῦνταν μή λογαριάζοντας ὁποιοδήποτε κόστος. Τό «πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἤ ἀνθρώποις» ἦταν τό μόνο κριτήριο τῶν λόγων καί τῶν πράξεών τους μή λογαριάζοντας τό ἀνθρώπινο καί μή προτιμώντας τό πρόσκαιρο συμφέρον.

Ὁ ἅγιος Δημήτριος, νέος ἄνθρωπος, μέ στρατιωτικά ἀξιώματα καί πολλά χαρίσματα καί προοπτική στή ζωή του, δέν ἄφησε οὔτε κατ' ὀλίγον νά προβληματιστεῖ ἤ νά συμβιβαστεῖ καί νά ξεγελάσει τή συνείδησή του. Δέν ἔκρινε καί δέν ἀξιολογοῦσε τά πράγματα μέ τά δεδομένα καί τή λογική τοῦ χώρου καί τοῦ χρόνου τῆς παρούσης ζωῆς, ἀλλά ἀπέβλεπε καί ἔκρινε τά πάντα μέσα στήν προοπτική τῆς ἁγιότητος καί τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Ἄς ἀποκτήσουμε καί ἐμεῖς τό γενναῖο φρόνημα τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας καί βεβαίως τῶν μαρτύρων, γιατί ὅπως λέει καί στό Γεροντικό, «Εἰ ἔχεις καρδίαν, δύνασαι σωθῆναι». Ἄς ἀποβάλουμε τή φιλαυτία καί τή δειλία, ἀλλά καί τόν ἐγωισμό καί ὅλα τά γεννήματά του, φιλοδοξία, φιλαργυρία καί φιληδονία καί ἐνδυσάμενοι ὅπως αὐτοί τά ὅπλα τοῦ φωτός, ἄς ἀγωνισθοῦμε τόν καλόν ἀγώνα μέ τή χάρη καί τή δύναμη καί τήν εὐχή τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Στίς δύσκολες ὧρες πού ἀδυνατοῦμε ὡς ἄνθρωποι νά προχωρήσουμε, ἄς φωνάζουμε ὅπως ὁ ἅγιος μάρτυς Νέστορας. «Θεέ τοῦ Δημητρίου, βοήθει μοι».

Μ' αὐτό τό μαρτυρικό φρόνημα ἄς ἀγωνισθοῦμε καί ἄς εἶναι ἡ ζωή μία καθημερινή μαρτυρία Χριστοῦ, ὥστε νά γινόμαστε καί ἐμεῖς αἰτία νά δοξολογεῖται ὁ Θεός.

Ἄς παρακαλέσουμε τόν Ἅγιόν μας σ' αὐτές τίς δύσκολες καί κρίσιμες ὧρες πού διερχόμαστε καί ὡς τόπος καί ὡς ἔθνος ἀλλά καί ὁ κόσμος ὁλόκληρος, ἰδιαίτερα ἡ γειτονική μας Μέση Ἀνατολή, ὅπως ἱκετεύει Χριστόν τόν Θεόν νά μᾶς φυλάττει ἀπό κάθε κίνδυνο καί πειρασμό καί νά μᾶς δίνει δύναμη καί ὑπομονή στή ζωή μας.

Δεκαετία Ἐπισκοπῆς Ἀμαθοῦντος

τοῦ κ. Σταύρου Ὀλύμπιου, Θεολόγου
Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου Ποιμαντικῆς Διακονίας Ι.Μ.Λεμεσοῦ

Χάριτι Θεοῦ, ἔχουν συμπληρωθεῖ δέκα χρόνια ἀπό τήν ἀνασύσταση τῆς Ἱερᾶς Χωρεπισκοπῆς Ἀμαθοῦντος καί τῆς χειροτονίας τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος κ.Νικολάου. Ἡ ἀνασύστασις τῆς Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς Ἀμαθοῦντος ἀποτελεῖ μεγάλον ἐκκλησιαστικόν γεγονός, διότι ἡ Ἐπισκοπή αὐτή ἔχει μακράν καί πλουσίαν ἱστορίαν εἰς τήν ἐκκλησιαστικήν ζωήν τῆς Κύπρου μας, ἀλλά καί διότι ἐκλέησεν τόν θρόνον τῆς Ἐπισκοπῆς αὐτῆς ὁ ἅγιος Τύχων, καί ἡ Ἀμαθοῦς ὑπῆρξεν ἡ γενέτειρα τοῦ Πολιούχου Ἁγίου τῆς πόλεώς μας, ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος.

Τά ἐρείπια τῆς Ἀμαθοῦντος μαρτυροῦν τήν μεγάλην ἀρχαιοελληνικήν ἀλλά καί τήν πολυσήμαντον ἐκκλησιαστικήν παρουσίαν της εἰς τήν πορείαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Ἡ, εὐλογίᾳ Θεοῦ καί προτάσει τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου μας κ.Ἀθανασίου, ἐκλογή ἀπό τήν Ἱεράν Σύνοδον τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος κ.Νικολάου, ὁ ὁποῖος εὐκλεῶς ἀρχιερατεύει ἤδη ἐπί δεκαετίαν εἰς τήν Ἐπισκοπήν αὐτήν, ἀποτελεῖ σταθερόν ἐχέγγυον διά τήν συνέχισιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς προσφορᾶς της πρός δόξαν Θεοῦ καί τιμήν τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρός ἡμῶν Τύχωνος, τοῦ ὁποίου ὁ νέος μεγαλοπρεπής ναός κοσμεῖ ἤδη τήν ὁμώνυμον κοινότητα, ἡ οποία δικαίως σεμνύνεται διά τόν Ἅγιόν της.

Ὁλοκαρδίως δεόμεθα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ νά χαρίζει εἰς τόν Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Ἀμαθοῦντος, στενόν καί ἀφοσιωμένον συνεργάτην τοῦ γέροντός του, Πανιερωτάτου Μητροπολίτου κ. Ἀθανασίου, ἔτη πολλά καί εὐφρόσυνα, καί ἀγλαόκαρπον τήν Ἐπισκοπικήν διακονίαν του. Ἱεράρχης βαθείας εὐσεβείας καί συνεχοῦς ἀσκητικῆς ζωῆς, ταπεινός καί πρᾶος, ἄοκνος καί ἀποτελεσματικός, φιλάνθρωπος καί φιλάγαθος, πλήρης ἀγάπης καί πνεύματος θυσίας, ἐκπληρῶν τό τῆς Ἁγίας Γραφῆς «τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεύς …» (Ἑβρ. 7, 26), ἀναλώνει καθημερινῶς τόν ἑαυτόν του, ἱερουργῶν, κηρύττων, ἐξομολογῶν, ἐπισκεπτόμενος τά δημοτικά σχολεῖα καί νοσοκομεῖα, παριστάμενος καί ὁμιλῶν εἰς πλείστας ἐκδηλώσεις, «νουθετῶν ἕναν ἕκαστον», καί μεριμνῶν διά τά καθημερινά θέματα τῆς Ἐπισκοπῆς του, καί ἐκπληρῶν μετά προθυμίας καί ὅσα καθήκοντα ἀναθέτει εἰς αὐτόν ὁ Ποιμενάρχης μας, ἀπολαμβάνει τῆς ἀγάπης καί τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως.

Ἡ ἁγία μας Ἐκκλησία ὡς σῶμα τοῦ σαρκωθέντος Θεοῦ Λόγου εἶναι ἡ ζῶσα παρουσία, τό σημεῖον καί ἡ εἰκόνα τῆς βασιλείας τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ εἰς τόν κόσμον καί εὐαγγελίζεται «καινήν κτίσιν, καινούς οὐρανούς καί γῆν καινήν … ἐν οἷς κατοικεῖ» (Β΄ Πέτρου Γ΄ 13). Δι’ αὐτό, εἰς τήν σημερινήν ἐποχήν καί εἰς τόν τόπον μας ἰδιαιτέρως, ὅπου καθημερινῶς γινόμεθα μάρτυρες τῆς κοινωνικῆς ἀλλοτριώσεως καί τῆς ἀποστασίας ἀπό τόν λόγον καί τήν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἔχομεν ἀνάγκην ἀπό ἐπισκόπους, οἱ ὁποῖοι θά κρατοῦν μέ σταθεράν χεῖρα τό ἄροτρον καί θά γεωργοῦν τό «γεώργιον τοῦ Θεοῦ» καί διά τοῦ «λόγου τῆς ὑπομονῆς καί τῆς παρακλήσεως» θά δίδουν τήν βεβαιότητα καί τήν προσδοκίαν ὅτι ἡ δημιουργία ἑνός κόσμου εἰρήνης, δικαιοσύνης καί ἔμπρακτης ἀγάπης δέν εἶναι οὐτοπία, ἀλλά «ἐλπιζομένων ὑπόστασις» δυνατή μέ τήν χάριν τοῦ Θεοῦ καί τόν πνευματικόν ἀγῶνα τοῦ ἀνθρώπου.

Ταπεινῶς καί εὐσεβάστως συγχαίρομεν τόν Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαον διά τήν πρώτην δεκαετίαν τῆς Ἐπισκοπικῆς διακονίας καί προσφορᾶς του καί θερμάς πρός αὐτόν ἀπευθύνομεν ἐγκαρδίους εὐχάς, νά τόν ἐνισχύει καί ἐνδυναμώνει, διά πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου Τύχωνος, ὁ Θεός, εἰς τό ἔργον τό ὁποῖον εἰς τήν Ἁγίαν μας Ἐκκλησίαν ἐπιτελεῖ.

Ὁ Ἅγιος τῆς ἐλεημοσύνης

Ἔχοντας πάει στὴν Ἀλεξάνδρεια, ἐγὼ ὁ ἀνάξιος, γιὰ νὰ προσκυνήσω τὰ λείψανα τῶν ἁγίων καὶ καλλινίκων μαρτύρων Κύρου καὶ Ἰωάννη καὶ νὰ ὠφεληθῶ πνευματικά, συνάντησα, κατὰ τὴν ἐκεῖ παραμονή μου, κάποιους εὐλαβεῖς καὶ φιλόχριστους ἀνθρώπους. Γιατί, πραγματικά, ἡ συνομιλία καὶ ἡ συναναστροφὴ μὲ ἐνάρετους ἀνθρώπους μπορεῖ νὰ ὠφελήσει πάρα πολύ, ἀκόμη καὶ τοὺς πολὺ ἀδιάφορους καὶ ἀμελεῖς, κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο ποὺ καί, ἀντιστρόφως, ἡ συνομιλία καὶ ἡ προσκόλληση σὲ ράθυμους καὶ κακότροπους ἀνθρώπους μπορεῖ νὰ βλάψει ἀκόμα κι ἐκείνους ποὺ προσέχουν τὸν ἑαυτό τους. Κι ἂς σὲ πείσει ἐκεῖνος πού, ὅσον ἀφορᾶ τοὺς πρώτους εἶπε: «ἂν βρεῖς ἄνθρωπο συνετό, πήγαινε ἀπὸ τὴν αὐγὴ κοντά του», ὅσον δὲ ἀφορᾶ τοὺς δεύτερους εἶπε: «οἱ κακὲς συναναστροφὲς φθείρουν τὰ χρηστὰ ἤθη».

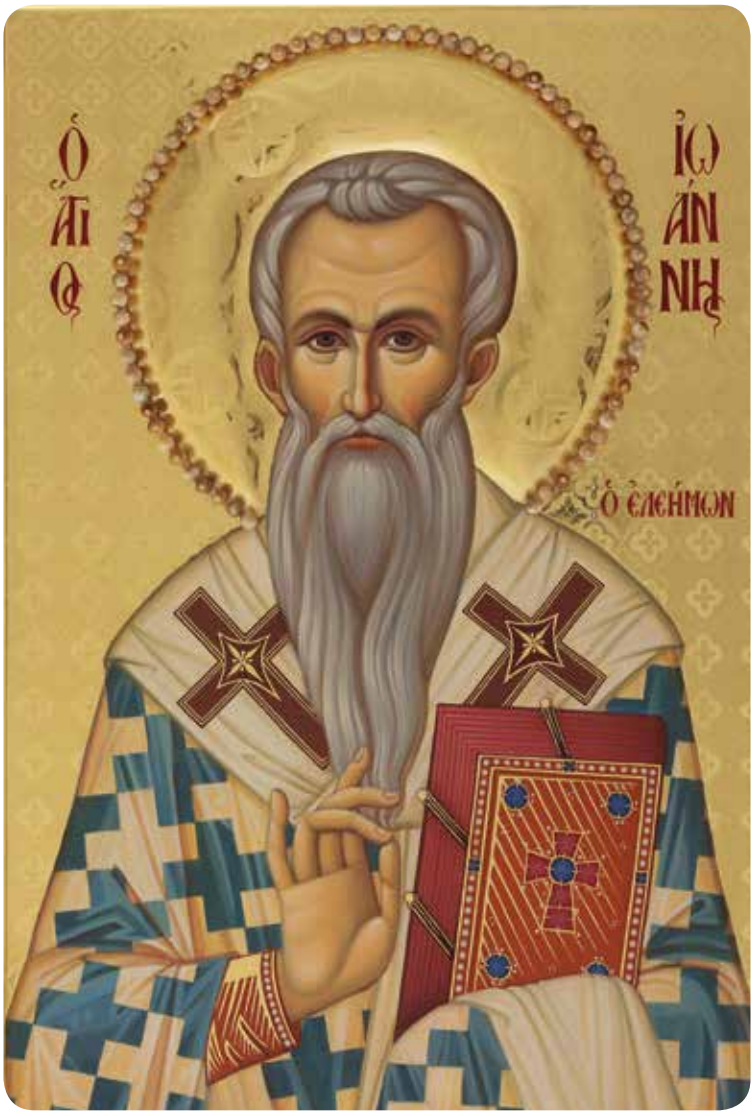

Καθὼς λοιπὸν συζητούσαμε περὶ ἁγιογραφικῶν καὶ ψυχωφελῶν ἀφηγήσεων, ἦρθε πρὸς τὸ μέρος μας -γιατί καθόμασταν κοντὰ στὴν ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Μηνᾶ- ἕνας ξένος ποὺ ζητοῦσε ἐλεημοσύνη καὶ ἔλεγε πὼς εἶχε ἐλευθερωθεῖ πρόσφατα ἀπὸ αἰχμαλωσία ἀπὸ τοὺς Πέρσες. Κατὰ σύμπτωση, λοιπόν, κανεὶς ἀπὸ ὅσους καθόμασταν ἐκεῖ δὲν εἶχε πάνω του χρήματα, οὔτε μεγάλο ποσό, οὔτε ψιλά. Ἕνας ἀπὸ κείνους ποὺ κάθονταν μαζί μας, εἶχε μαζί του ἕνα μισθωτὸ ὑπηρέτη, ποὺ δουλειά του ἦταν νὰ τοῦ φέρνει ζεστὸ νερὸ στὰ λουτρά, ὁ ὁποῖος ἔπαιρνε ὅλα κι ὅλα τρία νομίσματα τὸν χρόνο καὶ ὁ ὁποῖος εἶχε γυναίκα καὶ δύο παιδιά. Ὅταν, λοιπόν, ἔφυγε ὁ ζητιάνος, ὁ ὑπηρέτης παίρνοντάς τον διακριτικὰ στὸ κατόπι, βγάζει ἀπὸ τὸν λαιμό του τὸ σταυρουδάκι ποὺ φοροῦσε, ποὺ ἦταν ἀσημένιο, καί τοῦ τὸ δίνει διαβεβαιώνοντάς τον ὅτι ὅλο τὸ βιός του δὲν περιλαμβάνει τίποτε ἄλλο, οὔτε ἕνα κεράτι. Ἐγὼ λοιπόν, κατὰ τύχη, ἢ μᾶλλον μὲ θέλημα τοῦ φιλάνθρωπου Θεοῦ, συνέβη νὰ παρατηρήσω τὶ εἶχε κάνει καὶ ἔνοιωσα κατάνυξη. Διηγήθηκα ἀμέσως τὸ περιστατικὸ σ' αὐτὸν ποὺ καθόταν δίπλα μου, κάποιον μὲ τὸ ὄνομα Μηνᾶς, ἕναν ἐνάρετο ἄνθρωπο μὲ φόβο Θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε διατελέσει διαχειριστὴς τῶν οἰκονομικῶν τῆς ἁγιοτάτης Ἐκκλησίας τῆς μεγάλης πόλης τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπὶ πατριαρχίας τοῦ ἀοίδιμου καὶ τρισμακάριστου Ἰωάννη. Αὐτός, βλέποντάς μὲ νὰ ἐκπλήττομαι καὶ νὰ ἐπαινῶ ἐκεῖνον ποὺ ἔκανε τὴν ἐλεημοσύνη, μοῦ εἶπε χαμογελώντας: «Μὴν ἐκπλήττεσαι, γιατί ἀπὸ παράδοση καὶ μαθητεία ἔγινε ἐργάτης αὐτῆς τῆς ἀρετῆς». Κι ὅταν ἐγὼ τοῦ εἶπα, «πῶς ἔγινε αὐτό; Γιὰ χάρη τοῦ Κυρίου, πές

μου νὰ ὠφεληθῶ!», ἐκεῖνος εἶπε: «Ζοῦσε μαζὶ μὲ τὸν τρισμακάριστο Πάπα μας τὸν Ἰωάννη, καὶ σὰν γνήσιος γιὸς κληρονόμησε τὴν ἀρετὴ τοῦ πατέρα του, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε μιὰ μέρα: «Ταπεινὲ Ζαχαρία, γίνε ἐλεήμων καὶ ἔχεις ὑπόσχεση ἀπὸ τὸν Θεό, δι' ἐμοῦ τοῦ ταλαίπωρου, ὅτι οὔτε ὅσο ζῶ, οὔτε μετὰ τὸν θάνατό μου θὰ σὲ ἀφήσει στερημένον ὁ Θεός». Αὐτὸ τηρεῖ μέχρι σήμερα ὁ ὑπηρέτης. Πολλὲς λοιπὸν εὐλογίες τοῦ στέλνει ὁ Θεός, ἀλλὰ αὐτὸς δὲν ἀφήνει τίποτα ἀπ' αὐτὲς, ποὺ νὰ μὴν τὶς προσφέρει στὸν πλησίον, σὲ σημεῖο ποὺ σχεδὸν νὰ στερεῖ καὶ τὴν οἰκογένειά του. Πολλὲς φορὲς τὸν πέτυχαν κάποιοι νὰ λέει μὲ ἀγαλλίαση στὸν Θεό, ὅταν τοῦ στέλνει κάτι, «Ναὶ, ναὶ, νὰ δοῦμε ποιὸς θὰ νικήσει! Ἐσὺ νὰ μοῦ στέλνεις κι ἐγὼ νὰ σκορπίζω· μὰ εἶναι φανερό, Κύριε, ὅτι Ἐσὺ νικᾶς, ὁ πλούσιος καὶ χορηγὸς τῆς ζωῆς μας». Τυχαίνει, κάποτε, νὰ μὴν ἔχει τίποτα ἐκείνη τὴ στιγμὴ νὰ δώσει σὲ κάποιον ποὺ τοῦ ζητᾶ καὶ - λέω ἀλήθεια σὰν νὰ μιλῶ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου- πάει θλιμμένος σὲ κάποιον ταβερνιάρη, ἢ ζαχαροπλάστη, ἢ κάποιον ἄλλο καὶ τοῦ λέει: «δεῖξε ἀγάπη, δῶσε μου ἕνα τριμίσι, γιατί πεινᾶ πολὺ ἡ οἰκογένειά μου καὶ σοῦ δουλεύω ἕναν ἢ καὶ δύο μῆνες, ὅπως θέλεις κι ὅπου θέλεις»· κι ἀφοῦ πάρει τὰ χρήματα τὰ δίνει στὸν φτωχὸ καὶ τοῦ ζητᾶ νὰ δώσει τὸν λόγο του πὼς δὲν θὰ πεῖ τίποτα σὲ κανέναν».

Ὅταν λοιπὸν ὁ θεοσεβέστατος αὐτὸς Μηνᾶς ἀντιλήφθηκε ὅτι τὸν ἄκουγα σὰν ν' ἄκουγα Εὐαγγέλιο, μοῦ λέει μὲ κατάνυξη: «Ἄχ, Δέσποτα, μ' αὐτὸ ἐκπλήττεσαι; Τότε τὶ θὰ γινόταν ἂν πρόφτανες τὸν μακαριστὸ Πάπα!» Τοῦ λέω: «Τὶ παραπάνω θὰ ἔβλεπα τότε;» μοῦ εἶπε ὁ Μηνᾶς: «Πίστεψέ μέ, κατὰ παραχώρηση Θεοῦ, αὐτὸς μ' ἔκανε πρεσβύτερο καὶ οἰκονόμο τῆς ἁγιοτάτης Ἐκκλησίας καὶ εἶδα σ' αὐτὸν ἔργα ποὺ ὑπερβαίνουν σχεδὸν κάθε ἀνθρώπινη φύση. Καὶ ἂν καταδέχεσαι νὰ ἔρθεις σέ μᾶς τοὺς δούλους σου νὰ μᾶς ἁγιάσεις σήμερα, θὰ σοῦ διηγηθῶ ἐκεῖνα ἀπὸ τὰ κατορθώματά του ποὺ ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶδα μὲ τὰ μάτια μου». Ἀφοῦ μοῦ εἶπε αὐτά, τὸν ἔπιασα ἀπ' τὸ χέρι καὶ τὸν βοήθησα νὰ σηκωθεῖ. Καὶ παίρνοντάς με ἀπὸ κεῖ, μὲ ὁδήγησε τότε στὸ θεοφύλακτο σπίτι του. Κι ἐπειδὴ θέλησε ἀμέσως νὰ μᾶς παραθέσει γεῦμα, τοῦ εἶπα: «Δὲν εἶναι σωστό, κύριέ μου, ν' ἀφήσουμε κατὰ μέρος τὴν τροφὴ τῆς ψυχῆς καὶ νὰ ἀναπαύσουμε τὸ σῶμα πρὶν ἀπὸ τὴν ψυχή. Καλύτερα ἂς λάβουμε πρῶτα τὴν ἄφθαρτη τροφὴ κι ἔπειτα ἂς δώσουμε καὶ στὸ σῶμα αὐτὸ ποὺ χρειάζεται». Ἀρχίζοντας λοιπὸν νὰ διηγεῖται ἀψευδῶς τὸν βίο τοῦ μακαρίου Ἰωάννη, λέει: «Τὸ πρῶτο καὶ ἐξαίρετο κατόρθωμά του εἶναι ὅτι ποτὲ δὲν ὁρκίστηκε. Οὔτε τὸν ἄκουσε κανένας νὰ ὁρκίζεται ἀπὸ τότε ποὺ χειροτονήθηκε πρεσβύτερος, ὅπως ὅλοι μαρτύρησαν». Καὶ πρὸς ἐπιβεβαίωση ὅσων διηγήθηκε -τὸ λέω σὰν νὰ τὸ λέω ἐνώπιον τοῦ Κυρίου- μοῦ παρουσίασε μάρτυρες ποὺ ἀκόμα ζοῦσαν.

(ἀπόσπασμα ἀπό τό βιβλίο Λεοντίου Ἐπισκόπου Νεαπόλεως «βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρός ἡμῶν καί Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος»)

Ὁ λαός ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα

τοῦ κ. Κωνσταντίνου Γεωργιάδη,
τέως Πρώτου Λειτουργοῦ Ἐκπαίδευσης

Τά Χριστούγεννα καί ὅλη ἡ περίοδος τοῦ Δωδεκαημέρου συνδέονται μέ τό φῶς. Ὄχι γιατί φωταγωγοῦνται οἱ δρόμοι καί τά καταστήματα. Ὄχι γιατί ἄσπρα ἤ πολύχρωμα λαμπιόνια δίνουν φαντασμαγορική λάμψη στά χριστουγεννιάτικα δέντρα, πού κοσμοῦν τά σαλόνια τῶν σπιτιῶν, τίς προθῆκες τῶν καταστημάτων καί τίς πλατεῖες τῶν πόλεων. Πολύ προτοῦ ἡ ἀποπροσανατολιστική μανία τῶν ἐκκοσμικευμένων πανηγυρισμῶν τῆς χειραγωγούμενης ἀπό τό κέρδος καί θαμπωμένης ἀπό τίς δυνατότητες τῆς τεχνολογίας ἐποχῆς μας, προχωρήσει στήν ἐξεζητημένη κατάχρηση τοῦ τεχνητοῦ φωτισμοῦ κατά τήν ἑορταστική περίοδο τῶν Χριστουγέννων, ἡ Ἐκκλησία, ὡς φορέας καί θεματοφύλακας τοῦ ἀληθινοῦ φωτός, βίωσε τήν ἐνανθρώπηση καί τήν παρουσία τοῦ Θεανθρώπου στό ἱστορικό προσκήνιο ὡς ἔλευση τοῦ φωτός καί διάλυση τοῦ σκότους τῆς ἁμαρτίας καί τῆς ἄγνοιας τῆς ἀλήθειας.

Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι στόν πιό γνωστό χριστουγεννιάτικο ὕμνο, τό ἀπολυτίκιο τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων, ὁ ὑμνογράφος, ἀπευθυνόμενος στόν Χριστό, δηλώνει πανηγυρικά ὅτι ἡ γέννησή Του «ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως». Ὑπονοεῖ μάλιστα μία ἀντιδιαστολή τοῦ πενιχροῦ φυσικοῦ φωτός τῶν ἄστρων, τά ὁποῖα πρίν ἀπό τή θεία ἐνανθρώπηση λάτρευαν οἱ σοφοί μάγοι τῆς ἀνατολῆς, μέ τόν Χριστό, ὡς νοητό «ἥλιο τῆς δικαιοσύνης», τόν ὁποῖο μέ τή γέννησή του ἀναγνωρίζουν καί λατρεύουν. Στό τροπάριο τῶν προφητειῶν τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων συναντοῦμε ἐπίσης τήν ἀποστροφή στόν Χριστό ὡς ἥλιο τῆς δικαιοσύνης: «Ἀνέτειλας Χριστέ, ἐκ Παρθένου, νοητέ ἥλιε τῆς δικαιοσύνης…». Ἀλλά καί στό ἐξαποστειλάριο τοῦ ὄρθρου τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως ὁ «Σωτὴρ ἡμῶν», χαρακτηρίζεται ὡς «ἀνατολὴ ἀνατολῶν», ἀφοῦ μέ τή γέννησή του ἀπό τήν Παρθένο «οἱ ἐν σκότει καὶ σκιᾷ εὕρομεν τὴν ἀλήθειαν». Αὐτή τήν πραγματικότητα, ὅτι «ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα» (Ματθ. δ΄16) διακηρύττει ἡ Ἐκκλησία καί μέ τό εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα τῆς Κυριακῆς μετά τά Φῶτα, μέ τήν ὁποία κλείνουν οὐσιαστικά καί τά μεθεόρτια τοῦ Δωδεκαημέρου, ἐπιβεβαιώνοντας ὅτι στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ πραγματοποιήθηκε ἡ προφητεία τοῦ Ἠσαΐα: «χώρα Ζαβουλών, ἡ γῆ Νεφθαλὶμ ὁδὸν θαλάσσης καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τὴν παραλίαν κατοικοῦντες καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, τὰ μέρη τῆς Ἰουδαίας. Ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος ἐν σκότει, ἴδετε φῶς μέγα· οἱ κατοικοῦντες ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς λάμψει ἐφ᾽ ὑμᾶς»(Ἠσαΐα θ΄,1-2). Μέ τήν ἐνανθρώπηση καί τήν εἴσοδο τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ δευτέρου προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδος, στόν δημόσιο βίο καί στό ἱστορικό προσκήνιο φωτίστηκε μέ τό ἀνέσπερο φῶς τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου ἡ οἰκουμένη καί κατεξοχήν οἱ πιστοί, τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας. Τή φερώνυμη μέρα τοῦ φωτισμοῦ, τά Φῶτα, ἡ Ἐκκλησία ψάλλει πανηγυρικά: «Ἐπεφάνης σήμερον τῇ οἰκουμένῃ καὶ τὸ φῶς σου Κύριε, ἐσημειώθη ἐφ᾽ ἡμᾶς, ἐν ἐπιγνώσει ὑμνοῦντάς σε. Ἦλθες, ἐφάνης, τὸ Φῶς τὸ ἀπρόσιτον».

Γιά νά κατανοήσουμε τή σημασία τοῦ φωτισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητας ἀπό τήν παρουσία τοῦ Χριστοῦ ὡς Θεανθρώπου στή γῆ μας, θά πρέπει νά θυμηθοῦμε τήν κατάσταση πού ἐπικρατοῦσε στόν τότε γνωστό κόσμο. Μέ ἐξαίρεση τόν ἰσραηλιτικό λαό, ὁ ὑπόλοιπος κόσμος ζοῦσε στό σκοτάδι τῆς εἰδωλολατρίας, τῶν προλήψεων καί τῆς ἠθικῆς διαφθορᾶς. Ἀκόμη καί οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν ἐκφυλίσει τόν Μωσαϊκό Νόμο σέ τυπολατρία καί λάτρευαν τόν ἀληθινό Θεό μέ περισσή ὑποκρισία καί χωρίς οὐσία. Μπορεῖ ἡ Ρώμη νά εἶχε φθάσει στό ἀποκορύφωμα τοῦ μεγαλείου καί τῆς δύναμής της, ἀλλά στήριζε τή «ρωμαϊκή εἰρήνη» πάνω στή βία, τήν αὐταρχικότητα καί τήν καταδυνάστευση τῶν λαῶν. Ὁ ἑλληνικός κόσμος, πού μέ τόν

πολιτισμό του ἀξιώθηκε σέ κάποιες στιγμές ἀναλαμπῆς νά ἀχθεῖ σέ σπουδαῖες πνευματικές ἀναζητήσεις καί νά πλησιάσει ἀξιόλογες κοινωνικές ἀρχές, ὑποδουλωμένος στούς Ρωμαίους καί ἀναμεμειγμένος μέ τούς λαούς τῆς ἀνατολῆς, βίωνε μία συγκεχυμένη περίοδο συγκρητισμοῦ καί παρακμῆς, καθώς εἶχε διολισθήσει στήν ἀνατολίτικη ὑλιστική χλιδή καί λησμονήσει τίς προγονικές ἀρετές. Τό πιό πυκνό, ὅμως, σκοτάδι ἦταν τό σκοτάδι τῆς ἁμαρτίας, ἡ ὁποία κυριάρχησε μετά τήν πτώση τῶν πρωτοπλάστων, καί τό κράτος τοῦ θανάτου πού καταδυνάστευε τήν ἀνθρωπότητα.

Γι' αὐτό ἡ πιό φωτεινή πραγματικότητα πού κόμισε στήν ἀνθρωπότητα ὁ ἐνανθρωπήσας Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ «ἐπὶ γῆς εἰρήνη», ἡ συμφιλίωση τῆς ἀποστατημένης ἀνθρωπότητας μέ τόν Δημιουργό της. Μέ τή συμφιλίωση αὐτή, ἡ ἐντός τῆς Ἐκκλησίας ἀνθρωπότητα συνδέεται μέ τήν πηγή τοῦ ἀληθινοῦ φωτός καί ἀναδεικνύει φωτεινές προσωπικότητες πού ἀκτινοβολοῦν τή θεία χάρη, τούς Ἁγίους. Τόσο εἶναι τό φῶς πού σκόρπισε στόν κόσμο ὁ Χριστός διά τῆς Ἐκκλησίας, ὥστε καί οἱ μή πιστοί δέχτηκαν ἀναπόφευκτα τήν εὐεργετική ἐπίδραση στοιχείων τῶν χριστιανικῶν ἀξιῶν, ἀφοῦ αὐτές ἀφομοιώθηκαν ὡς συστατικά στοιχεῖα τοῦ εὐρύτερου δυτικοῦ πολιτισμοῦ, πού κυριάρχησε σέ ὅλο τόν πολιτισμένο κόσμο.

Σήμερα, εἴκοσι καί πλέον αἰῶνες μετά τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Κυρίου, τό σωτηριῶδες ἔργο του καί τή νίκη τοῦ ἐπί τοῦ θανάτου, μετά ἀπό μία αἱματόβρεκτη πορεία τῆς Ἐκκλησίας διά μέσου διώξεων καί ἐσωτερικῶν πειρασμῶν, μέ τή χορεία ἑκατομμυρίων Ἁγίων, μαρτύρων, ὁμολογητῶν, ἀσκητῶν, νά κοσμοῦν τό νοητό της στερέωμα, πόσο φωτίζεται ἡ ἀνθρωπότητα καί ὁ καθένας μας προσωπικά ἀπό τό θεῖο φῶς «τὸ τῆς γνώσεως»; Δυστυχῶς, ἡ μετανεωτερικότητα καί ἡ νεοταξική πραγματικότητα ἀνέλαβαν μέ μανία νά συσκοτίσουν ξανά τήν ἀνθρωπότητα καί νά ἀπωθήσουν τόν Χριστό στό περιθώριο τοῦ κοινωνικοῦ γίγνεσθαι. Κάποτε μέ τό πρόσχημα τῆς προόδου, κάποτε μέ τό πρόσχημα τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων ἐπαναλαμβάνουν μέ ἐωσφορικό ἐγωισμό τόν λόγο τοῦ ἀσεβοῦς, ὅπως τόν περιγράφει ὁ Ἰώβ: «Θεέ, τραβήξου από μπροστά μου, τούς δρόμους τούς δικούς σου δέ θέλω νά τούς ξέρω», «ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ, ὁδούς σου εἰδέναι οὐ βούλομαι» (Ἰώβ 21, 14).

Οἱ φορεῖς τῆς παγκοσμιοποίησης καί τά

ἐγχώρια κινούμενά τους, ἐνῶ ἐπαγγέλλονται τόν ἐκσυγχρονισμό καί τή διαφώτιση τοῦ λαοῦ, ἐπιχειροῦν νά βυθίσουν τήν ἀνθρωπότητα στό ἀβυσσαλέο σκότος τῆς ἀπουσίας τοῦ Φωτός τῆς Ἀλήθειας. Ἀντί διαφωτιστές γίνονται φωτοσβέστες. Ἡ «χριστιανική» δύση, ἡ δική μας Εὐρώπη, μετά τίς ἐπί αἰῶνες παρεκτροπές τοῦ παπισμοῦ καί τοῦ προτεσταντισμοῦ, τίς τελευταῖες δεκαετίες πορεύεται μέ γεωμετρική πρόοδο σέ μία πορεία θλιβεροῦ ἀποχριστιανισμοῦ, καταλήγοντας ἀνεπαίσθητα, ἀλλά σταθερά σ' ἕνα κατάντημα νεοβαρβαρισμοῦ. Δυστυχῶς σ' αὐτή τήν καταστροφική πορεία πρός τό σκότος παρασύρει καί τόν ἑλληνισμό τῆς μητροπολιτικῆς πατρίδας καί τῆς Κύπρου ἡ πιθηκίζουσα πολιτική ἐλίτ καί ἡ θορυβώδης ὑποκουλτούρα. Πλεῖστα νομοθετήματα, δῆθεν φιλελευθεροποίησης τοῦ δημόσιου καί ἰδιωτικοῦ βίου, συνιστοῦν κατάργηση αὐτονόητων ἠθικῶν ἀξιῶν καί ἀθέτηση τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Ἐνῶ προβάλλονται ὡς κατοχυρώσεις τῆς ἐλευθερίας, οὐσιαστικά ὑποβάλλουν τόν ἄνθρωπο στή χειρότερη μορφή δουλείας στά πάθη, στήν ἀναλγησία καί στόν διάβολο. Τελευταῖα μάλιστα ἐπινοήθηκε καί ἡ ποινικοποίηση τῆς κριτικῆς σέ συγκεκριμένα πάθη καί ἐπιλογές διαβίωσης. Μέ τόν τρόπο αὐτό ἐπιχειρεῖται ἡ ἐπιβολή τῆς ἄμβλυνσης τῶν ἠθικῶν κριτηρίων τῆς κοινωνίας καί ἡ ἀφύσικη παραμόρφωσή τους, ἡ χειραγώγηση τῆς ἀνθρωπότητας πρός τό σκότος καί τή σκιά τοῦ θανάτου.

Ὅσο, ὅμως, κι ἄν οἱ δυνάμεις τοῦ σκότους βυσσοδομοῦν κατά τοῦ φωτός, δέν μποροῦν νά πετύχουν τά ἄνομα σχέδιά τους. Τό δείχνει ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, ἡ παλιά καί ἡ πρόσφατη. Οὔτε ὁ Ἡρώδης μπόρεσε νά σβήσει τό θεῖο φῶς, πού φώτισε τούς μάγους καί τούς ποιμένες, οὔτε, μετά τόν σταυρό, ὁ τάφος νά κρατήσει στό σκοτεινό θάλαμό του τό ζωηφόρο σῶμα τοῦ Θεανθρώπου, οὔτε οἱ αὐτοκράτορες στό Κολοσσαῖο ἔσβησαν τό φωτοστέφανο ἀπό τά πρόσωπα τῶν μαρτύρων, οὔτε οἱ ἀντίχριστοι κατακτητές ἀπό τίς κεφαλές τῶν νεομαρτύρων, οὔτε ἡ στρατευμένη ἀθεΐα τοῦ περασμένου αἰώνα μπόρεσε νά ἀπελάσει τό φῶς τῆς Βηθλεέμ ἀπό τίς ψυχές τῶν σύγχρονων ὁμολογητῶν καί τοῦ πιστοῦ λαοῦ.

Ναί. Τριγύρω μας, δυστυχῶς, ὑπάρχει ἕνας σύγχρονος κόσμος «ἐν σκότει καί σκιᾷ θανάτου», τραγικά τυφλωμένος ἀπό τούς τεχνικούς φωτισμούς τῶν ρεβεγιόν, τήν αὐτάρκεια τῆς ἄθεης γνώσης καί τῆς σατανοκίνητης προοδευτικότητας. Ὅμως ἡ γέννηση τοῦ Χριστοῦ μᾶς δίνει τή δυνατότητα νά δοῦμε «φῶς μέγα». Θά μπορέσουμε νά τό δοῦμε, ἄν γιορτάσουμε σωστά τά Χριστούγεννα, μέ μετάνοια, συμμετοχή στήν τράπεζα πού μᾶς καλεῖ ὁ νεογέννητος βασιλιάς, ἕνωση μέ τό σῶμα καί τό αἷμα Του. Τότε θά μπορέσουμε νά δοῦμε τή θεία ἀνταύγεια καί στά πρόσωπα τῶν Ἁγίων. Τότε θά δοξάσουμε τόν Θεό καί γιά τούς σύγχρονούς μας Ἁγίους, πού μέ τήν παρουσία τους στήν ἐποχή μας διαλύουν τό σκοτάδι πού μᾶς ἀπειλεῖ. Δέ θά καταριόμαστε τότε τό σκοτάδι, ἀλλά θά καταλάβουμε πώς σκοτάδι ὑπάρχει μόνο, ὅταν δέν ὑπάρχει φῶς. Ἄς φέρουμε τό φῶς τοῦ Χριστοῦ ὁ καθένας στή ζωή του, ἄς γίνουμε φωτεινά πρόσωπα μέ ἅγια ζωή. Οἱ ἅγιοι διαλύουν τό σκοτάδι. Ἔτσι σίγουρα καί «ὁ λαός ὁ καθήμενος ἐν σκότει» θά δεῖ «φῶς μέγα».

Ὁ γάμος ὡς ψυχοσωματική ἕνωση τῶν συζύγων

Εἶναι μία μήτρα ὁ γάμος πού γεννᾶ ζωή, γεννάει τά παιδιά.

Θά πῶ δυό-τρία πραγματάκια γι' αὐτό, πού νομίζω ὅτι εἶναι πάρα πολύ σημαντικά. Εἶναι τό ἑξῆς, καί τοῦτο, γιατί σήμερα πολύ συχνά λέγεται ὅτι, δυό ἄνθρωποι ἀγαπιοῦνται, συνεπῶς γιατί νά μήν παντρευτοῦν ἀκόμη κι ἄν εἶναι τοῦ ἰδίου φύλου;

Ὄχι. Σκοπός εἶναι ἡ ἀγάπη νά δώσει ἕνωση. Θά σᾶς πῶ τί σημαίνει αὐτό. Γιά νά γίνει ἕνωση, ψυχοσωματική ἕνωση, καί ψυχῶν καί σωμάτων, -ἄς ξεκινήσουμε ἀπό τῶν σωμάτων- πρέπει νά εἶναι συμπληρωματικοί οἱ ἄνθρωποι. Ὄχι ἴδιοι. Συμπληρωματικοί. Δέν ἑνώνονται δυό ἄντρες μαζί -συγνώμη ἄν παραπέμπω σέ ἄλλο πράγμα- οὔτε δυό γυναῖκες. Συμπληρωματικοί. Ἀνατομικά, εἶναι ἕνας ἄντρας καί μία γυναίκα.

Δεύτερο πράγμα. Ἡ φυσιολογία τους. Δές τέ τί ὡραία πού εἶναι ἡ φυσιολογία τῶν σωμάτων! Ὅλα τά συστήματα τῶν ἀνθρώπινων σωμάτων εἶναι ἴδια στόν ἄντρα καί στή γυναίκα. Ἡ νεφρική λειτουργία εἶναι ἴδια, καί στόν ἄντρα καί στή γυναίκα. Ἡ ἀναπνευστική λειτουργία. Τό πεπτικό σύστημα. Ἡ ὑπατική λειτουργία. Ὅλα. Ἡ μόνη διαφορά εἶναι στό ἀναπαραγωγικό σύστημα.

Καί κάτι ἀκόμη. Ἡ πεπτική ἤ ἄλλες, ὅλες οἱ λειτουργίες, γίνονται γιά τό ἴδιο τό σῶμα, ὁλοκληρώνονται καθώς ὑπηρετοῦν τό ἴδιο τό σῶμα, ἡ ἀναπαραγωγική λειτουργία δέν μπορεῖ νά λειτουργήσει γιά τόν ἴδιο τόν ἄνθρωπο.

Καί ἕνα τρίτο. Ὅλες οἱ λειτουργίες γίνονται ἀντανακλαστικά. Ἐγώ δέν μπορῶ νά σταματήσω αὐτή τή στιγμή τή νεφρική μου λειτουργία, κάτι νά κάνω καί νά σταματήσω τά νεφρά μου νά λειτουργοῦν. Δέν γίνεται. Αὐτή ἡ λειτουργία [ἡ ἀναπαραγωγική] ὑπόκειται στόν ἀνθρώπινο ἔλεγχο. Ἄρα λοιπόν, μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος αὐτεξουσίως νά τήν ἐλέγξει, ἕνα, καί δεύτερον ἀπαιτεῖ καί δεύτερο ἄνθρωπο συμπληρωματικῆς ἀνατομίας καί φυσιολογίας … καί βιολογίας.

Ὅλα τά κύτταρα εἶναι ἴδια περίπου, τά γεννετικά κύτταρα διαφέρουν. Ἔτσι ἔχουμε ὠάρια τά ὁποῖα ἔχουνε ἁπλοειδές γονιδίωμα –ἐνῶ ὅλα τά κύτταρα ἔχουν διπλοειδές, εἶναι συμπληρωμένα– καί σπερματοζωάρια πού καί αὐτά ἔχουνε ἁπλοειδές γονιδίωμα. Καί τί φέρνουνε; Δέν πάει μαζί ὠάριο μέ ὠάριο, οὔτε σπερματοζωάριο μέ σπερματοζωάριο, ἀλλά θά πάει σπερματοζωάριο μέ ὠάριο.

Ἔτσι γίνεται. Δέν τά κατάφερε κανείς νά τά κάνει ἀλλιῶς.

Αὐτό εἶναι ἡ φυσιολογία τῶν σωμάτων καί αὐτό εἶναι τό βιολογικό τους ὑπόβαθρο. Καί πῶς θά γίνει αὐτό τό πράγμα; Μέ τήν ἕνωση. Ἄρα ἡ ἑτεροφυλικότητα εἶναι ἀπαραίτητος ὅρος γιά τήν ἕνωση τῶν ἀνθρώπων σωματικά καί ψυχικά μετά.

Πῶς γίνεται ἡ ψυχική ἕνωση; Ἡ ψυχική ἕνωση γίνεται μέ τήν ἀγάπη. Ποιά ἀγάπη ὅμως; Τήν κενωτική ἀγάπη. Τί θά πεῖ ἀγαπῶ; Ὅταν λέει μία γυναίκα ὅτι ὁ ἄντρας μου δέν εἶναι αὐτός ὁ ὁποῖος μέ ἱκανοποιεῖ, εἶναι αὐτός, στήν χριστιανική ἀντίληψη, στόν ὁποῖον δίνομαι, γιά τόν ὁποῖον ζῶ, πού ἀποτελεῖ τό δῶρο τοῦ Θεοῦ στή ζωή μου. Γιατί νά ἀπέχουμε τόσο πολύ ἀπ' τό νά καταλαβαίνουμε τά πράγματα ἔτσι; Καί ἕνας ἄντρας ὅταν πεῖ ὅτι αὐτή εἶναι ἡ γυναίκα μου, ζῶ γιά νά τήν κάνω εὐτυχισμένη -ὄχι εὐχαριστημένη-, ζῶ γιά νά ἀναπαύσω τόν Θεό, ζῶ γιά νά ζήσουμε μαζί τήν παρουσία Του στή ζωή μας κι ἄς εἴμαστε ἀταίριαστοι πολλές φορές. Ἐμένα οἱ γονεῖς μου, δέν ντρέπομαι νά τό πῶ, δέν ταιριάζανε καί τούς ἔλεγα ἐγώ, μά ποιός σᾶς προξένεψε, τυφλός ἤτανε; Φτιάξανε μία ἐξαιρετική οἰκογένεια, εἴχανε πολύ δυνατή ἀγάπη.

(Ἀπόσπασμα ἀπό ὁμιλία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς κ. Νικολάου.)

Ἅγιος Πορφύριος ὁ Καυσοκαλυβίτης

τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Φιλοθέου Μαχαιριώτου

Ὅταν γίνεται λόγος σήμερα γιά πνευματική ζωή καί πνευματικούς ἀνθρώπους, συνήθως ἡ σκέψη μας ζωγραφίζει ἀνθρώπους μέ πανεπιστημιακές περγαμηνές, ἀνθρώπους πού ἔχουν νά ἐπιδείξουν ἐπιτυχή ἐνασχόληση μέ σπουδές καί διαδρομή στά γράμματα καί τίς τέχνες. Γίνεται λόγος γιά πνευματικότητα, πού νοεῖται ὡς ἐξάσκηση τῶν διανοητικῶν ἱκανοτήτων κάποιων.

Μέσα ἀπό μία τέτοια προοπτική μπορεῖ νά παραξενεύει ὅλους μας τό γεγονός ὅτι θά μιλήσουμε γιά ἕναν ἄνθρωπο πού τελείωσε μόνο τήν πρώτη τάξη τοῦ δημοτικοῦ. Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας ἐπιμένουν νά χαρακτηρίζουν κάποιον ἄνθρωπο πνευματικό «ἀπό τῆς τοῦ Πνεύματος ἐνεργείας» κατά τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ἀναφέρει ὅτι ὁ πνευματικός ἄνθρωπος, «ἐκ τριῶν ὑφέστηκε: χάριτος πνεύματος ἐπουρανίου, ψυχῆς λογικῆς καί γήινου σώματος». Ἄρα ὁ πνευματικός ἄνθρωπος, ἄν πρέπει νά γνωρίζει μέ λεπτομέρεια τό σῶμα του, ὀφείλει νά γνωρίζει τά περί τῆς ἄκτιστης θεοποιοῦ Χάριτος καί περί τῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς του καί ἰδιαίτερα πῶς θά ἀνακαλύψει τή νοερά ἐνέργεια, πού τόν καθιστᾶ κοινωνό μέ τή θεοποιό ἐνέργεια τῆς Ἁγίας Τριάδας· κατά χάριν ἄναρχο καί ἀΐδιο ὅτι δηλαδή εἶναι κατά φύσιν Θεός, ἀλλά καί καινή κτίση, νέος ἄνθρωπος, κατά Χάριν θεός. Τέτοιος ἦταν καί ὁ ἅγιος Πορφύριος.

Κάποιος ἐντρυφώντας στή ζωή καί τή διδασκαλία τοῦ ὁσίου Πορφυρίου καταλαβαίνει πώς ὁ Ὅσιος ὑπῆρξε τέτοιων πατερικῶν προδιαγραφῶν πνευματικός ἄνθρωπος, πού ἡ διδασκαλία του χειραγωγεῖ μέ ἀσφάλεια καί σιγουριά σηματωροῦ στή γνήσια πνευματική ζωή.

Ὁ Ὅσιος δέν ξεχωρίζει τήν πνευματική ζωή ἀπό τήν ὑπόλοιπη ζωή τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε τοποθετεῖ στεγανά καί περιορισμούς. Ἀρνεῖται ὁποιουσδήποτε μονισμούς ἤ ἀκρωτηριασμούς τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Ἔτσι δίνει ἰδιαίτερη σημασία καί ἐνδιαφέρον στή προσευχή, στήν μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς, στούς ὕμνους τῆς Ἐκκλησίας, παράλληλα ὑποδεικνύει τόν περίπατο στή φύση, τήν καλλιέργεια φυτῶν καί λουλουδιῶν καί ὑποστηρίζει τήν ἐνασχόληση μέ τήν καλή μουσική πού κάνει πολύ καλό. Πιστεύει πώς ὅλα ἐπιδροῦν σάν φάρμακα στή θεραπεία τοῦ ἀνθρώπου.

Βλέπει ὅλη τήν κτίση ἀναγωγικά καί ὁδηγητικά πρός τή μεγάλη ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ πνευματική ζωή γιά τόν ὅσιο Πορφύριο δέν ἔχει τήν ἔννοια τῶν καταναγκαστικῶν ἔργων, ἀλλά ὑπαγορεύεται ἀπό τήν ἀγάπη πρός τόν Θεό. Ὅπως τό ἀηδόνι πού κελαηδᾶ χωρίς νά προσδοκᾶ κάτι, ἔτσι καί ὁ ἄνθρωπος πρέπει διαρκῶς νά ἔχει στή μνήμη του τόν Θεό καί νά προσεύχεται σέ Αὐτόν.

Ἡ ἀγάπη πρός τόν Θεό πρέπει νά εἶναι πιό ἤρεμη, πιό ἔντονη, πιό βαθιά. Ὅταν ἀγαπᾶς, ἀναφέρει ὁ Ἅγιος, ζεῖς στήν Ὁμόνοια καί

ἔχεις τήν αἴσθηση ὅτι εἶσαι στήν ἔρημο, εἶσαι μέσα σου, δηλαδή στήν καρδιά σου μέ τό πρόσωπο πού ἀγαπᾶς, δηλαδή τόν Χριστό.

Ἡ ἀγάπη πρός τόν Χριστό ἔχει ὡς ἀπαραίτητη προϋπόθεσή της τήν ἀγάπη πρός τόν πλησίον. Ὁ ὅσιος Πορφύριος ἔλεγε ὅτι ὁ Χριστός φανερώνεται στή μεταξύ μας ἑνότητα καί στήν ἀγάπη μας πρός στήν Ἐκκλησία. Ὁτιδήποτε κάνουμε στήν πνευματική ζωή πρέπει νά γίνεται ἀπό ἀγάπη καί μόνο καί ὄχι ἀπό ὑστεροβουλία.

Γιά τήν προσευχή ὁ Ἅγιος ἔλεγε ὅτι εἶναι ἀπαραίτητη γιά τήν ἀπόκτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ πνευματικός ἀγώνας πρώτιστα πρέπει νά εἶναι θετικός καί ὄχι ἀπαγορευτικός, «ἀποφεύγοντες τό πονηρόν, κολλώμενοι τό ἀγαθόν».

Ὡς ἔμπειρος πνευματικός τόνιζε ὅτι ἡ ἁμαρτία κάνει τόν ἄνθρωπο μπερδεμνο ψυχικά, γι' αὐτό συνιστοῦσε νά ἀποφεύγεται ὁτιδήποτε μᾶς κρατᾶ μακράν τοῦ Θεοῦ καί δέν ἀντέχει στήν παρουσία Του.

Μπορεῖ νά παρακολούθησε μόνο τήν πρώτη τάξη τοῦ δημοτικοῦ, ἀλλά ἔφυγε ἀπό αὐτή τή ζωή γνωρίζοντας πράγματα, πού δέν τά μαθαίνουν οἱ σπουδασμένοι.

Μπορεῖ νά μπῆκε λαθρεπιβάτης στό Ἅγιον Ὄρος, ἀπό τότε πῆρε εἰσιτήριο πρώτης θέσης καί μάλιστα διαρκείας στίς καρδιές ὅλων μας. Γιατί δέν μίλησε ἁπλῶς γιά τήν πνευματική ζωή, ἀλλά μέ τήν ἀγάπη του φανέρωσε τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, πού εἶναι τό πᾶν καί ἡ ὄντως ζωή.

«...Ἕνα εἶναι τὸ ζητούμενο στή ζωή μας, ἡ ἀγάπη, ἡ λατρεία στόν Χριστό καί ἡ ἀγάπη στούς συνανθρώπους μας. Νά εἴμαστε ὅλοι ἕνα, μέ κεφαλή τόν Χριστο. Ἔτσι μόνο θά ἀποκτήσομε τήν χάρι, τόν οὐρανό, τήν αἰώνια ζωή.

Ἡ ἀγάπη πρός τόν ἀδελφό καλλιεργεῖ τήν ἀγάπη πρός τόν Θεό. Εἴμαστε εὐτυχισμένοι, ὅταν ἀγαπήσομε ὅλους τούς ἀνθρώπους μυστικά. Θά νιώθομε τότε ὅτι ὅλοι μᾶς ἀγαποῦν. Κανείς δέν μπορεῖ νά φθάσει στόν Θεό, ἄν δέν περάσει ἀπ' τούς ἀνθρώπους. Γιατί, «ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὃν ἑώρακε, τὸν Θεόν, ὃν οὐχ ἑώρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾶν;». Ν' ἀγαπᾶμε, νά θυσιαζόμαστε γιά ὅλους ἀνιδιοτελῶς, χωρίς νά ζητᾶμε ἀνταπόδοση. Τότε ἰσορροπεῖ ὁ ἄνθρωπος. Μιά ἀγάπη πού ζητάει ἀνταπόδοση εἶναι ἰδιοτελής. Δέν εἶναι γνήσια, καθαρή, ἀκραιφνής.

Νά τούς ἀγαπᾶτε καί νά τούς συμπονᾶτε ὅλους. «Καὶ εἴτε πάσχει ἓν μέλος, συμπάσχει πάντα τά μέλη... ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους». Αὐτό εἶναι Ἐκκλησία· ἐγώ, ἐσύ, αὐτός, ὁ ἄλλος νά αἰσθανόμαστε ὅτι εἴμαστε μέλη Χριστοῦ, ὅτι εἴμαστε ἕνα. Ἡ φιλαυτία εἶναι ἐγωισμός. Νά μή ζητᾶμε, «ἐγώ νά σταθῶ, ἐγώ νά πάω στόν Παράδεισο», ἀλλά νά νιώθομε γιά ὅλους αὐτή τήν ἀγάπη. Καταλάβατε; Αὐτό εἶναι ταπείνωση.

Ἔτσι, ἄν ζοῦμε ἑνωμένοι, θά εἴμαστε μακάριοι, θά ζοῦμε στόν Παράδεισο. Ὁ κάθε διπλανός μας, ὁ κάθε πλησίον μας εἶναι «σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μας». Μπορῶ ν' ἀδιαφορήσω γι' αὐτόν, μπορῶ νά τόν πικράνω, μπορῶ νά τόν

μισήσω; Αὐτό εἶναι τό μεγαλύτερο μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας μας. Νά γίνομε ὅλοι ἕνα ἐν Θεῷ. Ἀν αὐτό κάνομε, γινόμαστε δικοί Του. Τίποτα καλύτερο δέν ὑπάρχει ἀπ' αὐτή τήν ἑνότητα. Αὐτό εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Αὐτὸ εἶναι ἡ Ὀρθοδοξία. Αὐτό εἶναι ὁ Παράδεισος. Ἄς διαβάσομε ἀπ' τόν εὐαγγελιστή Ἰωάννη τήν ἀρχιερατική προσευχὴ.

Προσέξτε τούς στίχους: «ἵνα ὦσιν ἓν, καθὼς ἡμεῖς... ἵνα πάντες ἓν ὦσι, καθὼς σύ, Πάτερ, ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί... ἵνα ὦσιν ἓν, καθὼς ἡμεῖς ἓν ἐσμέν... ἵνα ὦσι τετελειωμένοι εἰς ἕν... ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κἀκεῖνοι ὦσι μετ' ἐμοῦ».

Βλέπετε; Τό λέει καί τό ξαναλέει. Τονίζει τήν ἑνότητα. Νά εἴμαστε ὅλοι ἕνα, ἕνα μέ κεφαλή τόν Χριστό: Ὅπως ἕνα εἶναι ὁ Χριστός μέ τόν Πατέρα. Ἐδῶ κρύβεται τό μεγαλύτερο βάθος τοῦ μυστηρίου τῆς Ἐκκλησίας μας. Καμμία θρησκεία δέν λέγει κάτι τέτοιο. Κανείς δέν ζητάει αὐτή τή λεπτότητα πού ζητάει ὁ Χριστός, νά γίνομε ὅλοι ἕνα σύν Χριστῷ. Ἐκεῖ βρίσκεται τό πλήρωμα. Σ' αὐτή τήν ἑνότητα, σ' αὐτή τήν ἀγάπη, τήν ἑν Χριστῷ. Καμμία διάσπαση ἐκεῖ δέν χωράει, κανείς φόβος. Οὔτε θάνατος, οὔτε διάβολος, οὔτε κόλαση. Μόνο ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, λατρεία Θεοῦ. Μπορεῖς νά φθάσεις νά λέεις τότε μέ τόν ἀπόστολο Παῦλο «Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστὸς».

Μποροῦμε πολύ εὔκολα νά φθάσομε σ' αὐτό τό σημεῖο.Ἀγαθή προαίρεση χρειάζεται, κι ὁ Θεος εἶναι ἕτοιμος νά ἔλθει μέσα μας. «Κρούει τήν θύραν» καί «καινὰ ποιεῖ πάντα», ὅπως λέγει στήν Ἀποκάλυψη τοῦ Ἰωάννου. Μεταβάλλεται ἡ σκέψη μας, ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τήν κακία, γίνεται πιό καλή, πιό ἁγία, πιό εὔστροφος. Ἄν, ὅμως δέν ἀνοίξομε τοῦ κρούοντος τήν θύραν, ἄν δέν ἔχομε ἐκεῖνα πού λέει Αὐτός, ἄν δέν εἴμαστε ἄξιοί Του, τότε δέν μπαίνει στήν καρδιά μας. Γιά νά γίνομε ὅμως ἄξιοί Του, πρέπει νά ἀποθάνομε κατά τόν παλαιό ἄνθρωπο, γιὰ νά μήν ἀποθάνομε ποτέ πλέον. Τότε θά ζοῦμε ἐν Χριστῷ, ἐνσωματωμένοι μέ ὅλο τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἔτσι θά ἔλθει ἡ Θεία χάρις. Καί ἅμα θά ἔλθει ἡ χάρις, θά μᾶς τά δώσει ὅλα.

Στό Ἅγιον Ὄρος εἶδα κάποτε κάτι πού μοῦ ἄρεσε πολὺ. Μέσα σέ μία βὰρκα στή θάλασσα μοναχοί κρατοῦσαν διάφορα ἱερά ἀντικείμενα. Καταγόταν ὁ καθένας ἀπὸ διαφορετικό τὸπο, ἐν τούτοις ἔλεγαν, « αὐτό εἶναι δικὸ μας» καί ὄχι « δικό μου ».

(Ἀπόσπασμα ἀπό τό βιβλίο Ἁγίου Πορφυρίου Καυσοκαλυβίτου «Βίος καί Λόγοι»)

Ἡ Ἱερά Μητρόπολή μας ἀποφάσισε τήν ἀνέγερση νέου ἱεροῦ ναοῦ πρός τιμή τοῦ μεγάλου αὐτοῦ σύγχρονου Ἁγίου τῆς Ἐκκλησίας μας, ἁγίου Πορφυρίου Καυσοκαλυβίτου. Ξεκίνησε μία μεγάλη προσπάθεια γιά τήν ἐξεύρεση οἰκονομικῶν πόρων γιά τήν ὑλοποίηση τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Ἔχει συσταθεῖ ἐπιτροπή, πού σκοπό ἔχει τόν προγραμματισμό καί τήν ὑλοποίηση διαφόρων ἐκδηλώσεων γιά αὐτό.

Ὅλοι ὅσοι θέλουν μποροῦν νά στηρίξουν τό ἔργο αὐτό καί νά ἐνισχύσουν τίς προσπάθειες πού διεξάγονται, καταθέτοντας στόν λογαριασμό 357025568287 Τράπεζα Κύπρου ἤ στόν Ραδιοφωνικό μας Σταθμό καί τά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ναοῦ. Γιά ἐκτός Κύπρου: Τράπεζα Κύπρου IBAN CY69002001950000.

Ὁ Ἅγιος τῶν πτωχῶν καί τῆς ἀγάπης Ἰωάννης τῆς Κροστάνδης.

τοῦ κ. Θεοφύλακτου Χατζηκώστα, Θεολόγου Β.Δ. Α΄,
Προέδρου τῆς Παγκύπριας Ἕνωσης Ἑλλήνων Θεολόγων

Ὁ χριστοφόρος ποιμένας τῆς Κροστάνδης, ὁ ἅγιος τῶν φτωχῶν καί τῶν ἀποκλήρων, γεννήθηκε στίς 18 Ὀκτωβρίου τοῦ 1829 στό χωριό Σούρα τοῦ Ἀρχαγγέλου, στή Λευκή θάλασσα. Φοίτησε στή θεολογική Ἀκαδημία τῆς Πετρούπολης καί εἶχε τήν ἐπιθυμία νά ἀκολουθήσει τόν μοναχισμό καί νά γίνει ἱεραπόστολος στούς ἰθαγενεῖς τῆς Σιβηρίας καί στήν Κίνα. Ἐγκατέλειψε, ὅμως ὁριστικά τή σκέψη τῆς ἐξωτερικῆς ἱεραποστολῆς, ὅταν τοῦ προτάθηκε ἡ θέση ἱερέα στόν καθεδρικό ναό τοῦ ἁγίου Ἀνδρέα τοῦ Πρωτοκλήτου στήν Κρονστάνδη, στό νησί Κότλινε τοῦ Φιννικοῦ κόλπου, πού ἦταν ἕνας τόπος σκληρός καί χρησίμευε ὡς τόπος ἐξορίας. Ὡς ἔγγαμος ἱερέας ὁ π. Ἰωάννης, ἀκολούθησε αὐστηρό πνευματικό βίο, ἐνῶ ἡ σύζυγός του μέ αὐταπάρνηση ἔγινε βοηθός στό ἔργο του.

Στήν Κρονστάνδη, ὅπου ὑπῆρχε μεγάλη φτώχεια, ἐγκληματικότητα καί ἄθλιες συνθῆκες διαβίωσης, ὁ πληθυσμός ἀκολουθοῦσε βίο μακριά ἀπό τήν ἐκκλησιαστική ζωή. Ὁ π. Ἰωάννης θεωροῦσε πώς ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τῆς ὑποβαθμισμένης αὐτῆς περιοχῆς ἀνῆκαν στό ποίμνιό του. Ἡ προσέγγιση ἄρχισε ἀπό τά παιδιά, γιατί ὅπως ἔλεγε αὐτά κρατοῦν ἕνα μέρος ἀπό τό μεγαλεῖο τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ. Ἀκολούθησαν σιγά-σιγά καί οἱ μεγάλοι. Ἐπισκεπτόταν τίς παράγκες καί τά παραπήγματα, παρηγοροῦσε τίς ἐγκαταλειμμένες μητέρες καί βοηθοῦσε τά παιδιά τους, προσέγγιζε καί στήριζε ἀλκοολικούς, ἔδινε ὅλο τόν μισθό του στούς φτωχούς καί, ὅταν τελείωναν τά χρήματα, ἔδινε καί τόν μανδύα του καί τίς μπότες του καί ἐπέστρεφε ξυπόλυτος στό σπίτι του. Πραγματοποιοῦσε μεγάλες περιοδεῖες, γιά νά ἐπισκεφθεῖ δυσπραγοῦντες ἀνθρώπους, καί αὐτό ἐπαναλαμβανόταν ἀνά τακτά χρονικά διαστήματα. Πήγαινε ὁ ἴδιος στά μπακάλικα, γιά νά ἀγοράσει τρόφιμα, στά φαρμακεῖα γιά φάρμακα, ἔφερνε τόν γιατρό, ὅπου ἦταν ἀνάγκη. Τόν πατέρα Ἰωάννη ἀκολουθοῦσε ἕνας ὁλόκληρος «στρατός» ἀπό φτωχούς, στούς ὁποίους ἔδινε ἐλεημοσύνη δυό φορές τήν ἡμέρα, πρωί καί βράδυ.

Ἀνέπτυξε τεράστια φιλανθρωπική δράση. Μέ συχνά κηρύγματα ἀνέλυε τίς πολύπλευρες αἰτίες τῆς πενίας καί ἐπαιτείας πού ἐπικρατοῦσαν στήν Κροστάνδη καί καλοῦσε νά βοηθήσουν ὅσοι εἶχαν τή δυνατότητα. Ἔτσι κατάφερε σύντομα νά ἱδρυθοῦν πτωχοκομεῖα, ἐργατικές πολυκατοικίες, ἐπαγγελματικές σχολές καί νά δοθεῖ στόν καθένα κατοικία καί ἐργασία. Ἔμβλημά του ὑπῆρξε ἡ κοινωνική ἀλληλεγγύη γι' αὐτό καί τό ἔργο του ἀφοροῦσε ὅλους τούς ἀνθρώπους, ἀνεξάρτητα ἀπό καταγωγή ἤ θρησκευτική ὁμολογία. Μερικά παραδείγματα τοῦ κοινωνικοῦ του ἔργου εἶναι τά ἑξῆς: Συγκροτεῖ ἐνοριακή πρόνοια γιά τούς φτωχούς, συντηρώντας ὀρφανοτροφεῖο, νηπιαγωγεῖο καί ἐξοχικό οἴκημα γιά παιδιά, πτωχοκομεῖο, ξενώνα γιά ἀστέγους καί κέντρο ἰατρικῆς βοήθειας. Τό 1896, γιά παράδειγμα, πέρασαν δωρεάν ἀπό τό ἰατρεῖο αὐτό 2.721 ἀσθενεῖς, ἐνῶ ἡ τραπεζαρία ἑτοίμαζε σέ καθημερινή βάση 400 ἕως 800 μερίδες φαγητοῦ.

Ἐγκαινιάζει ἐργατική Ἑστία, ὅπου ἔβρισκαν γνώσεις καί ἐργασία ἐγκαταλειμμένα παιδιά καί ἀπόκληροι.

Λειτουργοῦσε ἀκόμη τό σχολεῖο τῆς Κυριακῆς, τό κέντρο λαϊκῶν διαλέξεων, ἀναγνωστήριο καί ἡ δανειστική βιβλιοθήκη.

Ὁ ἴδιος ἵδρυσε στήν Πετρούπολη γυναικεία μονή ἀφιερωμένη στόν Ἅγιο Ἰωάννη τῆς Ρίλας καί ἄλλες δυό μονές. Μέ τίς εἰσφορές δέ πού συγκέντρωνε ἀπό πιστούς βοήθησε στό κτίσιμο ἄλλων 36 μοναστηριῶν. Πλήθη ἀνθρώπων συνέρρεαν κοντά του γιά ἐξομολόγηση, γι'αὐτό

εἰσήγαγε τήν ὁμαδική ἐξομολόγηση 5 ἕως 7 χιλιάδων ἀτόμων ταυτόχρονα. Τόν ναό τοῦ Θεοῦ ὁ π. Ἰωάννης τόν θεωροῦσε θεραπευτήριο τῶν πονεμένων ψυχῶν καί τή Θεία Λειτουργία ὡς τό ἀποτελεσματικότερο μέσο ἐπούλωσης τῶν τραυμάτων τῆς ψυχῆς. Λειτουργοῦσε κάθε μέρα. Ἔλεγε: «Ὁ Σωτήρας Χριστός μέσω τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Κοινωνίας καθαρίζει τίς ψυχές μας μέ τή δύναμη τῆς Θεότητάς Του, φανερώνοντας τήν ἁγιότητα καί τή δικαιοσύνη Του, ὥστε νά ἀξιωθοῦμε τήν οὐράνια ἀνείπωτη χαρά». Ὁ Καθεδρικός ναός τοῦ ἁγίου Ἀνδρέα, χωρητικότητας 7.000 ἀτόμων, ἦταν πάντα γεμάτος. Ἡ ἐπιρροή τοῦ πατέρα Ἰωάννη σέ ὅλα τά κοινωνικά στρώματα τῆς ρωσικῆς κοινωνίας ἦταν ἀπαράμιλλη. Ὄχι μόνο ἀπό τή Ρωσία, ἀλλά καί ἀπό τήν Εὐρώπη, τήν Ἰνδία, τήν Ἀμερική ἔφταναν στήν Κρονστάνδη χιλιάδες ἐπιστολές καί τηλεγραφήματα πού ζητοῦσαν τήν προσευχή του. Ἀναδείχθηκε σέ ἕνα «στάρετς» στόν ὁποῖο ἔκαναν ἐλεύθερη ὑπακοή χιλιάδες πιστοί, γιατί τούς ἄνοιγε καινούργιους δρόμους πνευματικότητας, μέ βάση τόν θησαυρό τῆς ὀρθόδοξης πίστης.

Ἐκτός ἀπό ἱερέας, ἐπί 32 χρόνια ὁ π. Ἰωάννης ἐργάστηκε σάν ἔνθεος παιδαγωγός. Βασική του ἀρχή ἦταν ἡ ἁπλότητα στή διδασκαλία. Θεωροῦσε πώς ἡ γνώση εἶναι ἀπέραντη, γι' αὐτό καί εἶναι ἀνάγκη νά ἐπιλέγεται γιά τά παιδιά μόνο τό πιό ἀπαραίτητο τμῆμα της, πίστευε ὅτι ἡ μόρφωση εἶναι ἀχώριστη ἀπό τήν «ἀγωγή τῆς καρδιᾶς», ἡ ὁποία καί προηγεῖται. Σάν δάσκαλος ἀπέφευγε νά τιμωρεῖ, δίδασκε μέ συζήτηση, ἐπαναλάμβανε περικοπές ἀπό τήν Ἁγία Γραφή, προκαλοῦσε ἐρωτήματα, ἐνθάρρυνε τήν παιδική ἐλευθερία καί πρωτοβουλία.

Ὁ π. Ἰωάννης μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ ἐπιτέλεσε πολλά θαύματα. Πολλές θεραπεῖες ἀσθενῶν ἀναφέρονται στίς βιογραφίες του ὅταν ἦταν ἐν ζῳῇ, ἀλλά καί μετά θάνατον. Τυφλοί ἀνέβλεπαν ὅταν τούς ἔπλενε τά μάτια μέ ἁγιασμό, παράλυτοι περπατοῦσαν καί δαιμονισμένοι θεραπεύονταν καί ἠρεμοῦσαν μόνο μέ τίς εὐχές του καί μέ τό σταύρωμά του. Ὑπάρχουν μαρτυρίες γιά ἀνθρώπους πού εἶχαν ἀνίατες ἀσθένειες καί ἦταν ἑτοιμοθάνατοι ἀλλά σώζονταν, ἀκόμα καί ὅταν οἱ ἐκκλήσεις γιά προσευχή ἔφταναν μέ τηλεγραφήματα ἀπό μακριά.

Ἀναφέρει ὁ ἴδιος ἕνα σημεῖο θεραπείας πού σχετιζόταν μέ τή Θεία Μετάληψη: «Ἕνας ἄρρωστος ἔπασχε ἀπό θανάσιμο ἕλκος στομάχου. Ὑπέφερε ἐπί ἐννέα ἡμέρες χωρίς παραμικρή ἀνακούφιση ἀπό τούς γιατρούς… Κοινώνησε μέ σταθερή πίστη. Προηγουμένως προσευχήθηκα θερμά γι' αὐτόν… Τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας μέρας θεραπεύτηκε καί τό βράδυ σηκώθηκε ἀπό τό κρεβάτι!»

Μία ἄλλη περίπτωση θεραπείας ἦταν τῆς πριγκίπισσας Εἰρήνης Μπαριατίνσκαγια, πού δημοσιεύτηκε τό 1892 στήν ἐφημερίδα «Γραζντανίν», ὅπου ἀναφέρεται: « …Ἡ καταδικασμένη ἀπό διετίας νά κάθεται διαρκῶς στή καρέκλα λόγω παραλύσεως τῶν κάτω ἄκρων 13ετής κόρη, μετά προσευχή τοῦ π. Ἰωάννου, πρός ἀνέκφραστη χαρά ὅλων, σηκώθηκε καί περπάτησε».

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Μπογουτσάρσκυ Σεραφείμ διηγεῖται ὅτι «ἕνας τυφλός ὁδηγήθηκε στό σταθμό Γολούτ τήν ὥρα πού στάθμευε τό τραῖνο μέ τό ὁποῖο ταξίδευε ὁ π. Ἰωάννης. Τότε ἐκεῖνος ἔδωσε ἐντολή νά βγάλει ὁ ἄρρωστος τό μαντήλι ἀπό τά μάτια του. Ἔψαλλε τήν ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ, ἔβρεξε τό μαντήλι στό ἁγιασμένο νερό καί ἔνιψε τρεῖς φορές τά μάτια τοῦ τυφλοῦ. Ξαφνικά ὁ τυφλός φώναξε: Βλέπω! Βλέπω! … Ἔπεσε αὐτός καί οἱ συγγενεῖς στά πόδια τοῦ π. Ἰωάννη…».

Συχνά κατά τή διάρκεια τῆς ἡμέρας ὁ π. Ἰωάννης δέν εἶχε τόν χρόνο γιά φαγητό. Δέν εἶχε καμία προσωπική στιγμή. Κοιμόταν ἐλάχιστα, συνήθως 3-4 ὧρες. Μέ αὐτό τόν ρυθμό ἔζησε μερικές δεκαετίες.

Βαριά ἄρρωστος τόν Δεκέμβρη τοῦ 1908, χωρίς νά καταλύει τή νηστεία τῶν Χριστουγέννων, τέλεσε γιά τελευταία φορά τή Θεία Λειτουργία στίς 10 Δεκεμβρίου. Ἀπεβίωσε στήν Κρονστάνδη στίς 20 Δεκεμβρίου 1908, σέ ἡλικία 80 ἐτῶν. Τήν κηδεία του ἀκολούθησαν χιλιάδες ἀνθρώπων. Ὁ τάφος του βρίσκεται στόν ὑπόγειο ναό τῆς γυναικείας μονῆς Ἰωάννου τῆς Πετρούπολης, καί ἀποτελεῖ μεγάλο προσκύνημα.

Στίς 8 Ἰουνίου 1990 ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας στήν πράξη ἀναγνώρισης τῆς ἁγιότητάς του ἀναφέρει ὅτι ἁγιοκατατάχθηκε «... γιά τήν ἐνάρετη ζωή του μέ τήν ὁποία ἦταν τύπος τῶν πιστῶν καί γιά τήν πλήρη ζήλου καί θυσιῶν ὑπηρεσία του στόν Θεό καί στήν Ἐκκλησία. Γιά τήν ἀγάπη του στόν πλησίον, μέ τήν ὁποία σάν τόν καλό Σαμαρείτη δίδασκε στό ποίμνιό του τήν εὐσπλαχνία πρός τούς πτωχούς καί τούς δυστυχισμένους. Γιά τά θαύματα πού ἔκανε, τόσο στή ζωή, ὅσο καί μετά θάνατον, μέχρι σήμερα...».

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κροστάνδης ἀποτέλεσε σημεῖο ἀναφορᾶς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀναγέννησης, πού σημειώθηκε στά τέλη τοῦ 19ου καί τίς ἀρχές τοῦ 20ου αἰώνα στή Ρωσία καί τιμᾶται σήμερα πολύ σέ ὅλο τόν ὀρθόδοξο κόσμο. Νά ἔχουμε τίς πρεσβεῖες του.

Ὁ Ἅγιος Ἰάκωβος ὁ ἐν Εὐβοίᾳ

Μέ τήν ἀφορμή τῆς ἁγιοκατάταξης τοῦ γέροντος Ἰακώβου Τσαλίκη, ἡγουμένου τῆς ἱερᾶς μονῆς ὁσίου Δαυΐδ Εὐβοίας, ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο στίς 27 Νοεμβρίου, δημοσιεύουμε τό παρόν ἄρθρο.
Ἡ μνήμη του θά τιμᾶται στίς 22 Νοεμβρίου.

Ὁ μακαριστός Γέροντας Ἰάκωβος γεννήθηκε τήν 5η Νοεμβρίου τοῦ 1920 στά εὐλογημένα καί ματωμένα χώματα τῆς ἁγιοτόκου Μικρᾶς Ἀσίας καί συγκεκριμένα στό Λιβίσι τῆς Μάκρης, μία μικρή πόλη ἀπ' τίς παραθαλάσσιες τῆς Ἰωνικῆς Γῆς, στό ὕψος περίπου τοῦ Καστελλόριζου, ἀπό γονεῖς ἐνάρετους καί εὐσεβεῖς, τόν Σταῦρο Τσαλίκη καί τή Θεοδώρα. Οἱ γονεῖς τοῦ Γέροντος γέννησαν ἐννέα παιδιά, ἀλλά στή ζωή αὐτή ἐπέτρεψε ὁ Θεός νά μείνουν μόνον τρία.

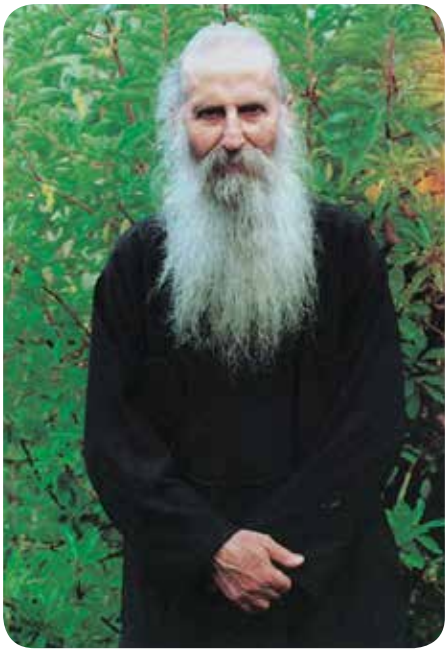

Ἡ οἰκογένεια τοῦ Γέροντος ἦταν ἀπό τίς πιό εὔπορες οἰκογένειες τῆς περιοχῆς, ὁ μεγάλος της ὅμως πλοῦτος ἦταν ἡ εὐσέβειά της καί ἡ ἁγνή χριστιανική πίστη, πού εἶχε πολύ βαθιές ρίζες. Τό γενεαλογικό δέντρο της εἶχε νά καυχηθεῖ μέ τήν ἐν Χριστῷ καύχηση ἑπτά γενεές Ἱερομονάχων, ἕναν ἀρχιερέα καί ἕναν ἅγιο. Τά θλιβερά γεγονότα ὅμως τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς, οἱ θηριωδίες καί τά ἐγκλήματα τῶν ἀγριανθρώπων Νεοτούρκων καί τῶν Κεμαλικῶν σέ βάρος τῶν χιλιάδων Ἑλλήνων τῆς Μ. Ἀσίας καί τοῦ Πόντου, πού εἶχαν ἤδη ἀρχίσει ἀπό τό 1915 καί 1917 μέχρι τό 1920, ἔπληξαν καί τήν οἰκογένεια τοῦ Γέροντος Ἰακώβου. Ὁ παππούς καί νονός του, ὁ Γιώργης Κρεμμυδᾶς, ἄνθρωπος πραγματικά τοῦ Θεοῦ, ὁ θεῖος του, ὁ γιατρός Χατζηδουλής, καθώς καί ἄλλοι οἰκεῖοι του συνελήφθησαν ἀπ' τούς Τούρκους καί στή διάρκεια τῆς ἐξοντωτικῆς πορείας γιά τά τάγματα ἐργασίας στά βάθη τῆς Τουρκίας ξεψύχησαν κοντά στή Νίγδη ἀπ' τά βασανιστήρια τῶν ἄγριων καί αἱμοβόρων Τούρκων ζαπτιέδων – χωροφυλάκων – καί στρατιωτῶν. Ὁ πατέρας του, Σταῦρος Τσαλίκης, πιάστηκε αἰχμάλωτος κι αὐτός μαζί μέ τούς ὑπόλοιπους ἄνδρες τοῦ Λιβισιοῦ στίς ἀρχές τοῦ 1922. Μετά ἀπό φοβερές κακουχίες, ἀτέλειωτες ὀδυνηρές ὁδοιπορίες καί ἀναγκαστικές ἐργασίες σέ ὀρυχεῖα, νταμάρια καί ἄλλοῦ, τόν πῆγαν στά μέρη τῆς Τραπεζούντας καί τόν ἔβαλαν νά χτίζει νοσοκομεῖο.

Ὁ π. Ἰάκωβος, δυό χρονῶν τότε παιδάκι, μέ τή γιαγιά του, τή μητέρα του, τά δυό του ἀδέλφια, τόν Γιῶργο τεσσάρων χρονῶν καί τήν Ἀναστασία, σαράντα μόλις ἡμερῶν, ξεριζώθηκαν κι αὐτοί ἀπ' τήν πατρίδα τους, τό Λιβίσι, μαζί μέ τά ὑπόλοιπα γυναικόπαιδα καί τούς γέροντες, καταληστευμένοι καί ταλαιπωρημένοι πολύ ἀπ' τούς Τούρκους, πού εἶχαν γίνει πιά γιά τούς Ἕλληνες μόνο μαχαιροβγάλτες, ἅρπαγες καί βιαστές. «Θρῆνος καί κλαυθμός καί ὀδυρμός πολύς…». Τά καράβια τῆς προσφυγιᾶς πού μετέφεραν τούς Ἕλληνες πρόσφυγες, βασανισμένους ἀπό πείνα, δίψα καί ψείρα, «πιάσανε» στόν Πειραιά. «Ὅταν κατεβήκαμε στό λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ», ἀφηγεῖτο ὁ ἴδιος ὁ Γέροντας, «παρόλη τή νηπιακή μου ἡλικία, θυμᾶμαι ὅτι ἀκούσαμε γιά πρώτη φορά στή ζωή μας κάποιους Ἕλληνες νά βλαστημᾶνε τά Θεῖα. Τότε ἡ γιαγιά μου εἶπε: Ποῦ ἤρθαμε ἐδῶ; Καλύτερα νά γυρίσουμε πίσω νά μᾶς σκοτώσουν οἱ Τοῦρκοι, παρά νά ἀκοῦμε τέτοια λόγια. Στή Μικρά Ἀσία δέν ξέραμε τέτοια ἁμαρτία». Τά λόγια αὐτά τῆς γιαγιᾶς τοῦ Γέροντος Ἰακώβου φανερώνουν τό πῶς οἱ Μικρασιάτες ζοῦσαν τόν Θεό.

Ἀπό τόν Πειραιά τό καράβι πού μετέφερε καί τήν οἰκογένεια τοῦ Γέροντα ἔφυγε γιά τήν Ἰτέα, ὅπου ἐκεῖ τούς κατέβασαν μαζί μέ τούς ὑπόλοιπους πρόσφυγες καί στή συνέχεια τούς ὁδήγησαν ποδαρόδρομο σ' ἕνα χωριό τῆς Ἄμφισσας, τόν Ἅγιο Γεώργιο, ὅπου ἔμειναν μαζί μέ ἄλλες οἰκογένειες κάτω ἀπό δύσκολες συνθῆκες, σέ μία μακρόστενη ἀποθήκη γιά δυό χρόνια.

Ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ ἔφερε μετά ἀπό δυό χρόνια στήν περιοχή ὅπου ζοῦσαν τόν πατέρα τοῦ Γέροντος γιά ἀναζήτηση ἐργασίας, ὁ ὁποῖος εἶχε δραπετεύσει ἀπ' τούς Τούρκους, παρόλο πού τόν φύλαγαν σάν τά μάτια τους, γιατί τόν εἶχαν ἀνάγκη γιά ἀρχιμάστορα, κι ἔτσι ξανάσμιξε μέ

τήν οἰκογένειά του μέ θαυμαστό τρόπο.
Ὁ Γέροντας Ἰάκωβος, πέντε χρονῶν παιδάκι τότε, γιά παιχνίδι του εἶχε ἕνα κεραμιδάκι στό ὁποῖο ἔβαζε καρβουνάκι ἀπ' τήν πυροστιά πού μαγείρευαν καί ψάλλοντας «ἀλούγια – ἀλούγια» (ἀλληλούϊα), λιβάνιζε τήν οἰκογένειά του κι ὅλες τίς προσφυγικές οἰκογένειες πού ἔμεναν στήν ἀποθήκη, ἔχοντας γιά χωρίσματα κουβέρτες πού κρέμονταν ἀνάμεσά τους. Μένανε πάντα στήν ἀποθήκη, γιατί τούς ἔδιναν ὑποσχέσεις ὅτι σέ λίγο θά τούς μεταφέρουν ἀλλοῦ, θά τούς δώσουνε χωράφια καί θά τούς φτιάξουνε σπίτια…
Ὁ μικρός Ἰάκωβος δέν ἔβγαινε νά παίξει καθόλου στόν δρόμο, δέν μποροῦσε νά ἀκούει τά παιδάκια τοῦ χωριοῦ καί μαζί μ' αὐτά καί προσφυγόπουλα νά λένε τίς κακές λέξεις, ἔστω κι ἄν δέν τίς καταλάβαινε. Προτιμοῦσε νά πηγαίνει κάθε ἀπόγευμα μέ τή γιαγιά καί τή μητέρα του ν' ἀνάβουνε τά καντηλάκια καί νά βάζει τή γιαγιά του νά τοῦ λέει γιά τούς βίους τῶν ἁγίων καί γιά τούς Ἱερομόναχους τῆς οἰκογένειάς τους.
Στά τέλη τοῦ 1925 ἡ οἰκογένεια τοῦ Γέροντος Ἰακώβου μεταφέρθηκε μαζί μ' ἄλλους πρόσφυγες στή Βόρεια Εὔβοια, στό χωριό Φαράκλα. Ἐγκαταστάθηκαν ἀρχικά σέ κάτι σκηνές καί μετά ἀπό δυό χρόνια σέ μικρά σπίτια καί καλλιεργοῦσαν κτήματα.
Ὁ πατέρας τοῦ Γέροντα ἦταν καί πολύ καλός τεχνίτης, χτίστης, κι ὁ κόσμος τόν προτιμοῦσε καί γι' αὐτό συχνά ἔλειπε ἀπ' τό σπίτι. Ἔτσι, καθοριστικό ρόλο στή ζωή τοῦ Γέροντα Ἰακώβου ἔπαιξε ἡ προσωπικότητα τῆς μητέρας του, Θεοδώρας. Στολισμένη ἐκείνη μέ τίς ἀρετές τῆς πίστεως, τῆς εὐσεβείας καί τῆς ἐλεημοσύνης, τῆς ἐγκρατείας (νηστείας-σωφροσύνης), τῆς ἐργατικότητας καί τῆς νοικοκυροσύνης, τίς μετέδωσε μέ ἀγάπη καί ὑπομονή στήν ἁπαλή ψυχή τοῦ παιδιοῦ της, Ἰακώβου. Τοῦ ἔμαθε ἐπίσης νά προσεύχεται καί νά κάνει πολλές μετάνοιες.
Ἀπό ἕξι χρονῶν ὁ μικρός Ἰάκωβος, χωρίς νά ξέρει ἀκόμη γράμματα, εἶχε μάθει ἀπ' ἔξω τά τῆς Θείας Λειτουργίας καί τά σιγόψελνε μόνος του, κάνοντας ἐλάχιστα λάθη. Τόση ἀγάπη δέ ἀπέκτησε στίς μετάνοιες, ὥστε ἀκόμη καί τίς Κυριακές πού πήγαινε ἀπ' τή νύχτα στήν ἐκκλησία, γιά νά διακονήσει ἀρχικά στό ἱερό κι ἀργότερα στό ἀναλόγιο, μέχρι νά ἔλθει ὁ κόσμος ἔκανε συνέχεια μετάνοιες στρωτές.
Ἡ ἀγάπη τοῦ μικροῦ Ἰακώβου γιά τά προσκυνητάρια καί τά ἐξωκκλήσια τόν ἔκανε νά ἐπισκέπτεται τακτικά καί τό ἐξωκκλήσι τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, σ' ἕνα λόφο λίγο ἔξω ἀπ' τό χωριό, πού στά πρῶτα χρόνια λειτουργοῦσε ἐκεῖ καί τό σχολεῖο του. Ἀνάβοντας τά καντήλια καί περιποιούμενος τόν ναό της, εἶχε τήν εὐλογία, παιδάκι τότε ὀκτώ – ἐννέα ἐτῶν, νά δεῖ ἀρκετές φορές ὁλοζώντανη τήν ἁγία.
Τό μεγάλο δῶρο τῆς πίστεως καί ἡ ταπείνωση τοῦ μικροῦ Ἰακώβου, καθώς καί οἱ προσευχές τῆς ὁσίας μητέρας του ἦταν αἰτία, ὥστε ὁ Γέροντας Ἰάκωβος ἀπό παιδί νά ἔχει μία ζωντανή, μία θαυμαστή πραγματικά σχέση μέ τήν Παναγία μας καί τούς ἁγίους μας.
Ἡ ἁγία ζωή τοῦ μικροῦ Ἰακώβου ἔκανε τούς συγχωριανούς του, ἀλλά καί τούς κατοίκους τῶν γύρω χωριῶν, ὅπου πήγαινε εἴτε ὡς μαστορόπουλο, βοηθός τοῦ πατέρα του, εἴτε γιά νά ψάλλει μέ τή μελωδική καί ἐπιβλητική φωνή του στίς γιορτές τους, νά τόν σέβονται καί νά τόν ὑπολογίζουν ὡς παιδί τῆς ἐκκλησίας, παιδί τοῦ Θεοῦ. Κι ἔγινε ἡ καταφυγή τους. Ἀπ' τά ἐννέα του χρόνια καί μετά ὅλοι τόν εἶχαν γιά γιατρό. Ὁ ἴδιος ὁ Γέροντας, χαριτολογώντας, ἔλεγε ἀργότερα: «Ἐγώ δέν ἤξερα τίποτα. Εἶχα μία Σύνοψη καί ὅ,τι προσευχή ἔβρισκα τούς διάβαζα, τούς σταύρωνα, τούς ράντιζα μέ ἁγιασμό καί γινόντουσαν καλά». Ἀπό μικρό λοιπόν παιδί ἦταν στήν ὑπηρεσία τοῦ Θεοῦ καί μάλιστα προικισμένο μέ τό χάρισμα τό ἰαματικό, ἀλλά καί τό προορατικό, ἀφοῦ μέ τήν καθαρότητα καρδίας καί νοῦ πού εἶχε ἀποκτήσει μέ τήν ἄσκηση καί τήν προσευχή, προέβλεψε τά μεγάλα κακά πού πλησίαζαν λόγω τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ καί τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου.
Στό Δημοτικό Σχολεῖο τοῦ χωριοῦ ὅπου πήγαινε εἶχε σ' ὅλες τίς τάξεις ἄριστη ἐπίδοση. Ἐντυπωσίαζε δέ τόσο πολύ καί γιά τή συμπεριφορά του, ὥστε τόν μικρό Ἰάκωβο τόν σεβότανε κι ὁ δάσκαλος, πού μαζί μέ τόν Ἐπιθεωρητή ἐπέμεναν στούς γονεῖς του νά τόν στείλουν στή Χαλκίδα στό Γυμνάσιο, γιά νά συνεχίσει τή μόρφωσή του καί νά μήν ἀδικηθεῖ ἕνα τέτοιο μυαλό. Ὁ πατέρας του ὅμως, φοβούμενος μήπως τό παιδί του κινδυνέψει ποικιλοτρόπως ἀπ' τίς παγίδες τῆς κοινωνίας, δέν τό ἐπέτρεψε.
Ἔμεινε ἔτσι ὁ νεαρός Ἰάκωβος στό χωριό καί δούλευε στά χωράφια τά δικά τους καί σέ ξένα γιά μεροκάματο. Ἔπειτα ὁ πατέρας του τόν πῆρε μαζί του βοηθό στίς οἰκοδομές.
Ὁ Ἰάκωβος, τό παιδί τῶν 13 καί 14 ἐτῶν, ἔγινε σιγά-σιγά ἕνας μικρός ἀσκητής. Ὅλη μέρα στή δουλειά, γιά τό μεροκάματο ἤ γιά τίς ἐξυπηρετήσεις τῶν συγχωριανῶν του, πού ὅλους τούς συμπονοῦσε πολύ καί δέν ἔλεγε ὄχι σέ ὅποιον καί ὅπου τοῦ ζητοῦσε χέρι βοηθείας, καί τό βράδυ στό σπίτι στήν προσευχή καί στίς μετάνοιες, πού στήν ἡλικία τῶν 15-16 ἐτῶν ἔφταναν τίς δυό χιλιάδες καί περισσότερες. Ἀλλά καί στό θέμα

τῆς νηστείας ἐβίαζε πολύ τόν ἑαυτό του.
Δέν ἔλειπαν βέβαια καί οἱ εἰρωνεῖες καί τά πειράγματα ἀπό ὁρισμένους συγχωριανούς. Ἀλλά ὁ νεαρός Ἰάκωβος οὔτε ἀπαντοῦσε, οὔτε ἀνταπέδιδε. Ἡ φράση «εὐχαριστῶ μπάρμπα-Γιώργη» ἔμεινε παροιμιώδης στό χωριό Φαράκλα καί στήν εὐρύτερη περιοχή. Ἦταν ἡ ἀπάντηση τοῦ νέου τότε Ἰακώβου πρός κάθε χυδαία βρισιά τοῦ συγχωριανοῦ του μπάρμπα-Γιώργη, ὁ ὁποῖος ἐνῶ τοῦ εἶχε κλέψει τή σειρά στό πότισμα τῶν χωραφιῶν, τόν ἔβριζε χυδαῖα, ὅταν ὁ νεαρός Ἰάκωβος διεκδίκησε τή σειρά του.
Στίς μαῦρες μέρες τοῦ 1942, παλληκάρι τότε εἴκοσι δυό ἐτῶν, ὁ Γέροντας Ἰάκωβος πέρασε ἕνα μεγάλο πόνο καί μία μεγάλη λύπη ἀπ' τήν κοίμηση τῆς μητέρας του Θεοδώρας, μέ τήν ὁποία εἶχε πολύ μεγάλο φυσικό καί πνευματικό σύνδεσμο καί ἡ ὁποία ἐκοιμήθη μ' ἕνα θάνατο ἀληθινά ὁσιακό, προγνωρίζοντάς τον ἀπό εἰδοποίηση τοῦ ἀγγέλου της τρεῖς μέρες πρίν τήν κοίμησή της.
Ἡ ἐποχή πού πῆγε στρατιώτης (1947) ἦταν ἡ περίοδος τοῦ ἐμφυλίου καί ἀδελφοκτόνου πολέμου στήν πατρίδα μας. Μέ τήν πίστη του στόν Θεό, τίς προσευχές καί τίς δεήσεις του, ἔχοντας πάντοτε μαζί του τό θαυματουργό εἰκονισματάκι τοῦ ἁγίου Χαραλάμπη, μέ τόν σεβασμό καί τήν πειθαρχία πρός τούς ἀνωτέρους του, τήν ἐργατικότητα καί τή σεμνότητά του, ξεπέρασε τίς ποικίλες δυσκολίες καί δοκιμασίες, πού ἀντιμετώπισε κατά τή διάρκεια τῆς τριετοῦς στρατιωτικῆς του θητείας, ἀρχικά στόν Βόλο κι ὕστερα στόν Πειραιά. Δέν «συσχηματίσθηκε» ποτέ μέ ἄτοπες καί ἀπρεπεῖς ἐπιθυμίες ὁρισμένων συστρατιωτῶν του καί γι' αὐτό εἶχε, τουλάχιστον στήν ἀρχή, νά πολεμήσει μέ τά πειράγματα καί τή χλεύη τους. Μέ τήν ἐνάρετη ὅμως ζωή του ἐδίδαξε πολλούς καί στό τέλος ὅλοι τόν ἀγάπησαν, γιατί στίς δυσκολίες καί στίς ἀρρῶστιες τους ἦταν πάντα δίπλα τους.
Ὁ Γέροντας Ἰάκωβος συνέχισε καί στό στρατό τήν ἄσκησή του. Οὐδέποτε κατά τή διάρκεια τῆς θητείας του ἔφαγε λαδερό φαγητό τίς Τετάρτες καί τίς Παρασκευές, καθώς καί τίς Σαρακοστές τῶν Χριστουγέννων καί τοῦ Πάσχα. Αὐτό βέβαια γινόταν μέ μεγάλες θυσίες.
Ἡ εὐχαρίστησή του ἦταν μεγάλη πού πήγαινε καί προσκυνοῦσε σ'ὅλους τούς μεγάλους ναούς καί τά ἐκκλησάκια πού ὑπῆρχαν στή διαδρομή ἀπ' τόν Πειραιά μέχρι τήν Ἀθήνα. Αὐτό γινόταν μέ καθημερινή σχεδόν πεζοπορία, ἡ ὁποία βέβαια ἄφησε τά σημάδια της, πού φάνηκαν ἀργότερα.
Ἀπολύθηκε ἀπ' τίς τάξεις τοῦ στρατοῦ τριάντα καί πλέον ἐτῶν κι ἀφοῦ ἀποκατέστησε τήν ἀδελφή του, κατά τήν ἐντολή τῆς μητέρας του, ἔχοντας ζήσει «εὐαγγελικῶς» στόν κόσμο, ἀκολούθησε τή μοναχική ζωή, πού ἀπό μικρός ὁλόψυχα ἐπόθησε.
Ἀρχική ἐπιθυμία τοῦ π. Ἰακώβου ἦταν νά πάει στούς Ἁγίους Τόπους κι ἐκεῖ νά ζήσει στήν ἔρημο ὡς ἀσκητής. Θεώρησε ὅμως καλό πρίν ξεκινήσει γιά τούς Ἁγίους Τόπους νά ἐπισκεφθεῖ τό μοναστήρι τοῦ ὁσίου Δαυΐδ, γιά νά ζητήσει τή βοήθεια καί τή μεσιτεία τοῦ ὁσίου.
Ἡ ὁλοζώντανη ὅμως ἐμφάνιση ἐνώπιον του μέ τήν ἄφιξή του ἐκεῖ, τοῦ ἰδίου τοῦ ὁσίου Δαυΐδ πού τόν ὑποδέχθηκε, καί ἡ οὐράνια καί παραδείσια πολιτεία τῶν ἀσκητῶν πού εἶδε μπροστά του σέ ὅραμα, ἀντί τοῦ παλαιοῦ καί ἐρειπωμένου μοναστηριοῦ πού ὑπῆρχε στήν πραγματικότητα, τόν ἔκαναν νά ὑποσχεθεῖ στόν Ἅγιο ὅτι θά παραμείνει στή Μονή, ὅπως καί παρέμεινε. Τήν ἐποχή ἐκείνη ζοῦσαν στή Μονή τρία γεροντάκια μέ τό ἰδιόρρυθμο σύστημα. Ἡγούμενος ἦταν ὁ μακαριστός ἀρχιμανδρίτης Νικόδημος Θωμᾶς, ἄνθρωπος ἐνάρετος, ἠθικός καί πολύ ἐλεήμων, ἐργασθείς μέ πολύ ζῆλο γιά τήν ἀναστήλωση τῆς Μονῆς.
Ὁ πατήρ Ἰάκωβος ξεκινώντας τή μοναχική ζωή ἔβαλε ἀρχή ἀπαράβατη τήν ὑπακοή καί δέν ἔκανε τίποτα χωρίς εὐλογία τοῦ ἡγουμένου, τήν ὁποία γιά νά λάβει ἀπαιτεῖτο πολλές φορές νά κάνει κοπιαστικές πορεῖες τεσσάρων καί πέντε ὡρῶν, ἀφοῦ ὁ Γέροντάς του ἀσκώντας καί ἐφημεριακά καθήκοντα εὑρίσκετο συχνά στήν κωμόπολη τῆς Λίμνης.
Ἡ ἀγόγγυστη ὑπακοή αὐτή τοῦ π. Ἰακώβου καί ὁ πύρινος ζῆλος μέ τόν ὁποῖο ἐργαζόταν στήν πνευματική καί σωματική ἐργασία μέσα στή Μονή, ἐκίνησαν τόν φθόνο τοῦ μισόκαλου διαβόλου, ὁ ὁποῖος ἀρχικά ξεσήκωσε τούς παλαιούς ἰδιόρρυθμους πατέρες ἐναντίον του. Θλίψεις, πικρίες καί δοκιμασίες πολλές ἐπέτρεψε ὁ Θεός καί τόν βρῆκαν ἐξ αἰτίας τῆς συμπεριφορᾶς τῶν πατέρων αὐτῶν. Ὅμως δέν κάμφθηκε, συνέχισε τόν ἀγώνα του.
Ἀπό τήν ἄλλη εἶχε νά ἀντιμετωπίσει τή δοκιμασία τῆς ἀπίστευτης φτώχειας τῆς Μονῆς, ἐκείνης τῆς ἐποχῆς καί τοῦ ἐρειπωμένου παγωμένου κελιοῦ του μέ τά χαλασμένα παντζούρια, πού ἀπό τίς χαραμάδες τους στούς βαρεῖς χειμῶνες ὁ ἀέρας περνοῦσε τό χιόνι μέσα, καί μέ τά τρύπια πατώματα, πού ἀπό κάτω τους βάζανε τά γίδια τῆς Μονῆς. Ἀκόμη ἡ στέρηση ἀπολύτως ἀναγκαίων ἀγαθῶν καί τῶν χειμερινῶν ἀκόμη ρούχων καί παπουτσιῶν τόν ἔκαναν μέ τίς βροχές, τούς πάγους καί τό πολύ χιόνι νά τρέμει σύγκορ-

μος καί νά ἀρρωσταίνει συχνά. Ὅλες αὐτές οἱ ταλαιπωρίες στιγμάτιζαν τό σῶμα του, καμμιά ὅμως δέν βρῆκε τήν ψυχή του, καμμιά δέν πείραξε τό πνεῦμα του.

Ἀλλά κι ὁ σατανᾶς δέν ἔπαυε νά τόν πολεμᾶ βάζοντας ὅλη τήν τέχνη του καί χρησιμοποιώντας ὅλα τά τεχνάσματά του Δέν ἀρκοῦνταν στόν πνευματικό, τόν ἀόρατο πόλεμο, ὅπου τσακιζόταν πάνω στήν ὑπακοή, τήν προσευχή, τήν πραότητα καί τήν ταπείνωση τοῦ Γέροντα, ἀλλά τόν πολέμησε καί αἰσθητά, ὁρατά. Δεκαοκτώ δαίμονες κάποια φορά μέ διάφορες μορφές σάν ἄνθρωποι, σάν πίθηκοι κ.ἀ., ὅρμησαν ἐπάνω του τήν ὥρα πού ἐργαζόταν καί ἀπό τά χτυπήματά τους καί τά βασανιστήριά τους τόν ἄφησαν μισοπεθαμένο, ὅταν μπόρεσε πιά καί ἀπελευθέρωσε τό χέρι του κι ἔκανε τόν σταυρό του. Τό ἴδιο ἐπανέλαβαν κι ἄλλη φορά λιγότεροι στόν ἀριθμό δαίμονες.

Ὁ πατήρ Ἰάκωβος σέ ὅλες αὐτές τίς δοκιμασίες καί τούς πειρασμούς ἀλλά καί σέ πολλούς ἄλλους ἀντέταξε τήν ἀκλόνητη πίστη του στόν Θεό καί τή θεία ἀγάπη του πρός τόν ὅσιο Δαυΐδ, τήν πραγματικά ἰώβειο ὑπομονή του καί τήν ἄκαμπτη καρτερία καί πραότητά του, τήν ἀπόλυτη ὑπακοή καί ταπείνωσή του, τήν ἀδιάλειπτη προσευχή καί τήν ἄπειρη ἀγάπη του πρός ὅλους. Ὁ Θεός ἀξίωσε τόν π. Ἰάκωβο καί τοῦ μεγάλου χαρίσματος τῆς ἱεροσύνης. Ὁ ἴδιος ὁ μακαριστός Γέροντας ἔλεγε χαρακτηριστικά: «Ἐγώ ποτέ στή ζωή μου δέν ἐπεθύμησα θέσεις καί ἀξιώματα, οὔτε καί φαντάστηκα κατά διάνοιαν ὅτι ἦταν δυνατόν νά ἀξιωθῶ τέτοιας τιμῆς. Δέχτηκα μόνον ἀπό ὑπακοή πρός τόν Γέροντά μου καί ἀπό σεβασμό πρός τόν ἅγιο ἐκεῖνον ἐπίσκοπο Χαλκίδος, τόν μακαριστό Γρηγόριο».

Ἡ χειροτονία του σέ διάκονο ἔγινε στίς 18 Δεκεμβρίου τοῦ 1952 στό ἐκκλησάκι τῆς ἁγίας Βαρβάρας στή Χαλκίδα καί σέ ἱερέα τήν ἑπομένη 19 Δεκεμβρίου στό παρεκκλήσι τοῦ Ἐπισκοπείου. Ὁ μητροπολίτης εἶπε στόν π. Ἰάκωβο μετά τή χειροτονία του ἕνα λόγο προφητικό: «Καί σύ παιδί μου, θά ἁγιάσεις. Νά συνεχίσεις μέ τή δύναμη τοῦ Θεοῦ καί θά σέ ἀνακηρύξει σ'ἅγιο ἡ Ἐκκλησία».

Ὁ π. Ἰάκωβος μέσα στόν ναό κατά τή διάρκεια τῆς θείας Λατρείας ζοῦσε ὡς ἱερεύς πολλά πνευματικά γεγονότα. Γινόταν ἐπίγειος ἄγγελος «συλλειτουργῶν», ὅπως ὁ ἴδιος ἔλεγε σέ ὁρισμένα πρόσωπα, μέ Χερουβείμ καί Σεραφείμ καί μέ Ἁγίους. Στήν ἁγία προσκομιδή εἶδε καί ἄγγιξε τό ἴδιο τό πανάγιο Αἷμα τοῦ Κυρίου, τήν ὥρα πού ἑτοιμαζόταν νά καλύψει τά Τίμια Δῶρα. Ἐκεῖ, ἄλλοτε, εἶδε Ἀγγέλους Κυρίου νά παραλαμβάνουν τίς μερίδες τῶν μνημονευομένων καί νά πηγαίνουν νά τίς ἐναποθέτουν σάν προσευχές στόν θρόνο τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ. Ἄλλοτε εἶδε «πνευματικῷ τῷ τρόπῳ», ὅπως ὁ ἴδιος ἔλεγε, κεκοιμημένους νά τοῦ ἐμφανίζονται κατά κάποιο τρόπο μέ τή χούφτα ἀνοιχτή καί νά τοῦ ζητοῦν νά βγάλει μερίδα ὑπέρ αὐτῶν, ὑπέρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τους, κι ὅταν τό ἔκανε τούς ἔβλεπε νά πηγαίνουν στόν τόπο τους ἀναπαυμένοι. Ἕνα φωτοειδή ἀστέρα εἶδε ἄλλοτε νά στέκεται ἐπάνω ἀπό τό κεφάλι εὐλαβοῦς ἱερέως, πού εἶχε ἐπισκεφθεῖ τή Μονή καί λειτουργοῦσε, τήν ὥρα πού ἔθετε τόν ἀστερίσκο ἐπάνω τοῦ Ἀμνοῦ κατά τήν κάλυψη τῶν Τιμίων Δώρων. Πνευματικά γεγονότα τέτοια ἀνάλογα ὑπάρχουν πολλά, ὅλα αὐτά, μεγάλες δωρεές τοῦ Θεοῦ πρός τόν ἐκλεκτό του δοῦλο Ἰάκωβο.

Ὡς πνευματικός πατέρας διέπρεψε. Κανένας δέν ἔφευγε ἀπό τό πετραχήλι του χωρίς νά εἶναι ἀναπαυμένος καί εὐχαριστημένος. Μέ τήν πολλή του ἀγάπη θυσιαζόταν γιά ὅλους καί παρόλο πού, ἰδίως τά τελευταῖα χρόνια, ὑπέφερε ἀπό πολλές ἀρρώστιες, σέ κανένα δέν εἶπε: «δέν μπορῶ νά σέ δῶ, νά ἀκούσω τό πρόβλημά σου». Ὁ κόσμος, ἔλεγε στή συνοδεία του, «οὔτε νά φάει ζητάει, οὔτε νά πιεῖ, ζητάει μόνο τήν ἀγάπη μας».

Ἀπό τό 1975, ὁπότε μέ θεοφώτιστη ἀπόφαση τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσοστόμου ἀνέλαβε τήν ἡγουμενία καί «ὁ λύχνος ἐτέθη ἐπί τήν λυχνίαν», ἀποκαλύφθηκαν ἐξ ἀνάγκης τά πολλά του χαρίσματα, πού ἀγωνιζόταν ἐπιμελῶς νά κρύβει. Ἡ φήμη τῆς Μονῆς γιά τά θαύματα τοῦ ὁσίου Δαυΐδ, τόν ἁγιασμένο ἡγούμενό της π. Ἰάκωβο, τόν ἀνύστακτο κόπο καί τήν ἀβραμιαία φιλοξενία τῶν πατέρων της διαδόθηκε σιγά-σιγά παντοῦ καί πλήθη πιστῶν ἀπό τήν Ἑλλάδα καί τό ἐξωτερικό κατέφθαναν στή Μονή, ἡ ὁποία ἔτσι ἀναδείχθηκε, ὅπως γράφτηκε, «κυψέλη πνευματικῆς ζωῆς καί φάρος Ὀρθοδοξίας, πανελλήνιο προσκύνημα, πανορθόδοξη ἀναφορά τοῦ αἰώνα μας».

Ἀπό τά πενήντα πέντε χρόνια του καί μετά παρεχώρησε ὁ Θεός κι ὁ πατήρ Ἰάκωβος πέρασε ἐκτός τῶν ἄλλων δοκιμασιῶν καί πολλές καί ἐπώδυνες ἀσθένειες. Ἔλεγε χαρακτηριστικά ὁ μακαριστός Γέροντας «πῆρε ὁ ἑωσφόρος τήν ἄδεια νά πειράξει τό σῶμα μου». Αὐτό εἶπε ἀποκαλυπτικά καί τό δαιμόνιο μέσω μίας δαιμονισμένης φανερώνοντας καί τίς παθήσεις πού εἶχε ὁ Γέροντας, τίς ὁποῖες μόνο ὁ ἴδιος ἤξερε. Κι ὁ Γέροντας συνέχιζε λέγοντας: «Ἐμένα πού ποτέ ἄνθρωπος δέν μέ εἶδε γυμνό, ἐκτός ἀπό τή μητέρα μου, ὅταν ἤμουν παιδάκι, παραχώρησε ὁ

Θεός νά μέ δοῦν οἱ γιατροί καί οἱ νοσοκόμοι καί νά μέ χειρουργήσουν ἐπανειλημμένως. Ἔγινα θέατρο ἀγγέλοις καί ἀνθρώποις».

Δέν ἦταν λίγες οἱ φορές βέβαια πού οἱ Ἅγιοι, ὅπως ὁ ὅσιος Δαυΐδ, ὁ ὅσιος Ἰωάννης ὁ Ρῶσος, οἱ ἅγιοι Ἀνάργυροι, ἡ ἁγία Παρασκευή, ἐπενέβησαν μετά ἀπό παρακλήσεις του καί τόν βοήθησαν στίς ἀσθένειές του χαρίζοντάς του τήν ἴαση καί τήν ὑγεία.

Ἡ τελευταία δοκιμασία μέ τήν ὑγεία του πού τελικά ὁδήγησε τόν Γέροντα στήν ἄλλη ζωή ἦταν ἡ πάθηση τῆς καρδιᾶς του, ἡ ὁποία προέκυψε ἐξ αἰτίας κάποιου πειρασμοῦ πού πέρασε.

Ὁ μακαριστός Γέροντας Ἰάκωβος ἔζησε ὁσίως σαράντα περίπου χρόνια στή μονή τοῦ ὁσίου Δαυΐδ, ἔχοντας προηγουμένως ζήσει «εὐαγγελικῶς» στόν κόσμο τριάντα δυό χρόνια. Δούλεψε στόν Κύριο τηρώντας ἀπό τή νεότητα ἕως τό γῆρας ἴση τήν προθυμία τῆς ἀσκήσεως. Μιμήθηκε τόν ὅσιο Δαυΐδ, καί βάδισε στά ἴχνη του. Οἱ ἀσκητικοί του ἀγῶνες ἦταν ἐφάμιλλοι τῶν παλαιῶν ὁσίων, πού ἀναφέρονται στά Γεροντικά, ἀλλά καί οἱ ἐναντίον του ἐπιθέσεις, πνευματικές καί αἰσθητές, τοῦ Σατανᾶ, οἱ ποικίλοι πειρασμοί, οἱ δοκιμασίες καί κακοπάθειές του ἦταν ἀνάλογες μέ αὐτές, πού ἀντιμετώπισαν πολλοί θεοφόροι Πατέρες.

Ὅσο ὅμως μεγάλωναν οἱ δοκιμασίες, οἱ ἀσθένειες καί τά βάσανά του, τόσο ὁ Θεός τόν χαρίτωνε μέ σπάνια πνευματικά χαρίσματα, ὅπως τῆς διοράσεως καί προοράσεως, τῆς διακρίσεως καί τῆς παραμυθίας, καί τόσο περισσότερες ἦταν οἱ θεοπτεῖες πού εἶχε καί οἱ θεοσημεῖες πού ἐπιτελοῦσε μέ τήν προσευχή του, ἀλλά καί τόσο μεγαλύτερη γινόταν ἡ ἀκτινοβολία του.

Στή Μονή προσέρχονταν γιά νά τόν δοῦν ἑκατοντάδες ἁπλοί ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, ἀλλά καί πατριάρχες καί ἀρχιερεῖς, κληρικοί κάθε βαθμοῦ καί μοναχοί, ἄρχοντες καί ἀνώτατοι δικαστές, καθηγητές Πανεπιστημίου καί ἐπιστήμονες. Ὅλοι φεύγοντας ἀπό τή Μονή κι ἔχοντας δεῖ τόν Γέροντα Ἰάκωβο αἰσθάνονταν ὅτι ἔφευγαν ἀπό ἕνα εἶδος Παραδείσου.

Ὁ καθένας εὕρισκε κοντά στόν Γέροντα τή βοήθεια πού χρειαζόταν. Οἱ πονεμένοι εὕρισκαν μέ τούς παραμυθητικούς του λόγους τήν παρηγοριά καί τήν ἀνακούφιση, οἱ δαιμονισμένοι μέ τίς εὐχές του τήν ἀπελευθέρωση ἀπό τά δαιμόνια καί τή θεραπεία τους, οἱ ἀσθενεῖς μέ τήν παρρησία τῆς προσευχῆς του τήν ἴαση καί τήν ὑγεία, οἱ ταλαιπωρημένοι ἀπό τά διάφορα βιοτικά προβλήματά τους εὕρισκαν μέ τήν εὐλογία του τήν ἀναψυχή, τήν ψυχική τους ἰσορροπία, τήν ἐνδυνάμωση, τή λύση τῶν προβλημάτων τους. Οἱ φτωχοί εὕρισκαν μέ τή συνεχή καί ἀγόγγυστη ἐλεημοσύνη του τή λύτρωση ἀπό τή θλίψη τῆς φτώχειας καί τήν ἀπελευθέρωση ἀπό τά βάρη τῶν χρεῶν τους. Πολλά ἄτεκνα ζευγάρια μετά τήν προσευχή, τίς εὐχές καί τήν εὐλογία του ἀποκτοῦσαν τέκνα χαριτωμένα. Ἀλλά καί γιά ὅσους εἶχαν τά κατάλληλα μάτια νά δοῦν, ἡ παρουσία καί μόνο τοῦ Γέροντα, ἡ θεωρία του, ἀποτελοῦσε εὐλογία Θεοῦ, φανέρωση τῶν θείων ἐνεργειῶν, παρουσία τοῦ Θεοῦ στή γῆ.

Ἀντάξια τῆς θαυμαστῆς ζωῆς του ἦταν καί ἡ ὁσιακή κοίμηση τοῦ Γέροντα, τήν ὁποία προγνώριζε, γι' αὐτό καί παρακάλεσε ἁγιορείτη ἱεροδιάκονο, πού ἐξομολόγησε τό πρωΐ τῆς 21ης Νοεμβρίου 1991, ἐκείνης τῆς τελευταίας ἡμέρας τῆς ἐπιγείου ζωῆς του, νά μείνει στό μοναστήρι ὡς τό ἀπόγευμα γιά νά τόν «ντύσει». Καί πράγματι στίς 4.17΄ τό ἀπόγευμα σάν πουλάκι παρέδωσε τό πνεῦμα. Ὁ μακαριστός Γέροντας ἄφησε τόν φθαρτό αὐτό κόσμο τοῦ πόνου κι ἔφυγε γιά τήν αἰώνια ἀνάπαυση, στόν Θεό.

Τό λείψανό του ἦταν λαμπερό, εὔκαμπτο, ζεστό, ὁσιακό καί ἡ ἰαχή πού ἔβγαινε ἀπό τά χείλη χιλιάδων ἀνθρώπων «ἅγιος ἅγιος… εἶσαι ἅγιος», ἀποτελοῦσε μία ὁμόφωνη μαρτυρία τῆς συνείδησης τῶν πιστῶν γιά τόν μακαριστό πλέον Γέροντα Ἰάκωβο.

Ἀλλ' ὁ ἅγιος Γέροντας συνεχίζει καί μετά τήν ὁσιακή κοίμησή του, ὅπως τό ὁμολογοῦν ἑκατοντάδες πιστοί νά τούς εὐεργετεῖ μέ τήν παρρησία πού ἔχει στόν Θεό. Στή Μονή τοῦ ὁσίου Δαυΐδ ὑπάρχουν τουλάχιστον τριακόσιες μαρτυρίες πιστῶν, πού ὁ Γέροντας Ἰάκωβος τούς βοήθησε. Οἱ μαρτυρίες αὐτές, πού περιέχονται σέ ἐπιστολές τῶν ἴδιων τῶν εὐεργετηθέντων ἤ κατεγράφθηκαν μετά ἀπό προφορικές διηγήσεις τους, ἔχουν σχέση μέ θεραπεῖες, εὐεργετικές ἐπεμβάσεις, ἤ μεταθανάτιες ἐμφανίσεις τοῦ Γέροντα.

Ἀπό τίς ὑπάρχουσες προφορικές καί γραπτές μαρτυρίες τῶν πιστῶν διαπιστώνεται ὅτι ὁ Γέροντας Ἰάκωβος ἔχει μεγάλη παρρησία στόν Θεό καί γι' αὐτό εὐχόμεθα νά πρεσβεύει ὑπέρ πάντων ἡμῶν. Ἀμήν.

(ἀπόσπασμα ἄρθρου τοῦ μακαριστοῦ ἡγουμένου τῆς ἱερᾶς μονῆς Ὁσίου Δαυΐδ Εὐβοίας, ἀρχιμ. Κυρίλλου, στό περιοδικό Πεμπτουσία).

Ἱερά Παράδοση

τοῦ Οἰκ. Ἀνδρέου Γκατζέλη

Ἡ πνευματική ζωή, ἡ ζωή πού ἐνσαρκώνει τόν λόγο τοῦ Εὐαγγελίου, εἶναι ζωή μαθητείας. Εἶναι ζωή παράδοσης καί παραλαβῆς τοῦ τρόπου βίωσης κι ἐφαρμογῆς τῶν εὐαγγελικῶν ἐντολῶν. Κάθε Χριστιανός μυεῖται στήν πνευματική ζωή, ὅταν προσκολληθεῖ παρά τούς πόδας σοφοῦ πνευματικοῦ διδασκάλου. Ἡ πνευματική ζωή φανερώνεται καί θεᾶται στά πρόσωπα τῶν θεοφόρων καί θεουμένων Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου ἀποκαλύπτεται στόν τρόπο ὕπαρξης τῶν Ἁγίων καί ἡ μαθητεία κοντά τους, μέ σκοπό τή μίμηση τῆς ζωῆς τους, διαμορφώνει ἀληθινούς τούς Χριστιανούς.

Ὁ πνευματικός εἶναι γιά τόν κάθε πιστό ὁ πολύτιμος κρίκος πού τόν συνδέει μέ τήν χρυσή ἁλυσίδα τῆς δισχιλιετοῦς Ἱερᾶς Παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας μας καί τόν κάνει μέτοχο καί κάτοχο τῆς ἁγιοπνευματικῆς ἐμπειρίας τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ. Ὅταν μιλᾶμε γιά Ἱερά Παράδοση, κατά βάση ἐννοοῦμε αὐτή τήν ἐμπειρία τῶν Ἁγίων στή σχέση τους μέ τόν Θεό. Ἡ μετάδοση καί παράδοση αὐτῆς τῆς ἐμπειρίας εἶναι ἱερό καθῆκον καί ἐπιτελεῖται μετά φόβου καί τρόμου. Ἔχει δέ δυό μορφές τήν ἔγγραφη καί τήν προφορική. Γι' αὐτό καί ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος ἔγραφε στούς Θεσσαλονικεῖς στή δεύτερη ἐπιστολή του «Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν.» (Β΄ Θεσσαλ. 2,15).

Ἀπό τίς δυό αὐτές μορφές τῆς Ἱερᾶς Παράδοσης προτιμητέα κατά πάντα εἶναι ἡ πρώτη, ἡ προφορική. Διότι ἡ προφορική παράδοση προϋποθέτει προσωπική σχέση μέ τό πρόσωπο τοῦ πνευματικοῦ καί ὄχι ἀνάγνωση τοῦ γράμματος τοῦ νόμου. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος καί πάλι γράφει στούς Κορινθίους, τούς ὁποίους ἀποκαλεῖ ἐπιστολή του: «ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε ἐγγεγραμμένη... οὐ μέλανι, ἀλλὰ Πνεύματι Θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλὰ ἐν πλαξὶ καρδίαις σαρκίναις.» (Β Κορ. 3, 2-3) καί τονίζει ξεκάθαρα ὅτι «τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτέννει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ.» (Β Κορ. 3,6). Τό πρόσωπο τοῦ πνευματικοῦ καί ὄχι τά γραπτά του εἶναι αὐτά πού ἐμπνέουν τόν μαθητή σέ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ζωή. Καί ὁ προφήτης Ἰωήλ στήν Παλαιά Διαθήκη δίνει ἐντολή νά μεταδίδεται ἡ πνευματική ζωή μέ τήν προφορική παράδοση καί ὄχι μέ γραπτά κείμενα «ὑπὲρ αὐτῶν τοῖς τέκνοις ὑμῶν διηγήσασθε, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν.» (Ἰωήλ 1, 3). Ἀλλά γιά τήν ἀνυπακοή καί σκληροκαρδία μας ἐπέτρεψε ὁ Θεός νά γραφεῖ ἕνα πολύ μικρό μέρος τῆς Ἱερᾶς Παράδοσης καί νά δοθεῖ στήν Ἐκκλησία ὡς Ἁγία Γραφή. Ἔτσι λέει ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης στό τέλος τοῦ Εὐαγγελίου του «ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. ἀμήν.» (Ἰω. 21,25). Καί στή δεύτερη ἐπιστολή του ἀπερίφραστα καί ξεκάθαρα προτείνει τή ζωντανή μαρτυρία ἀπό τήν γραπτή ἐπισημαίνοντας «Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ἠβουλήθην διὰ χάρτου καὶ μέλανος, ἀλλὰ

ἐλπίζω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη.» (Β΄ Ἰω. 12).

Στήν προσωπική αὐτή παράδοση τῆς ἐμπειρίας τοῦ πνευματικοῦ στή σχέση του μέ τόν Θεό ἐλλοχεύουν δυσκολίες ἀλλά καί κίνδυνοι. Ὁ Κύριός μας προειδοποιεῖ λέγοντας «Μή δῶτε τό ἅγιον τοῖς κυσί μηδέ βάλητε τούς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων». (Ματθ.7.6). Ἀλλά καί ὁ μέγας ἀπόστολος Παῦλος συμβουλεύει «Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προληφθῇ ἄνθρωπος ἔν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραότητος, σκοπῶν σεαυτόν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς.» (Γαλ. 6,1).

Ὅλη αὐτή ἡ διαδικασία τῆς μύησης στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας ἐκτός ἀπό τούς κινδύνους πού προαναφέραμε ἔχει καί πολύ πόνο. Γι' αὐτό καί ἀπό τόν ἀπόστολο Παῦλο παρομοιάζεται μέ τοκετό καί ἀναφέρει ὅτι ὁ πνευματικός πατέρας δοκιμάζει ὠδίνες τοκετοῦ μέχρι νά ἀφομοιώσουν τά πνευματικά του παιδιά τόν σωστό τρόπο βίωσης καί ἔκφρασης τῆς ἀγάπης. «τεκνία μου, οὓς πάλιν ὠδίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν!» (Γαλ. 4, 19). Ἀκόμη καί ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός ἐξέφρασε μέ διαμαρτυρία τόν πόνο πού βίωνε στήν προσπάθειά Του νά παραδώσει στούς ἀνθρώπους τήν ἀληθινή ζωή λέγοντας: «ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη! ἕως πότε μεθ' ὑμῶν ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν;»(Ματθ. 17,17).

Γίνεται λοιπόν ἀντιληπτό ὅτι ἡ Ἱερά Παράδοση εἶναι κατά κύριο λόγο ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο ἐφαρμόζεται τό Εὐαγγέλιο στίς συνθῆκες τῆς καθημερινότητας. Αὐτές οἱ μικρές λεπτομέρειες πού πρέπει νά προσέχουμε, γιά νά ἀντιλαμβανόμαστε καί νά ἀναγνωρίζουμε τά ἴχνη τοῦ Θεοῦ στή ζωή μας. Πῶς νά προσευχόμαστε, πῶς νά μετανοοῦμε, πῶς νά ἀφουγκραζόμαστε τή φωνή τοῦ Θεοῦ στήν καρδιά μας, πῶς νά ἡσυχάζουμε, πῶς νά ἐξωτερικεύουμε τήν ἀγάπη καί τόν ἔρωτά μας καί τόσα ἄλλα. Οἱ γενικές ἐντολές τοῦ Εὐαγγελίου γίνονται συγκεκριμένες στίς ἰδιαίτερες συνθῆκες τοῦ καθ' ἑνός μέσω τῶν συμβουλῶν τοῦ πνευματικοῦ, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐμπνέει σέ ζωή σύμφωνη μέ τήν παράδοση πού παρέλαβε μέσα στήν Ἐκκλησία.

Ὅμως, ὅπως οἱ Ἅγιοι ἔχουν καί μεταδίδουν Ἱερά Παράδοση, οἱ ἁμαρτωλοί καί ἀμύητοι μέ τή σειρά τους μεταδίδουν καί καθοδηγοῦν σέ παραδόσεις ἀνθρώπων ἐνάντιες στόν νόμο τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτούς λέει ὁ Χριστός «ἠκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν.» (Ματθ.15,6). Ἀναγνωρίζοντας ὁ ἀπόστολος Παῦλος τήν ὕπαρξη κακῆς παράδοσης δίνει ἐντολή στούς Χριστιανούς τῆς Θεσσαλονίκης νά ἀποφεύγουν τούς ἀνθρώπους, πού δέν ἀκολουθοῦν τή ζωή καί τό παράδειγμα τοῦ Ἀποστόλου: «Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρέλαβον παρ' ἡμῶν. αὐτοὶ γὰρ οἴδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς.» (Β Θεσσαλ. 3,6-7).

Δέν εἶναι ὅμως λογικό καί συνετό κάθε παράδοση νά χαρακτηρίζεται ὡς λανθασμένη. Ἐάν τό κάνουμε αὐτό, χάνουμε τόν ἔπαινο τοῦ ἀποστόλου Παύλου πού γράφει «Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέχετε.» (Α΄ Κορ. 11, 2). Ἐάν ἀπορρίψουμε ἀδιάκριτα ὅλη τήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας θά βρεθοῦμε ἀντίθετοι ἀπό τόν τρόπο ζωῆς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, οἱ ὁποῖοι ἀκολουθοῦσαν τήν πρό αὐτῶν ἱερά προφορική παράδοση. Ἀλλιῶς πῶς νά ἐξηγήσουμε καί νά ἑρμηνεύσουμε ἐδάφια ὅπως τό «καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται;» (Ματθ. 2,23). Ποιοί προφῆτες ἀναφέρουν ὅτι ὁ Χριστός θά ὀνομασθεῖ Ναζωραῖος; Ὅσο καί νά ψάξουμε στήν Παλαιά Διαθήκη καμία τέτοια ἀναφορά δέν θά βροῦμε οὔτε σέ ἕνα προφήτη κι ἐδῶ ὁ ἀπόστολος Ματθαῖος ἀναφέρει πολλούς προφῆτες. Ἡ μόνη λογική καί σωστή ἑρμηνεία εἶναι νά παραδεχτοῦμε τό αὐτονόητο. Ὅτι δηλαδή ὁ ἅγιος Ἀπόστολος γνώριζε καί ἀκολουθοῦσε τήν πρό αὐτοῦ Ἱερά Παράδοση.

Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Λεμεσοῦ

τοῦ **Ἀρχιμανδρίτου Σωφρόνιου Μιχαηλίδη**

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΜΤΛΩΝΑΣ (1918-1937)

Μερικά χαρακτηριστικά θέματα πού ἔθιγε, εἶναι μεταξύ ἄλλων τά ἑξῆς Ἡ θρησκευτική ἀμάθεια τοῦ λαοῦ καί οἱ συνέπειες αὐτῆς:

«Ἐκεῖνο τό ὁποῖον παρ' ἡμῖν καλεῖται κοινός ἐκκλησιασμός εἶνε μᾶλλον πρόκλησις πρός τήν θείαν ὀργήν, ἐμπαιγμός πρός τό θεῖον, ἄν δέν ἔχῃ καί τοῦτο αἰτίαν τήν ἀδιαφορίαν καί ἀναισθησίαν, προερχομένην ἀπό ὄγκον πελωρίας ἀμαθείας τῶν κατά τήν θρησκείαν. Διότι ἐκτός ἀπό μίαν ἀπροσδιόριστον καί ἀσαφῆ ἰδέαν περί τοῦ Ὑπερτάτου Ὄντος, ὡς φρικαλέου, φοβεροῦ καί ἐκδικητικοῦ, οὐδέν ἕτερον πληροῖ τήν συνείδησιν τοῦ ἀγρότου εἴτε ὡς συναισθηματικός πλοῦτος εἴτε ὡς γνωσιολογικόν ἀπόκτημα τοῦ θρησκευτικοῦ ἐσωκόσμου. Τούτου δέ ἄμεσος ἀπόρροια εἶνε ἡ ἔλλειψις ἠθικῆς ζωῆς κατά τήν εὐρυτάτην ἔννοιαν τοῦ πράγματος…

»Ἕν βλέμμα ἐταστικόν καί ψυχολογημένον θά μᾶς ἀποκαλύψει γυμνούς κάθε ζωῆς χριστιανικοῦ ἤθους καί θά μᾶς ἐντοπίση εἰς τήν βαθμῖδα τῆς προχριστιανικῆς ἠθικῆς, εὐτυχεῖς ἐάν ὁ Μωσαϊκός νόμος, βασιζόμενος ἐπί τοῦ ὑπερτάτου φυσικοῦ τοιούτου τῆς αὐτοσυντηρησίας, ἀναλαμβάνῃ νά ρυθμίζῃ τάς πρός ἀλλήλους σχέσεις μας. Τοῦτο δέν εἶνε ὑπερβολή. Ὁ νόμος «ὀφθαλμόν ἀντί ὀφθαλμοῦ» εἶνε τό maximum τῆς ἠθικῆς ἀντιλήψεως. Τόσον δέ εἶνε ἐρριζωμένη εἰς τήν ἀγροτικήν ψυχήν ἡ ἐκδικητική διάθεσις ὥστε δέν σταματᾷ οὔτε πρό τῶν ἐμψύχων οὔτε πρό τῶν ἀψύχων κτημάτων τοῦ ἀντιπάλου…».

— Σκιαγραφία τοῦ τότε Κυπρίου ὡς ἀτόμου καί ὡς οἰκογενειάρχου:

«Τό ἄτομον ὡς ἐπί τό πλεῖστον σᾶς παρουσιάζει ἕν ἐγώ ἄξεστον, ἀλύγιστον, ἐγώ χονδροκομμένον ἀπό ἀκατέργαστον σχιστόλιθον. Μία ἀπέραντος καί ἀλόγιστος συγκέντρωσις τῶν πάντων πρός ἑαυτό, ἰδού ὁ νόμος του. Τό ἄτομον τοῦτο φέρετέ το ἐν τῇ οἰκογενείᾳ· ἐκεῖ γίνεται ὁ τύραννος τοῦ ἀσθενεστέρου. Ἐπί τῆς προμετωπίδος τῶν γαμηλίων δωματίων εὕρηται ἀκόμη ἀνηρτημένη Ρωμαϊκή Tabula ἐνθυμίζουσα ὅτι ἡ γυνή εἶνε ἀκόμη τό r e s χρήσιμον διά τάς χρείας τοῦ ἀνδρός, ἔστιν ὅτε δέ καί πρός ἐκκένωσιν τῶν μυϊκῶν καί νευρικῶν συμπυκνωτήρων τοῦ τυράννου τούτου. Ἡ δέ γυνή εἶνε ἡ δούλη, ἡ ἄβουλος καί ἀπρόσωπος, ἡ εὐτυχής μήτηρ τῶν τέκνων μας, οὐδέποτε ὅμως ἡ σύζυγος, ἡ σύντροφος τῆς ζωῆς, ἡ ἱέρεια τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας».

—ἡ ἐκμετάλλευση τῶν ἀδυνάτων καί ὁ πλουτισμός μέ ἄνομα μέσα:

«Δέν εἶνε σπάνια τά παραδείγματα τῆς αἰσχρᾶς ἐκμεταλλεύσεως ἀδυνάτων πλασμάτων, τά ὁποῖα, μεγαλόσχημοι φίλοι ὑπό τό ἔνδυμα τῆς φιλανθρωπίας ὠθοῦν εἰς τά βάραθρα τῆς ἀπωλείας, ὁπόθεν ἀνακύπτουν μέ τό διαζύγιον ἀνά χεῖρας καί τήν σφραγῖδα τῆς ἀτιμώσεως ἐπί τοῦ μετώπου.

»Μή ἐκπλαγῆτε ἀκόμη ἄν βλέπετε τό ἄτομον τοῦτο, τό ἠθικῶς ἀνερμάτιστον, νά μεταβάλληται εἰς Ἅδην ἀχόρταστον καταβροχθίζοντα περιουσίας ὁλοκλήρους δι' ἀκατονομάστου ἐκμεταλλεύσεως εἰς τάς ἐμπορικάς, τραπεζιτικάς καί λοιπάς συναλλαγάς. - Ἄνθρωποι χθές φυτοζωοῦντες δέν εἶνε δύσκολον σήμερον νά προκύψουν ἐνώπιόν σας παράγοντες ἰσχυροί, ἐπαναπαυόμενοι ἐν ἰσχύϊ ἐπί πλούτου ταχέως ἀθροισθέντος ἀπό ἀσήμαντον μικροεμπόριον.

»Ἐνθυμοῦμαι μετά φρίκης διάλογόν μου μετά τινος τοκογλύφου μιᾶς κοινότητος ἀναισχύντως δανείζοντος 100/100 διά τό μικρόν χρονικόν διάστημα ἀπό Μαρτίου - Ἰουνίου. Εἰς παρατήρησίν μου ὅτι ὁ τόκος οὗτος ἰσοδυναμεῖ πρός 300/100 καί ὅτι εὑρισκόμεθα πρό περιπτώσεως κλοπῆς τοῦ χειρίστου εἴδους, τόση ἦτο ἡ ἀναλγησία τοῦ ἀνθρώπου τούτου ὥστε ἐν ἡδονικῇ αὐταρεσκείᾳ θωπεύων τόν μύστακά του μοί ἀπήντησε μέ ἀπάθειαν παχυδέρμου καί ἀσυνειδησίαν τίγρεως "καί ποιός τούς βιάζει; Ἔπειτα, νά τούς λείψω ἐγώ θ' ἀποθάνουν τῆς πείνας· τούς κάμνω καί καλόν ἀκόμα." Ἰδέτε πρωτόγονον ἀντίληψιν περί ἀγαθοῦ καί ἀγαθοποιΐας…».

— ἡ ἔλλειψη ἀγάπης ἀνάμεσα στό λαό:

«Αὕτη ἡ ἠθική κατάστασις τοῦ λαοῦ μας· ὁ σεβασμός καί ἡ τήρησις τῶν διατάξεων τοῦ κοινοῦ δικαίου εἶνε τό ἰδεῶδες maximum τό ὁποῖον κατορθοῦται ἐν τῇ ζωῇ· πέραν τοῦ σεβασμοῦ μή ζητεῖτε νά ἀνεύρητε τό ἕτερον στοιχεῖον τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς, τό συμπλήρωμα τοῦ ἠθικοῦ κόσμου, τήν χριστιανικήν ἀ γ ά π η ν . Ἡ λέξις αὕτη καμμίαν ἔννοιαν δέν ἐκπροσωπεῖ ἐν τῷ πενιχρῷ πνευματικῷ ἤ συναισθηματικῷ κόσμῳ τοῦ ἀγρότου μας…».

—Στό ἐρώτημα «τίς πταίει» γιά τήν κακή κατάσταση τοῦ λαοῦ, ἐπισημαίνει τήν εὐθύνη ὅλων: πταίομεν «ὅλοι ἡμεῖς καί καθ' εἷς χωριστά». Ἐπιπλέον:

«Πταίει ἡ οἰκογένεια - ἔγραφε - ὡς μή ἔχου-

σα πλήρη ἔννοιαν τοῦ σκοποῦ τοῦ γάμου»… «Πταίει τό σχολεῖον διότι παρερμηνεῦσαν τόν προορισμόν του μετέτρεψε τό μέσον εἰς σκοπόν καί καταγίνεται τό πλεῖστον τοῦ χρόνου διδάσκον περί τῆς δοτικῆς πληθυντικῆς τῶν τριτοκλίτων, τῶν εἰς ρα δισυλλάβων καί τῶν εἰς μι ρημάτων, ἀμελεῖ δέ τοῦ κυριώδους σκοποῦ του, ὅστις εἶναι ἡ μόρφωσις τοῦ παιδός θρησκευτικῶς καί ἠθικῶς, πρᾶγμα ὅπερ δέν κατορθοῦται βέβαια μέ ἡμιώριον ἤ τό πολύ τριημιώριον διδασκαλίαν θρησκευτικοῦ τινος μαθήματος, ὅπου ἡ μέθοδος τοῦ ψιττακισμοῦ θεωρεῖται ἡ λυσιτελεστέρα ἀλλά καί ἡ ἀκοπωτέρα.

»Πταίει ἡ κοινωνία ἡ ὁποία χωρίς νά εἶνε Θεός, χαρίζει ἀδιακρίτως εἰς δικαίους καί εἰς ἀδίκους, εἰς ἠθικούς καί ἀνηθίκους τιμάς καί δόξας ἐν ᾧ πολλούς ἐκ τούτων θά ἔπρεπε νά φορτώσει μέ τό ἄχθος τῆς περιφρονήσεως καί τῆς καταδίκης της θέτουσα εἰς ἐφαρμογήν ἄγριον τόν νόμον τῆς κοινωνικῆς προγραφῆς, ὅσον ὑψηλά καί ἄν εἶνε τά χρυσᾶ βάθρα ἐφ' ὧν ἐρείδεται ἡ εἰδεχθής αὐτῶν μορφή.

»Πταίει πρό παντός ἡ ἀμάθεια τοῦ κλήρου μας καί ἡ ξηρότης τοῦ ὀλιγολόγου Ἄμβωνός μας, ὁ ὁποῖος ἄν καί σπανιώτατα ὁμιλῇ κατατρίβεται περί θέματα ὄζοντα ταφίλαν μεσαιωνικήν…».

Καί κατέληγε στό ἄρθρο του μέ τά ἑξῆς:

«Ζητεῖται ὁ μεγαλόπνους θρυμματιστής τῶν εἰδώλων, ὁ ἐμπνευσμένος κήρυξ τῶν εὐαγγελικῶν ἀρχῶν, ὁ ὑπέροχος σπορεύς ὁ μέλλων νά σπείρη εἰς τόν χέρσον ἀγρόν τῶν λαϊκῶν μαζῶν τό σπέρμα τῶν νέων καί σφριγηλῶν κόσμων.

» Σήμερον ὅπως εἴμεθα, λάθρα βιοῦμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἐκδηλοῦντες τήν ὕπαρξίν μας μόνον ἐν τῇ διαπράξει τοῦ κακοῦ.

»Ζητεῖται ὁ δυνατός, ἄλλως… "τό λοιπόν τῆς ζωῆς ἡμῶν καθεύδοντες διατελοῖμεν ἄν, εἰ μή τινα ὁ Θεός ἡμῖν ἐπιπέμψειε κηδόμενος ἡμῶν"…».

Ἡ εὐρύτητα τοῦ πνεύματος τοῦ νεαροῦ Χωρεπισκόπου, ἡ ὀξύνοιά του, οἱ διοικητικές ἱκανότητές του, ὁ ζῆλος, ἡ τόλμη κι ὁ ἐνθουσιασμός του κέρδισαν τήν ἐκτίμηση κι ἐμπιστοσύνη τοῦ Κιτίου Μελετίου Μεταξάκη. Γι' αὐτό ὅταν ὁ τελευταῖος κλήθηκε στήν Ἑλλάδα ἀπό τόν Ἐλευθέριο Βενιζέλο, τόν Φεβρουάριο τοῦ 1918, ὅρισε ἀναπληρωτή του στή Μητρόπολη καί στήν ἱ. Σύνοδο τόν Νικόδημο Μυλωνᾶ. Μετά τήν ἄνοδο τοῦ Μεταξάκη στόν μητροπολιτικό θρόνο Ἀθηνῶν καί τήν παραίτησή του ἀπό τό θρόνο Κιτίου, ὁ Σαλαμῖνος Νικόδημος ὁρίσθηκε Τοποτηρητής τοῦ θρόνου μέχρι τήν ἐκλογή νέου Μητροπολίτου.

Στίς ἐκλογές πού ἔγιναν στίς 13 Ἰουνίου 1918, ἀνθυποψήφιοι ἦσαν ὁ Κυρηνείας Μακάριος Μυριανθεύς καί ὁ Σαλαμῖνος Νικόδημος Μυλωνᾶς. Στή Λάρνακα πλειοψήφισε ὁ Ν. Μυλωνᾶς, ἐνῶ στή Λεμεσό ὁ Κυρηνείας Μακάριος. Καί ὅπως συνήθως συνέβαινε, ἡ θέληση τῶν Λαρνακέων ὑπερίσχυσε. Ἡ ἐκλογική συνέλευση ἐξέλεξε μέ μεγάλη πλειοψηφία τόν Ν. Μυλωνᾶ ὡς νέο Μητροπολίτη Κιτίου (πρός μεγάλη χαρά καί τοῦ Ἀθηνῶν Μ. Μεταξάκη). Ἦταν τότε μόλις 29 χρονῶν.

Ἡ ἐνθρόνισή του ἔγινε αὐθημερόν. Τόν προσφώνησε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύριλλος Γ΄, κι ἐκεῖνος ἐξεφώνησε, μέ τή σειρά του, ὑπέροχο ἐνθρονιστήριο λόγο, προδιαγράφοντας τούς ἀγῶνες καί τούς κινδύνους ἐκείνων πού καλοῦνται σέ ὑψηλά ἀξιώματα, προλέγοντας κατά κάποιο τρόπο καί τή δική του δοκιμασία:

«... Ὀκλάζει (ὁ καλούμενος εἰς τό Ἐπισκοπικόν ἀξίωμα) πρό τοῦ ἐγχειρήματος, γνωρίζων δέ τοῦ δημοσίου βίου τάς ὀδύνας ἀποστέργει τόν ἀκανθοπλεγμένον στέφανον, ὅστις εἴθισται νά περιβάλλη τά μέτωπα ἐκείνων, ὅσοι, περιφρονηταί τῆς κοινῆς εἰρηνικῆς ζωῆς, ἐρρίφθησαν – ἀκούραστοι ἐργάται ἑνός ἰδεώδους – εἰς τόν ὠκεανόν τῶν δημοσίων θυελλῶν, διά νά κερδίσουν ὡς ἐπί τό πλεῖστον ὡς ἀνταμοιβήν μαύρης ἀχαριστίας πικρά ποτήρια, τῆς ἐ ξ ο ρ ί α ς τάς ὀδύνας, τοῦ κωνείου τούς τρομακτικούς σπασμούς...

»Ἡ θυσία τοῦ Σταυροῦ ἔγινεν ὁ βαρύς κλῆρος εἰς ὅλους ἐκείνους οἵτινες, ὑψωθέντες ἀπό τοῦ ἰδιωτικοῦ ἑδράνου εἰς τάς βαθμίδας θρόνου Ἐπισκοπικοῦ, εἶδον ἑαυτούς νά τήκωνται ὡς ὁλοκαυτώματα γόνυ κλίνοντες πρό τοῦ βωμοῦ τοῦ καθήκοντος. Πανημέριοι μόχθοι καί παννύχιοι ἀγρυπνίαι ἐκύρτωσαν εὐσταλῆ σώματα, ἐλεύκαναν προώρως μελάγχρους κόμας καί ἐχάραξαν μέ τῶν βαθυστοχάστων διασκέψεων τό ἄροτρον ρυτίδας βαθυτάτας, εἰς πρόσωπα νεάζοντα, εἰς μέτωπα λευκά. Καί τοῦτο εἶναι τό ἐλάχιστον· πολλάκις ὑπέρ τήν θυσίαν τῆς ἀτομικῆς του ἡσυχίας καί ἀναπαύσεως, πολλάκις πέραν τῆς θυσίας μιᾶς εἰρηνικῆς ζωῆς εἰς τόν βωμόν τῶν θυσιῶν, θά ζητηθῆ ἀπό τόν Ἐπίσκοπον ἡ θυσία αὐτῆς του τῆς ὑπάρξεως, ἥν δέν δικαιοῦται νά ἀρνηθῆ, ἐάν δέν θέλη νά χαρακτηρισθῆ ὡς ἀρνητής Ἐκείνου, ὅστις πρότυπον γενόμενος αἰωνίου αὐτοθυσίας καί καλοῦ Ποιμένος, ὑπέδειξεν ἡμῖν τήν ἄνοδον εἰς τόν Γολγοθᾶν...».

Τήν ἴδια μέρα, στίς 3 μ.μ., ἀνεχώρησε μέ ἅμαξα γιά τή Λάρνακα, ὅπου τοῦ ἔγινε πανηγυρική ὑποδοχή, καί τελέσθηκε δοξολογία στό μητροπολιτικό ναό Σωτῆρος. Καί τήν Κυριακή 17 Ἰουνίου 1917, ἀφοῦ τέλεσε τή θ. Λειτουργία στόν ἴδιο ναό, ἀνεχώρησε τό ἀπόγευμα γιά τήν ἄλλη πόλη τῆς ἐπαρχίας του, τή Λεμεσό, ὅπου τοῦ ἔγινε ἐξ ἴσου πανηγυρική ὑποδοχή.

Θεῖες Λειτουργίες καί Χοροστασίες

Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Λεμεσοῦ κ. Ἀθανασίου

ΣΑΒΒΑΤΟ 1 ΙΟΥΛΙΟΥ: Ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Λεμεσοῦ κύριος Ἀθανάσιος προεξῆρχε Ἀρχιερατικοῦ Συλλείτουργου, συλλειτουργοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναϊρόμπι κ.Μακαρίου, στόν Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς, κατά τή διάρκεια τῆς ὁποίας χειροτόνησε σέ πρεσβύτερο τόν ἱεροδιάκονο Βαρνάβα καί σέ ἱεροδιάκονο τόν μοναχό Παῦλο.

ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱ.ναό Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ Παρεκκλησιᾶς.

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱ.ναό Ἁγίου Στυλιανοῦ Συνοικισμοῦ Λινόπετρας.

ΤΡΙΤΗ 11 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στήν ἱερά μονή Παναγίας Τρικουκκιᾶς.

ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Παναγίας Τριχερούσας.

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς.

Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίας Μαρίνας τῆς κοινότητας Καλοῦ Χωριοῦ Λεμεσοῦ.

ΔΕΥΤΕΡΑ 17 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίας Μαρίνας τῆς κοινότητας Ἐπταγώνιας.

ΤΕΤΑΡΤΗ 19 ΙΟΥΛΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Προφήτη Ἠλία τῆς κοινότητας Συκόπετρας.

ΠΕΜΠΤΗ 20 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Προφήτη Ἠλία Ποταμοῦ Γερμασόγειας.

ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Παναγίας τῆς κοινότητας Λάνιας.

ΔΕΥΤΕΡΑ 24 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία κατά τή διάρκεια ἀγρυπνίας στόν ἱερό ναό Θεοπατόρων Ἰωακείμ καί Ἄννης τῆς κοινότητας Ἁγίου Τύχωνα.

ΤΡΙΤΗ 25 ΙΟΥΛΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στό ἱερό παρεκκλήσιο τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς στήν περιοχή Κουκᾶς.

ΤΕΤΑΡΤΗ 26 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίας Παρασκευῆς Γερμασόγειας.

ΠΕΜΠΤΗ 27 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Παντελεήμονος τῆς κοινότητας Κυβίδων, κατά τή διάρκεια τῆς ὁποίας χειροθέτησε εἰς Πνευματικόν τόν Αἰδεσιμολογιώτατο Πρεσβ. Νεκτάριο Χαραλάμπους.

ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἀρχαγγέλων Γαβριήλ καί Μιχαήλ τοῦ κατασκηνωτικοῦ χώρου τῆς Μητροπόλεως στόν Σαϊττᾶ.

ΔΕΥΤΕΡΑ 31 ΙΟΥΛΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τή διάρκεια τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Τιμίου Σταυροῦ τῆς κοινότητας Κουκᾶ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀποστόλου Ἀνδρέα καί Ὁσίας Φωτεινῆς τοῦ Συνοικισμοῦ Κολοσσίου.

ΣΑΒΒΑΤΟ 5 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος τῆς κοινότητας Λιμνατίου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος τῆς κοινότητας Κάτω Μύλου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 13 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Ἀρσενίου τῆς κοινότητας Κυπερούντας.

ΔΕΥΤΕΡΑ 14 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Παναγίας Ἐλεούσης τῆς κοινότητας Τριμίκλινης, κατά τή διάρκεια τῆς ὁποίας χειροθέτησε σέ Οἰκονόμο τόν Αἰδεσιμώτατο Πρεσβ. Χρίστο Γιάγκου.

ΤΡΙΤΗ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό

Ἰουλίου, Αὐγούστου, Σεπτεμβρίου

Παναγίας Φανερωμένης τῆς κοινότητας Πάνω Πλατρῶν.

ΤΕΤΑΡΤΗ 16 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στό ἱερό παρεκκλήσιο Ἁγίων Γερασίμων τῆς κοινότητας Ἀγροῦ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 18 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Ὑποδέχθηκε τήν τιμία κάρα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Λαμπαδιστῆ στήν κοινότητα Ἁγίου Ἰωάννη Πιτσιλιᾶς και ἀκολούθως χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν ἱερό ναό Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ τῆς πιό πάνω κοινότητας.

ΣΑΒΒΑΤΟ 19 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίων Παϊσίου τοῦ Ἁγιορείτου καί Ἀρσενίου τοῦ Καππαδόκου Λεμεσοῦ.

Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στό πανηγυρίζον παρεκκλήσιο τῶν Ἁγίων Ρηγίνου καί Ὀρέστου τῆς κοινότητας Φασούλας.

ΚΥΡΙΑΚΗ 20 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Συμμετέσχε σέ Ἀρχιερατικό Συλλείτουργο μετά τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτυ Μόρφου κ.Νεοφύτου στόν ἱερό ναό Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ τῆς κοινότητας Ἁγίου Ἰωάννη Πιτσιλιᾶς.

ΤΡΙΤΗ 22 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στήν ἱερά μονή Συμβούλου Χριστοῦ Ἐπισκοπῆς.

Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία κατά τή διάρκεια ἀγρυπνίας στήν ἱερά μονή Παναγίας Τρικουκκιᾶς.

ΤΕΤΑΡΤΗ 23 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ.

ΠΕΜΠΤΗ 24 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 26 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Φανουρίου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Γεωργίου τῆς κοινότητας Μανδριῶν.

ΤΡΙΤΗ 29 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στήν ἱερά μονή Τιμίου Προδρόμου Μέσα Ποταμοῦ.

ΤΕΤΑΡΤΗ 30 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίας Ζώνης τῆς κοινότητας Μονῆς.

ΠΕΜΠΤΗ 31 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίας Ζώνης Λεμεσοῦ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Μάμαντος Τραχωνίου.

ΠΕΜΠΤΗ 7 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Παναγίας Γλυκιώτισσας.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς.

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Συμμετέσχε σέ Πολυαρχιερατικό Συλλείτουργο στόν ἱερό ναό Ἀποστόλου Ἀνδρέα καί πάντων τῶν ἐν τῇ Ρωσικῇ γῇ διαλαμψάντων Ἁγίων στό Ἐπισκοπειό, προϊσταμένου τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Ταμασοῦ καί Ὀρεινῆς κ.Ἠσαΐα, ὁ ὁποῖος ἦγε τά ὀνομαστήριά του.

ΤΕΤΑΡΤΗ 13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Τιμίου Σταυροῦ τῆς κοινότητας Ἀκρωτηρίου.

ΠΕΜΠΤΗ 14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Τιμίου Σταυροῦ τοῦ Συνοικισμοῦ Πάνω Πολεμιδιῶν.

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ Μονοβόλικου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στήν ἱερά μονή Τιμίου Προδρόμου Μέσα Ποταμοῦ.

ΤΡΙΤΗ 26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς κοινότητας Πέρα Πεδίου.

ΤΕΤΑΡΤΗ 27 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ

Θεῖες Λειτουργίες καί Χοροστασίες

στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Νεοφύτου τοῦ Συν. Μακαρίου Γ'.
ΠΕΜΠΤΗ 28 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Νεοφύτου τοῦ Συν. Μακαρίου Γ'.
ΣΑΒΒΑΤΟ 30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἀποστόλου Φιλίππου Λατσιῶν.

Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος κ. Νικολάου

ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΙΟΥΛΙΟΥ:Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος συμμετέσχε σέ Ἀρχιερατικό Συλλείτουργο, πού τελέστηκε στόν ἱερό ναό Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ τῆς κοινότητας Παρεκκλησιᾶς, προεξάρχοντος τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Κιτίου κ. Χρυσοστόμου καί συλλειτουργούντων τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κένυας κ. Μακαρίου καί τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Λεμεσοῦ κ. Ἀθανασίου.
ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, κατά τή διάρκεια τῆς ὁποίας τέλεσε τό μνημόσυνο τῶν δεκατριῶν ἡρώων τοῦ Μαρί.
ΤΡΙΤΗ 11 ΙΟΥΛΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Παϊσίου καί Ἁγίου Ἀρσενίου τοῦ Καππαδόκου.
ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Παϊσίου καί Ἁγίου Ἀρσενίου τοῦ Καππαδόκου.
ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἀποστόλων Πέτρου καί Παύλου τῆς κοινότητας Αὐγόρου.
Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίας Μαρίνας τῆς κοινότητας Ἑπταγώνιας.
ΔΕΥΤΕΡΑ 17 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίας Μαρίνας Συνοικισμοῦ Καψάλου.
ΤΕΤΑΡΤΗ 19 ΙΟΥΛΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Προφήτη Ἠλία Ποταμοῦ Γερμασόγειας.
ΠΕΜΠΤΗ 20 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Προφήτη Ἠλία τῆς κοινότητας Συκόπετρας.
ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς, κατά τή διάρκεια τῆς ὁποίας τέλεσε τό μνημόσυνο τῶν πεσόντων κατά τήν τουρκική εἰσβολή τῆς 20ης Ἰουλίου τοῦ 1974.
ΔΕΥΤΕΡΑ 24 ΙΟΥΛΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στό πανηγυρίζον παρεκκλήσιο τῆς Ἁγίας Ἄννης στή Μέσα Γειτονιά.
ΤΡΙΤΗ 25 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίας Ἄννης τῆς κοινότητας Σπιταλίου.
Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίας Παρασκευῆς τῆς κοινότητας Ἐπισκοπῆς.
ΤΕΤΑΡΤΗ 26 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στό πανηγυρίζον παρεκκλήσιο τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς Κάτω Ἀμιάντου.
Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Παντελεήμονος τῆς κοινότητας Κυβίδων.
ΠΕΜΠΤΗ 27 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στό πανηγυρίζον παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος στό παλαιό Νοσοκομεῖο Λεμεσοῦ.
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 28 ΙΟΥΛΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίας Εἰρήνης τῆς Χρυσοβαλάντου στό Νέο Νοσοκομεῖο Λεμεσοῦ.
ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΙΟΥΛΙΟΥ: Συμμετέσχε σέ Ἀρχιερατικό Συλλείτουργο στήν ἱερά μονή Παναγίας τοῦ Κύκκου, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Χρυσοστόμου, κατά τή διάρκεια τοῦ ὁποίου τελέστηκε τό μνημόσυνο τοῦ Ἐθνάρχη Μακαρίου τοῦ Γ'.
ΤΡΙΤΗ 1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό

Ἰουλίου, Αὐγούστου, Σεπτεμβρίου

Τιμίου Σταυροῦ τῆς κοινότητας Κουκᾶς.
Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀποστόλου Ἀνδρέα καί Ὁσίας Φωτεινῆς τοῦ Συν. Κολοσσίου.

ΣΑΒΒΑΤΟ 5 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος τῆς κοινότητας Σωτήρας.

ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος τῆς κοινότητας Σανίδας.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 11 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στό πανηγυρίζον παρεκκλήσιο Ἁγίου Φωτίου καί Ἀνικήτου τῆς κοινότητας Ἑπταγώνιας.

ΔΕΥΤΕΡΑ 14 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Παναγίας Πυργώτισσας τῆς κοινότητας Πύργου.

ΤΡΙΤΗ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Παναγίας Ἐλεούσης τῆς κοινότητας Τριμίκλινης.

ΚΥΡΙΑΚΗ 20 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στήν ἱερά μονή Ζίτσας στή Σερβία.

ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Γεωργίου τῆς κοινότητας Κελλακίου.

ΔΕΥΤΕΡΑ 28 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Τιμίου Προδρόμου τῆς κοινότητας Ἀγροῦ.

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Τιμίου Προδρόμου τῆς κοινότητας Βουνίου.

ΤΕΤΑΡΤΗ 30 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίας Ζώνης Λεμεσοῦ.

ΠΕΜΠΤΗ 31 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίας Ζώνης τῆς κοινότητας Ἀπαισιᾶς.

ΤΡΙΤΗ 5 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ Μονοβόλικου.

ΤΕΤΑΡΤΗ 6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ τῆς κοινότητας Πελενδρίου.

ΠΕΜΠΤΗ 7 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Παναγίας τῆς κοινότητας Κορφῆς.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Παναγίας Ἰαματικῆς τῆς κοινότητας Ἀρακαπᾶ.

ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Συμμετέσχε σέ Ἀρχιερατικό Συλλείτουργο πού τελέστηκε στόν ἱερό ναό τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου καί Πάντων τῶν ἐν τῇ Ρωσικῇ γῇ διαλαμψάντων Ἁγίων στό Ἐπισκοπειό, μέ τήν εὐκαιρία τῶν ὀνομαστηρίων τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Ταμασοῦ καί Ὀρεινῆς κ. Ἠσαΐα.

ΤΕΤΑΡΤΗ 13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Τιμίου Σταυροῦ Πάνω Πολεμιδιῶν.

ΠΕΜΠΤΗ 14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Τιμίου Σταυροῦ τῆς κοινότητας Ἀκρωτηρίου.

ΣΑΒΒΑΤΟ16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στό παρεκκλήσιο Ἁγίου Εὐσταθίου τῆς κοινότητας Πραστειοῦ Κελλακίου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Ἐλευθερίου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ τῆς κοινότητας Διερώνας.

ΔΕΥΤΕΡΑ 25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς κοινότητας Πέρα Πεδίου.

Τό Σάββατο 1ην Ἰουλίου, ἡμέρα κατά τήν ὁποία ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾶ τή μνήμη τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων Κοσμᾶ καί Δαμιανοῦ, τελέστηκε Ἀρχιερατικό Συλλειτουργο στόν ἱερό Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς, προεξάρχοντος τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Ἀθανασίου καί συλλειτουργούντων τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναϊρόμπι κ. Μακαρίου καί τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος κ. Νικολάου.

Κατά τή διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας πραγματοποιήθηκαν ἡ εἰς πρεσβύτερο χειροτονία τοῦ π. Βαρνάβα ἀπό τόν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Ἀμαθοῦντος καί ἡ εἰς διάκονο χειροτονία τοῦ π. Παύλου ἀπό τόν Πανιερώτατο Μητροπολίτη μας κ. Ἀθανάσιο. Οἱ δυό νεοχειροτονηθέντες εἶναι κατά σάρκα ἀδελφοί καί εἶναι μοναχοί τῆς ἀδελφότητας τῆς Μητροπόλεώς μας. Πρίν τήν ἀπόλυση τελέστηκε καί τό μνημόσυνο τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος Ἰωσήφ τοῦ Βατοπαιδινοῦ.

Τό ἀπόγευμα τῆς 1ης Ἰουλίου στήν κοινότητα Παρεκκλησιᾶς, ἔγινε ἡ ὑποδοχή τῆς τιμίας κάρας τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Παναγιώτη, ἀπό τήν ἱερά μονή ὁσίου Νικάνορος - Δάβορδας, ἀπό τόν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαο. Τή μετέφερε ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς ἀρχιμ. Σεραφείμ. Ἀκολούθησε Ἀρχιερατικός Ἑσπερινός στόν ἱερό ναό Ἀρχ. Μιχαήλ, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βόστρων κ. Τιμοθέου καί συγχοροστατοῦντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος κ. Νικολάου.

Τήν Κυριακή 2 Ἰουλίου, στόν ἱερό ναό Ἀρχ. Μιχαήλ Παρεκκλησιᾶς τελέσθηκε Ἀρχιερατικό Συλλείτουργο, προεξάρχοντος τοῦ Μητροπολίτου Κιτίου κ. Χρυσοστόμου καί συλλειτουργούντων τῶν Μητροπολιτῶν Ναϊρόμπι κ. Μακαρίου, Λεμεσοῦ κ. Ἀθανασίου καί τοῦ Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος κ. Νικολάου. Κατά τή διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας τελέσθηκε τό μνημόσυνο τοῦ μεγάλου εὐεργέτου καί κτίτορος τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ, μακαριστοῦ Χρυσοστόμου Παπαϊωάννου.

Τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας μέρας ἔγιναν τά ἐγκαίνια τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου ἀπό τόν Πανιερώτατο Μητροπολίτη μας κ. Ἀθανάσιο καί τόν Ὑπουργό Παιδείας κ. Κώστα Καδῆ.

Τελέστηκε καί φέτος τό μνημόσυνο τῶν πεσόντων τοῦ Πραξικοπήματος τῆς 15ης Ἰουλίου στή Μητρόπολή μας. Κατά τή Θεία Λειτουργία πού τελέστηκε στόν ἱερό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς, τήν Κυριακή 16 Ἰουλίου, προεξῆρχε ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος συλλειτουργοῦντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ζήλων κ. Σεβαστιανοῦ (Ἀρχιεπισκοπή Ἀμερικῆς).
Στό μνημόσυνο παρέστησαν ὁ Ὑφυπουργός παρά τῷ Προέδρῳ, ὁ Δήμαρχος Λεμεσοῦ, ἐκπρόσωποι τοῦ Στρατοῦ, τῆς Ἀστυνομίας καί ἄλλων ὀργανωμένων συνόλων.

Τήν Κυριακή 23 Ἰουλίου, τελέστηκε Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς, χοροστατοῦντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος κ. Νικολάου. Κατά τή Θεία Λειτουργία τελέστηκε τό μνημόσυνο τῶν πεσόντων κατά τήν εἰσβολή τῶν Τούρκων τοῦ 1974.
Στό μνημόσυνο παρέστησαν ὁ Ὑπουργός Ἄμυνας, ὁ Δήμαρχος Λεμεσοῦ, ἐκπρόσωποι τοῦ Στρατοῦ, τῆς Ἀστυνομίας καί ἄλλων ὀργανωμένων συνόλων.

Τό πρωί τῆς Κυριακῆς 30 Ἰουλίου, τελέστηκε στήν Ἱερά Βασιλική καί Σταυροπηγιακή Μονή Κύκκου, Ἀρχιερατικό Συλλείτουργο, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Χρυσοστόμου καί συλλειτουργούντων τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Κατά τή διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας τελέσθηκε τό ἐτήσιο μνημόσυνο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄, πρώτου Προέδρου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας.
Στό μνημόσυνο τήν πολιτεία ἐκπροσώπησε ὁ ὑπουργός Ἐξωτερικῶν, κ. Ἰωάννης Κασουλίδης.
Τοῦ μνημοσύνου ἀκολούθησε τρισάγιο, τό ὁποῖο τέλεσε ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Κύκκου καί Τηλλυρίας κ. Νικηφόρος, στόν χῶρο τοῦ ἀνδριάντα τοῦ Ἐθνάρχη Μακαρίου στό Θρονί, ὅπου βρίσκεται ὁ τάφος του.

Ἑορτάστηκε πανηγυρικά καί μέ λαμπρότητα τό Πάσχα τοῦ καλοκαιριοῦ, ἡ κοίμηση τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, στή Μητροπολιτική μας περιφέρεια. Τήν παραμονή τῆς Θεομητορικῆς ἑορτῆς, ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν ἱερό ναό Παναγίας Ἐλεούσης στήν Τριμίκλινη. Κατά τή διάρκεια τοῦ ἑσπερινοῦ χειροθέτησε σέ οἰκονόμο τόν ἱερέα τοῦ ναοῦ π. Χρίστο Γιάγκου.

Τήν κυριώνυμο ἡμέρα τῆς ἑορτῆς, ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας λειτούργησε καί κήρυξε τόν θεῖο λόγο στόν ἱερό ναό Παναγίας Φανερωμένης στίς Πάνω Πλάτρες, ἐνῶ ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος λειτούργησε καί κήρυξε τόν θεῖο λόγο στόν ἱερό ναό Παναγίας Ἐλεούσης στήν Τριμίκλινη.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν ἱερό ναό Παναγίας Πυργώτισσας στήν κοινότητα Πύργου, ἐνῶ ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Νεαπόλεως κ. Πορφύριος χοροστάτησε στόν ἱερό ναό Παναγίας Φανερωμένης στίς Πάνω Πλάτρες.

Μέ ἐκκλησιαστικές τιμές καί αἰσθήματα χαρᾶς ἡ κοινότητα Ἁγίου Ἰωάννη Πιτσιλιᾶς ὑποδέχθηκε τεμάχιο τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Λαμπαδιστῆ, τό ἀπόγευμα τῆς Παρασκευῆς 18 Αὐγούστου. Τό ἱερό λείψανο προσκόμισε ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Μόρφου Ἀρχ. Φώτιος καί τό ὑποδέχθηκε ὁ Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος, ὁ ὁποῖος καί χοροστάτησε κατά τήν Παράκληση πού ἀκολούθησε πρός τόν Ἅγιο.

Τήν Κυριακή 10 Σεπτεμβρίου, ἡμέρα κατά τήν ὁποία ἡ Ἐκκλησία μας ἑορτάζει τή μνήμη τοῦ Ὁσίου καί θεοφόρου πατρός ἡμῶν Ἠσαΐου, τοῦ κτίτορος τῆς Ἱερᾶς Βασιλικῆς καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Κύκκου καί κατά τήν ὁποία ἄγει τά ὀνομαστήριά του ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Ταμασοῦ καί Ὀρεινῆς κ. Ἠσαΐας, τελέστηκε Ἀρχιερατικό Συλλείτουργο στόν ἱερό ναό τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου καί Πάντων τῶν ἐν τῇ Ρωσικῇ γῇ διαλαμψάντων Ἁγίων, στό Ἐπισκοπειό. Σ᾽αὐτό προεξῆρχε ὁ ἑορτάζων Μητροπολίτης καί συλλειτούργησαν ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος καί ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος.

Στόν κατασκηνωτικό μας χῶρο στόν Σαϊττά, πραγματοποιήθηκαν καί φέτος οἱ κατασκηνώσεις τῆς Μητροπόλεώς μας, μέ γενικό θέμα: ***"Ναός Θεοῦ ἐστε".*** Σ᾽αὐτές συμμετεῖχαν ἑκατοντάδες μαθητές τῶν Κατηχητικῶν Συνάξεων, φοιτητές, νέοι καί νεαρά ζευγάρια τῆς Κοινότητας Νέων, καί κυρίες τῶν Ὀρθοδόξων Ἐνοριακῶν Συνδέσμων Κυριῶν τῆς Μητροπόλεώς μας. Ὅλοι εἶχαν τήν εὐκαιρία νά συναναστραφοῦν μέ τόν Πανιερώτατο Μητροπολίτη μας κ. Ἀθανάσιο καί μέ τόν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαο, τῶν ὁποίων ἡ παρουσία ἦταν συνεχής καί μέ τόν πατρικό τους λόγο βοήθησαν ὅλους νά βιώσουν τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.

Φέτος γιά πρώτη χρονιά διοργανώθηκε ἀπό τό Πολυδύναμο Γραφεῖο Νεότητος τῆς Μητροπόλεώς μας, καλοκαιρινό πρόγραμμα γιά παιδιά ἀπό 4 ἕως 13 ἐτῶν . Τό ὅλο πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε ἀπό τά μέσα Ἰουνίου μέχρι τίς ἀρχές Σεπτεμβρίου καί περιλάμβανε κατασκευές, παιχνίδια καί πολλές ἄλλες δημιουργικές καί εὐφάνταστες δραστηριότητες.

ΕΚΔΗΜΙΕΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ὁ **π. Χριστόφορος Δημητρίου** ὑπηρετοῦσε στὴν κοινότητα Τσάδας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πάφου. Ἐντάχθηκε στὶς τάξεις τῶν κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ τὸ 1975, ἀφοῦ ἔλαβε «κανονικὸ ἀπολυτήριο» ἀπὸ τὸν τότε Πανιερώτατο Μητροπολίτη Πάφου κ. Χρυσόστομο. Ὑπηρέτησε στὶς κοινότητες Κορφῆς, Σωτήρας, Μουταγιάκας καὶ τέλος στό Μοναγρούλλι μέχρι τὴν ἀφυπηρέτησή του τό 2003. Ὑπηρέτησε καὶ στὸ κοιμητήριο Ἁγίου Νικολάου γιὰ πολλὰ χρόνια. Ἐκοιμήθη στὶς 30 Ἰανουαρίου 2017.

Ὁ **π. Ἀνδρέας Χατζηξενὴς** γεννήθηκε στὸ κατεχόμενο χωριὸ Σύσκληπος τῆς ἐπαρχίας Κερύνειας, στὶς 12 Ὀκτωβρίου 1959. Νυμφεύθηκε τὴν Ἑλένη, θυγατέρα τοῦ μακαριστοῦ ἱερέως Στυλιανοῦ Χριστοφόρου, ἐφημερίου τοῦ ἱ. ν. Ἀρχ. Μιχαὴλ Μονοβόλικου. Ἀπὸ τὸν γάμο τους ἀπέκτησαν πέντε παιδιά. Χειροτονήθηκε διάκονος ἀπὸ τὸν μακαριστό Μητροπολίτη Λεμεσοῦ Χρύσανθο καὶ διορίστηκε στὸν ἱ.ν. Ἁγ. Ἰωάννου Ἐλεήμονος. Παράλληλα σπούδασε στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ὑπηρέτησε ὡς διάκονος σὲ ναὸ τοῦ Πειραιῶς. Τὸ 1989 χειροτονήθηκε πρεσβύτερος καὶ μετατέθηκε στὸν ἱ. ν. Ἁγ. Παρασκευῆς Ἐπισκοπῆς, ὅπου ὑπηρέτησε μέχρι τὸν Ἰούνιο τοῦ 2002 καί ἀκολούθως στὸν ἱ. ν. Ἀρχ. Μιχαὴλ Μονοβόλικου, ὅπου ὑπηρέτησε μέχρι τὴν ἡμέρα τῆς ἐκδημίας του, στὶς 29 Ἀπριλίου 2017. Ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία τελέστηκε στόν ναό ὅπου ὑπηρετοῦσε, προϊσταμένου τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Ἀθανασίου.

Ὁ **π. Κωνσταντῖνος Φράγκου** γεννήθηκε στὴν κοινότητα Παρεκκλησιᾶς στὶς 16 Ἀπριλίου 1930. Μαζί μέ τή σύζυγό του Καλυψώ ἀπέκτησαν ὀκτώ παιδιά. Χειροτονήθηκε διάκονος στὶς 20 Ἰανουαρίου 1970 καὶ πρεσβύτερος στὶς 25 Μαρτίου τοῦ ἰδίου ἔτους. Ὡς διάκονος ὑπηρέτησε στὸν ἱ. ν. Ἁγίας Τριάδος καὶ ἀνέλαβε ἐφημεριακὰ καθήκοντα στὴ γενέτειρά του. Ἀφυπηρέτησε τὸν Φεβρουάριο τοῦ 2011. Ἐκοιμήθη στὶς 15 Ὀκτωβρίου 2017 καὶ ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία τελέστηκε στόν ἱ.ν. Ἀρχ. Μιχαήλ Παρεκκλησιᾶς, προϊσταμένου τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος κ. Νικολάου.

Ὁ **π. Σωτήριος Ζουμπουλιᾶς** γεννήθηκε στὴν Οὐρανούπολη στὶς 5 Σεπτεμβρίου 1955. Νυμφεύθηκε τὴν Ἑλένη ἀπό τό Βουνί καί ἀπέκτησαν δύο παιδιά. Ἐργάστηκε ὡς οἰκοδόμος, ἀλλὰ καὶ σὲ διάφορες ἄλλες ἐργασίες στὸ Ἅγιον Ὄρος, παράλληλα δὲ καὶ ὡς ψαράς. Ἀπὸ τὶς δραστηριότητές του αὐτὲς ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν Ἀθωνιάδα Σχολὴ ὅπου φοίτησε, ἀπέκτησε πολλὲς γνωριμίες μὲ πολλοὺς Ἁγιορεῖτες πατέρες. Ἀργότερα ἦρθε στὴν Κύπρο καί ἐγκαταστάθηκε στό Βουνί. Χειροτονήθηκε διάκονος στὶς 12 Ἰανουαρίου 1997 καί τόν Ἀπρίλιο τοῦ ἰδίου ἔτους πρεσβύτερος. Ἐκοιμήθη στίς 19 Ὀκτωβρίου 2017 σέ ἡλικία 62 ἐτῶν εὑρισκόμενος στὴν Οὐρανούπολη. Κηδεύτηκε στόν ἱ.ν. Τιμίου Προδρόμου τῆς Κοινότητας Βουνίου, προϊσταμένου τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Ἀθανασίου, συμπαραστατουμένου ὑπὸ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος κ. Νικολάου.

Ὁ **π. Μιχαὴλ Χριστοφόρου** γεννήθηκε στὸ Πεντάκωμο στὶς 20 Ἰανουαρίου 1922. Νυμφεύθηκε τὴ Σταυρούλα καὶ ἀπέκτησαν ἕξι παιδιά. Χειροτονήθηκε διάκονος στὶς 6 Ἀπριλίου 1947 καὶ πρεσβύτερος στὶς 12 Ἰουνίου τοῦ ἰδίου ἔτους. Ὑπηρέτησε στὴ γενέτειρά του, γιὰ περίοδο πέραν τῶν πενήντα ἐτῶν. Ἐκοιμήθη πλήρης ἡμερῶν στὶς 2 Νοεμβρίου 2017, ἀφοῦ προηγουμένως εὐτύχησε νὰ ὑποδεχθεῖ ὡς ἀντικαταστάτη του, τὸν ἐγγονό του καὶ νῦν ἐφημέριο Πεντακώμου π. Μιχαὴλ Χριστοφῆ. Πέντε ἡμέρες πρὸ τῆς ἐκδημίας του, χειροτονήθηκε διάκονος ὁ δισέγγονός του, Ἰωάννης Χριστοφῆ. Τῆς ἐξοδίου ἀκολουθίας προέστη ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Τριμυθοῦντος κ. Βαρνάβας συμπαραστατούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος κ. Νικολάου

Ἂς εἶναι ἡ μνήμη ὅλων αἰωνία!

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

π. Διονυσίου Ταμπάκη

Μικρά μυστικά γιά μία ὅμορφη καθημερινή ζωή ἀπό τόν π. Διονύσιο Ταμπάκη . Τό περιβόλι τῆς Παναγίας ὡς ὁ τόπος καί ὁ χρόνος τῆς αἰωνιότητας ἀποτελοῦσε καί πάντα θά ἀποτελεῖ μία ἀέναη πηγή ἐμπνεύσεως γιά κληρικούς, θεολόγους, ἱεροψάλτες, ἁγιογράφους, ἀρχιτέκτονες, συγγραφεῖς, ἱστορικούς καί ἄλλους πολλούς.
Ὅ,τι ὅμως καί νά γράψεις, ὅ,τι καί νά περιγράψεις γιά τό Ἅγιον Ὄρος, πάντοτε θά εἶναι ἕνας καί μόνο κόκκος ἄμμου ἀπό μία ἀπέραντη ἀμμουδιά, πού τό ζεσταίνει ἡ φιλόστοργη ἀγάπη τῆς Θεοτόκου. Καί τοῦτο διότι το Ἅγιον Ὄρος εἶναι οὐσιαστικά αὐτό, πού δέν φαίνεται, ἀφοῦ πολιτεύεται στό ἀόρατο μέρος τῆς πλάσης. Συνεπῶς, γιά νά τό κατανοήσεις, θά χρειασθεῖς κιάλια πνευματικά, πού ὅμως δέν τά πωλεῖ ὁ τυφλός κι ἐφήμερος τοῦτος κόσμος.
Σ' αὐτό τό βιβλίο, λοιπόν, παρουσιάζουμε μέ λίγα λόγια κι ἁπλά, ὡς ἕνα λυχναράκι μέ ἱλαρό φῶς στά ἐρεβώδη σκοτάδια τῆς ἐποχῆς μας, διάφορες συμβουλές καί ἀποφθέγματα, καρποί ἐμπειριῶν καί θεϊκῶν βιωμάτων συγχρόνων Ἀθωνιτῶν Πατέρων.

Ὁ Φώτης καί τά Φῶτα
Δήμητρας Σταύρου
Εἶναι ἕνα καλογραμμένο ἐπίκαιρο παιδικό διήγημα ἀπό τή Δήμητρα Σταύρου, μέ ἥρωες δυό σύγχρονα παιδιά καί εἰκονογράφηση τοῦ Σπύρου Γούση. «Λευκωπά σύννεφα μία ἔκρυβαν καί μία φανέρωναν τόν θαμπό ἥλιο. Τό μικρό καράβι ἔπλεε στό μέγα καί ἁπλωτό αἰγιαλό, ἀνάμεσα σέ ἀγρίους θαλασσοπλήκτους βράχους, γιά νά φωτίσει καί ἁγιάσει τά ἀφώτιστα κύματα. Ὁ Φώτης μαζί μέ τούς ἄλλους κολυμβητές προετοιμαζόταν στήν ἀκτή γιά τή βουτιά του. Ἔκανε τόν σταυρό του καί βούτηξε τά πόδια του στό ἀκροθαλάσσι…».
(Ἀπό τό ὀπισθόφυλλο τοῦ βιβλίου)

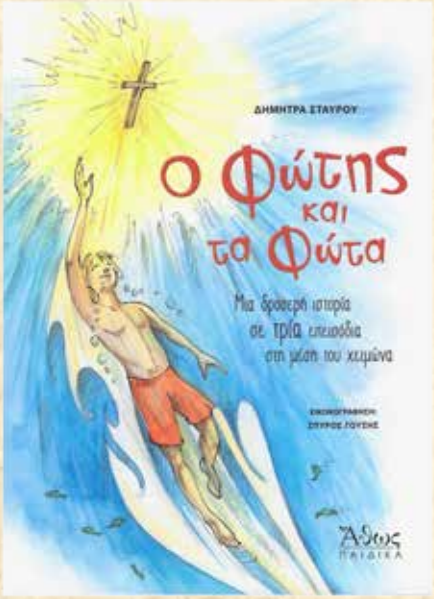

ISSN 1986 - 1737